

Reisjärven uusi terveyskeskus. Rakennus luovutettiin Pohteelle marraskuussa 2023.

REISJÄRVEN KUNNAN TILINPÄÄTÖS 2023

Kunnanhallitus 27.3.2024 § 110

Kunnanhallitus 4.6.2024 § xx

Kunnanvaltuusto xx § xx

Sisälllys

1. Toimintakertomus.....	5
1.1. Toimintakertomusta koskevat säädökset.....	5
1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.2.1. Kunnanjohtajan katsaus	6
1.2.2. Kunnan organisaatio	7
1.2.3. Reisjärven luottamushenkilöorganisaatio	7
1.2.4. Yleinen ja alueellinen taloudellinen kehitys	10
1.2.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	16
1.2.6. Kunnan henkilöstö.....	19
1.2.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
1.2.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	22
1.3. Selvitys kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	23
1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen	24
1.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	25
1.4.2. Toiminnan rahoitus	27
1.4.3. Rahoitusasema ja sen muutokset	29
1.5. Kokonaistulot ja -menot	34
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	35
1.6.1. Kuntakonsernin rakenne	35
1.6.2. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	36
1.6.3. Konsernin toiminnan ohjaus	36
1.6.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	37
1.6.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	37
1.6.6. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	37
1.6.7. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	39
1.7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	44
1.7.1. Asiaa koskeva sääntely	44
1.7.2. Tilikauden tuloksen käsittely	44
2. Talousarvion toteutuminen ja toimialojen toimintakertomukset.....	44
2.1. Hallintotoimi.....	45
2.1.1. Keskusvaalilautakunta.....	45
2.1.2. Tarkastuslautakunta.....	45
2.1.3. Keskushallinto	46
2.1.4. Henkilöstöhallinto.....	50
2.1.5. Muu yleishallinto.....	50
2.1.6. Elinkeinotoimi	52

2.1.7. Selännepalvelut	54
2.1.8. Maaseututoimi	55
2.2. Tekninen toimi	55
2.2.1. Tekninen toimi – Hallinto	56
2.2.2. Tekninen toimi – Kiinteistötoimi	57
2.2.3. Tekninen toimi – Yhdyskuntatekniikka	59
2.2.4. Tekninen toimi – Ruokapalvelut	61
2.2.5. Tekninen toimi – Maa- ja metsätilat	62
2.2.6. Tekninen toimi – Ympäristö – ja rakennusvalvontapalvelut	63
2.3. Sivistyslautakunta	64
2.3.1. Opetustoimi	64
2.3.2. Varhaiskasvatus	68
2.3.3. Vapaa-aikatoimi	71
2.4. Tuloslaskelman, rahoitus- ja investointiosan toteutuminen	79
3. Tilinpäätöslaskelmat	86
3.1. Kunnan tuloslaskelma	86
3.2. Kunnan tase	87
3.3. Kunnan rahoituslaskelma	90
3.4. Konsernin tuloslaskelma	91
3.5. Konsernin rahoituslaskelma	92
3.6. Konsernin tase	93
4. Tilinpäätöksen liitetiedot	95
4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	95
4.2. Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	95
4.3. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	96
4.4. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	98
4.5 Tasetta koskevat liitetiedot	100
5. Konsernin tytäryhteisöjen tilinpäätöstiedot	108
5.1. Asunto Oy Reisjärven Keskus-Rivi	108
5.2. Asunto Oy Reisjärven Viljamäki II	108
5.2. Asunto Oy Reisjärven Viljamäki III	109
5.3. Kiinteistö Oy Reisjärven Santala	109
5.4. Reisjärven Teollisuushallit Oy	109
5.5. Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokratalot	109
5.6. R-Net Oy	109
5.7. Reisjärven Lämpö Oy	109
6. Allekirjoitus ja merkinnät	110
7. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	111

1. Toimintakertomus

1.1. Toimintakertomusta koskevat säädökset

(410/2015) 113 § mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi ja kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Kuntalain 114 § mukaisesti kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä.

Kuntalain edellyttämä kunnan tilinpäätös ja toimintakertomus laaditaan kirjanpitolain mukaisella tavalla. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kuntalain, kirjanpitolain ja asetusten kunnan tilinpäätöstä koskevien säädösten soveltamisesta.

Toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston strategiassa ja talousarviossa kyseiselle vuodelle asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Toimintakertomuksessa tulee kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksesta annetun yleisohjeen mukaisesti antaa tiedot kunnan hallinnosta ja siinä tapahtuneista muutoksista, yleisestä ja oman alueen taloudellisesta kehityksestä, olennaisista muutoksista kunnan toiminnassa ja taloudessa, kunnan henkilöstöstä, ympäristöasioista ja muista ei-taloudellista asioista, kuten korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Toimintakertomuksessa kuvataan, millaisia toimintaperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa kunnan toimintaa. Lisäksi annetaan selostus siitä, miten kunta hallitsee riskejä ja toteuttaa sisäistä valvontaa.

Kuvauksen on oltava kunnan kokoon ja rakenteeseen nähden tasapuolinen ja kattava. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan talous- suunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (Kuntalaki 115 §).

1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Tässä luvussa kuvataan vuoden 2023 osalta olennaisia tapahtumia laajemmin maailmantilanteen ja taloustilanteen kautta. Kappaleessa kuvataan laajasti myös Reisjärven kunnan sekä alueellisen kehityksen keskeisiä tapahtumia ja kehitystä vuonna 2023.

1.2.1. Kunnanjohtajan katsaus

Kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuu sosiaali- ja terveystalouksista sekä pelastustoimen palveluista päättyi pitkään valmistellun sote-uudistuksen toteututtua vuoden 2023 alusta, jolloin hyvinvointialueet aloittivat toimintansa.

Jo ensimmäisen toimintavuoden aikana hyvinvointialueiden, myös Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen, rahoitus osoittautui riittämättömäksi. Pohde laati taloutensa tasapainottamiseksi tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman, jonka aluevaltuusto hyväksyi marraskuussa 2023. Ohjelman tavoitekirjauksia koskevien päätösten valmistelu on Pohteessa aloitettu, mikä on Reisjärven osalta karua luettavaa. Suunnitellut ikäihmisten ja erityisryhmien palvelut sekä kaikkien kuntalaisten sote-palvelujen saavutettavuuden heikkeneminen paikkakunnalla on mitä merkittävin kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttava tekijä. Yhtenä perusteluna pidetään keskittämistä isompiin ja kustannustehokkaampiin yksiköihin. Pienen kunnan yksiköt ovat olleet kunnan kokoisia. Pienessä kunnassa ei ole voinutkaan olla isoja yksiköitä. Suunnitelmillaan Pohde on toteuttamassa omaa aluepolitiikkaansa. Hyvinvointialueen rahoituskriisiä korjaavat toimenpiteet ovat todellinen uhka kuntalaisten perus- ja lähipalveluille – myös Reisjärvellä.

Vaikka Pohteen suunnitelmat kuntaamme kohtaan eivät ole mieluisia, yhteistyön on toimittava jatkossakin. Käytännön tasolla kuntalaisille keskeisintä on palvelujen saatavuuden lisäksi tarpeen mukaiset laadukkaat palvelut. Tämä tarkoittaa kaikinpuolista kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä, yritysten toimintaedellytysten turvaamista ja kunnan talouden kantokykyä.

Hetken lohtu oli, että Reisjärven verotulot ja valtionosuudet olivat vuonna 2023 budjetoitua paremmat. Sote-uudistukseen liittyvät vero- ja valtionosuusleikkaukset toteutuvat täysimääräisesti vasta vuonna 2024. Lisäksi tulevia vuosia koettelee valtionosuusmuutos, jonka taustalla on sote- ja pelastuspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueille. Vuodelta 2022 valmistuneen verotuksen ennakoimattoman suuret vähennysvaikutukset kuntien valtionosuuksiin kohdennetaan kuntien valtionosuuksiin vuosina 2025–2027. Kokonaisuutena sote-uudistuksen hintalappu alkaa näyttäytyä sekä kuntalaisille että kuntien taloudelle kohtuuttomana. Tästä syystä kaikki yrittäjyyttä, työllisyyttä ja tuloja edistävät tekijät ovat tervetulleita.

Seuraava merkittävä uudistus on TE-uudistus, jossa työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kunnille vuoden 2025 alusta. Vuotta 2023 leimasi Oulun eteläisen alueen kuntien keskinäiset neuvottelut muodostettavasta työllisyysalueesta. Reisjärven osalta uudistukseen valmistautuminen jatkuu alueen kymmenen muun kunnan kanssa Raahen vetovastuulla.

Reisjärven vuoden 2023 taloudellinen tulos oli niukasti ylijäämäinen kasvaneiden rahoituskulujen ja käytöstä poistetun hammashoitolan ja arvopapereiden tasearvojen alaskirjauksista huolimatta. Myönteistä oli kunnan toimialojen varsinaisen toiminnan ja talouden toteutuminen kokonaisuutena tavoitteiden tasoisesti. Kaikessa käytännön työssä tehtävämme on panostaa kuntalaisten hyvinvointiin ja elinvoimaisuuden kasvattamiseen.

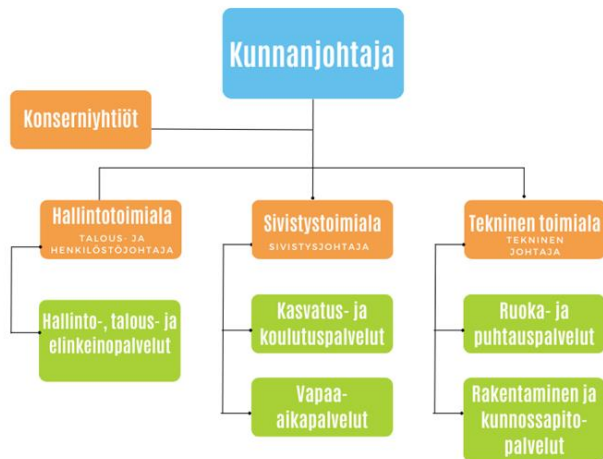
Reisjärven tulevaisuus on lopulta omilla käsissämme. Haastavinakin aikoina on pidettävä kiinni yhteisistä strategisista tavoitteista ja arvoista. Kuntastrategian mukainen visio eli tavoitetilä on, että Reisjärvi on kukoistava luontokunta, jossa on turvallista asua, harrastaa, yrittää ja tehdä työtä. Toimintaamme ohjaavia arvoja puolestaan ovat rohkeus, riipeys ja yhteisöllisyys. Näiden tavoitteiden ja arvojen pohjalta on hyvä jatkaa ja mukauttaa kuntastrategiaa olosuhteet huomioivaksi. Vain yhdessä ja yhteistyöllä onnistumme.

Kunnan ja kuntayhtiöiden henkilöstöä, luottamushenkilöitä ja yhteistyötahoja vuodesta 2023 kiittäen,

Marjut Silvast, Kunnanjohtaja

1.2.2. Kunnan organisaatio

REISJÄRVEN KUNNAN ORGANISAATIO

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Toimi-alajohtajat vastaavat tulosvastuullisesti toimialansa tehtävien hoidosta.

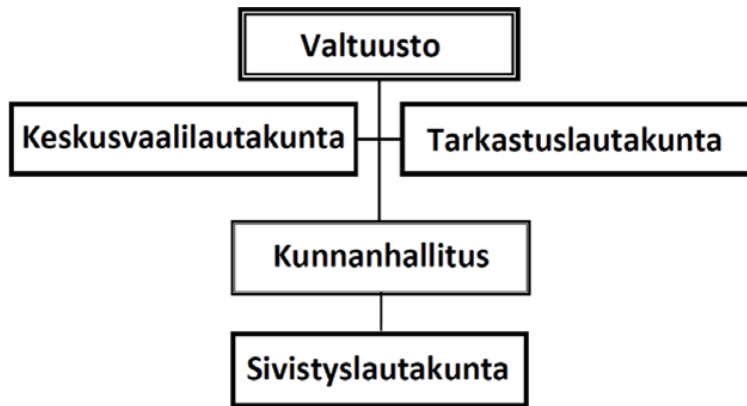
Kuntalain mukaisesti tilivelvollisia ovat tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Reisjärven kunnan tilivelvolliset viranhaltijat ovat: kunnanjohtaja, talous- ja henkilöstöjohtaja, sivistysjohtajarehtori, kirjastotoimen johtaja, ravitsemis- ja siivoustyöpäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö, vapaa-aikasihteeri ja tekninen johtaja.

Tilivelvollisuus ei muuta sitä vastuuta, joka viranhaltijoilla muutoinkin on asemansa perusteella määrärahan käytöstä päättävänä viranhaltijana, laskujen tarkastajana tai hyväksyjänä sekä esimiehenä. Tilivelvollisuuden määrittely ei poista huolellisuusvelvoitetta muiltakaan viranhaltijoilta ja työntekijöiltä.

1.2.3. Reisjärven luottamushenkilöorganisaatio

Kuntalaissa säädetään kunnan toimielimistä siten, että kunnassa on oltava valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta. Valtuusto voi lisäksi asettaa:

- 1) kunnanhallituksen alaisena toimivia lautakuntia tai niiden sijasta valiokuntia hoitamaan pysyväisluonteisia tehtäviä;
- 2) johtokuntia liikelaitoksen tai tehtävän hoitamista varten;
- 3) jaostoja kunnanhallitukseen, lautakuntaan, valiokuntaan ja johtokuntaan.
- 4) Kunnanhallitus ja valtuuston päätöksen nojalla muukin toimielin voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten.

Yllä oleva organisaatiokaavio on kunnanvaltuuston päätöksen 27.5.2020 mukainen. Reisjärvellä teknisen toimialan asioista päättää kunnanhallitus.

Kuntavaalit pidettiin vuonna 2021, jolloin valittiin valtuutetut valtuustokaudelle 2021–2025. Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Vuonna 2023 kunnanhallitus kokoontui 23 kertaa ja käsitteli 361 asiaa. Kunnanvaltuustolla oli 11 kokousta ja se käsitteli vuoden aikana 118 asiaa.

Valtuuston paikkajakauma 2021–2025	yhteensä 17
Suomen Keskusta	10
Vapaa Reisjärvi Yhteislista	4
Perussuomalaiset	2
Kansallinen Kokoomus	1

Luottamushenkilöt vuonna 2023:

Valtuusto		Valtuustoryhmä	
Puheenjohtaja	Valtuutettu Niskakoski Mervi	KESK	
1. vpj	Kinnunen Mikko	KESK	11.12.2023 saakka
1. vpj	Haikara Jonna	KESK	1vpj. 12.12.2023 lähtien
2. vpj	Suontakanen Anja	VARE	
	Haikara Veikko	VARE	
	Huuskonen Sari	KESK	
	Kemppainen Timo	KESK	
	Kesänen Heidi	KESK	
	Kinnunen Tuomo	PS	
	Kiviranta Oili	KESK	
	Kokkonen Jarmo	PS	
	Nyman Teuvo	VARE	
	Paavola Kaarlo	KESK	
	Pohlman Marko	KOK	
	Saaranen Jarno	VARE	
	Savola Jarkko	KESK	
	Vähäsöyrinki Arto	KESK	

Varavaltuutetut,
sijaantulojärjestys

Nyman Tero	KESK
Honkaperä Niina	KESK
Heinonen Tiina	PS
Järvi Juha	PS
Paalavuo Tapio	KOK

Tilivelvolliset toimielinten jäsenet

Kunnanhallitus	Hallituksen jäsen	Ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen
Puheenjohtaja	Huuskonen Sari	KESK	Kinnunen Mikko 11.12.2023 saakka Kinnunen Helena 12.12.2023 lähtien
1. vpj	Paavola Kaarlo	KESK	Aho Harri
2. vpj	Nyman Teuvo	VARE	Saaranen Jarno
	Kiviranta Oili	KESK	Muhonen Kirsi
	Vähäsöyrinki Arto	KESK	Kemppainen Timo
	Pietilä Ulla	PS	Heinonen Tiina
	Pohlman Marko	KOK	Nyman Tiina

Keskusvaalilautakunta	Jäsen	Ryhmä	Varajäsen, sijaantulosjärjestys	Ryhmä
Puheenjohtaja	Paalavuo Jarkko	KESK	Kestilä Asko	VAS
Varapj.	Haikola Veikko	VARE	Jylkkä Henna	KESK
	Järvi Jonna-Maria	PS	Hylkilä Juhani	VARE
	Kesänen Tiina	KOK	Brusi Lotta	PS
	Hirvinen Esa	SDP	Savelainen Maria	KOK
			Puurula Seija	KESK
			Saartoala Marko	KESK

Tarkastuslautakunta	Jäsen	Ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen
Puheenjohtaja	Savola Jarkko	KESK	Honkaperä Niina
Varapj.	Kinnunen Tuomo	PS	Järvi Juha
	Hirvinen Raili	SDP	Nyman Tero (KESK)

Sivistyslautakunta	Jäsen	Ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen
Puheenjohtaja	Kemppainen Timo	KESK	Aho Harri
Varapj.	Kesänen Heidi	KESK	Jyrkkä Henna
	Aho Jukka	KESK	Nyman Tero
	Honkaperä Niina	KESK	Paalavuo Minna
	Saaranen Jarno	VARE	Mattila Johannes (KESK)
	Pietilä Ulla	PS	Järvi Jonna-Maria
	Nyman Tiina	KOK	Savelainen Maria
KH:n edustaja	Kiviranta Oili		

1.2.4. Yleinen ja alueellinen taloudellinen kehitys

Tähän lukuun on koottu tiivistelmä kansantalouden, kuntatalouden ja oman alueen kehityspiirteistä ja näkökulmista, joilla on vaikutusta kunnan toimintaan ja taloudelliseen tilaan.

Lähteinä on käytetty mm. Tilastokeskuksen, Valtiovarainministeriön, Kuntaliiton ja Nihak ry:n talouskatsauksia ja tilastoja.

Sijainti

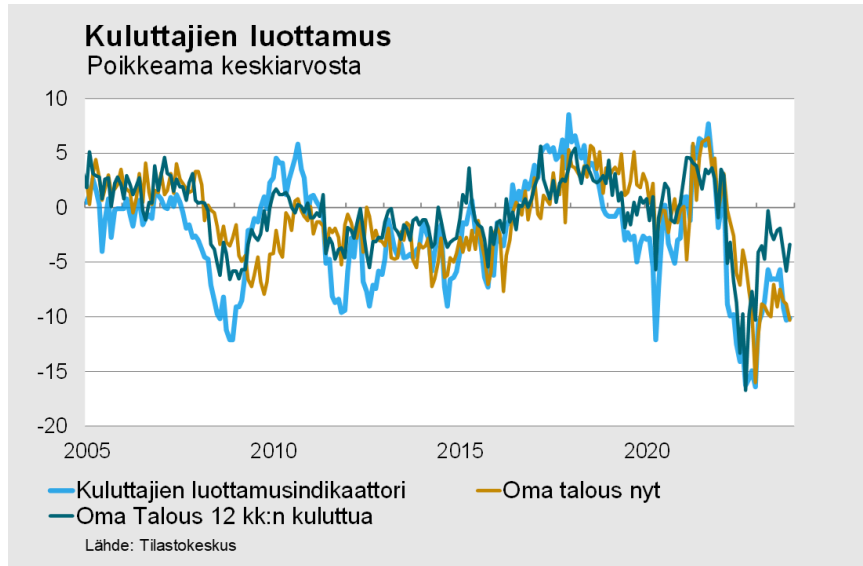
Reisjärven kunta sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnan etelälaidalla. Läntisenä rajanaapurina on Lestijärvi ja eteläisinä rajanaapureina Kinnula ja Pihtipudas. Muina rajanaapureina ovat pohjoispuolella Sievi ja itäpuolella Haapajärvi.

Hallinnollisesti Reisjärvi kuuluu Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan, Pohjois-Pohjanmaan liittoon ja Keski-Pohjanmaan liittoon. Yritys- sekä aluekehityspalvelut Reisjärvellä tuottaa kehitysyhtiö NIHAK. Vuosi 2023 oli ensimmäinen vuosi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen historiassa. Pohde tuottaa Reisjärven kunnan asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

Yleinen taloudellinen kehitys

Vuoden 2023 aikana nähtiin niin inflaation hidastumista, korkojen nousua kuin rakentamisen hiipumista. Alkuvuodesta 2024 Suomi on taantumassa, josta on tulossa ennakoitua pidempi ja syvempi. Covid19 -pandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan sekä inflaatio, kustannusten nousu ja korkojen kasvu vaikuttivat vahvasti niin julkiseen kuin kotitalouksien talouteen ja kulutus- sekä investointipäätöksiin. Erityisesti rakentamisen ja teollisuuden tilanne heikkeni kesän ja alkusyksyn aikana voimakkaasti. Alustavien tietojen valossa talouden supistuminen jatkui myös vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä.

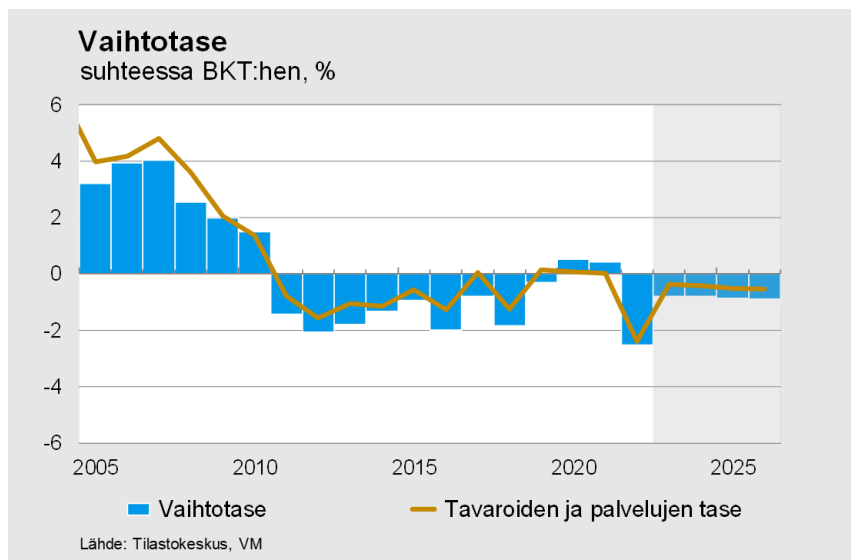
Vienti väheni vuonna 2023. Nettovienti kuitenkin tukee talouskasvua vuonna 2023, sillä kotimaisen kysynnän heikkous vähentää tuontia vientiäkin enemmän.

Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt investointeja ja kotitalouksien kulutusta. Suomen talous supistui 0,5 prosenttia vuonna 2023. Vuonna 2024 inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulu- tuksen ja investointien kasvun ennustetaan voimistuvan vuonna 2025 ja talous kasvaa 2,0 prosenttia. Leikkauk- set ja työllisyyden heikkeneminen huonontavat tulojen kasvua.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Valtiovarainministeriö ennustaa alijäämän kasvavan vuonna 2024 3,5 prosenttiin heikon talous- ja työllisyyskasvun sekä hitaan verotulojen kas- vun vetämänä.

Julkisen talouden näkymä on ollut synkeä pitkään eikä valoisempaa aika ole vielä näköpiirissä. Väestön ikäänty- minen haastaa tulonmuodostuksen ja kasvattaa palvelutarpeita samalla kun palveluiden kustannukset nouse- vat. Valtio, hyvinvointialueet ja kunnat pysyvät alijäämäisinä ja velka kasvaa tilanteessa, jossa verotulot sekä muu tulonmuodostus pienenevät.

Kuntatalouden kehitys

Vuosi 2023 oli historiallinen kuntatalousvuosi sote-uudistuksen myötä. Kuntien tehtävistä sosiaali- ja terveys- palvelut sekä pelastuspalvelut siirtyivät kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden järjestettäväksi, jonka myötä kuntien ja kuntayhtymien toimintakate pieneni 59 % (-20 miljardia €). Kuntien rahoitusta leikattiin niin verokerty- män kuin valtionosuuksienkin puolesta. Valtionosuudet laskivat 66 % vuonna 2023 eli noin 7,1 miljardia euroa 2023 ja verotulot yhteensä laskivat 46 % eli noin 12,3 miljardia euroa. Samalla toimintakulut laskivat 52 pro- senttia vuonna 2023 (-22,5 miljardia euroa).

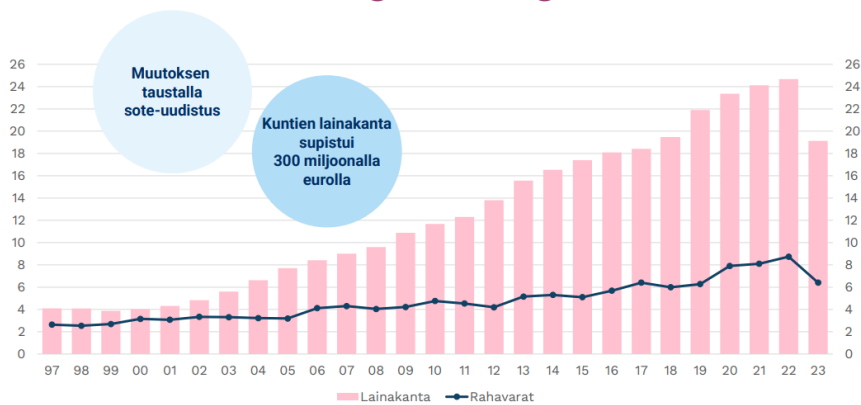
Vaikka kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, kokonaisuu- tena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisem- min kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon. Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä vuo- delta 2023.

Kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi. Kuntien vahva tilikauden tulos ohjautuu suurelta osin kasvaneiden investointien rahoittamiseen – osaltaan positiivinen tulos voi mahdollistaa myös mm. Kiinteistöjen alaskirjauksia. Positiivisimmat tulokset keskittyivät suurimpiin kaupunkeihin, joissa myös investointitarpeiden paine on suurin.

Kunnat käyttivät ylijäämäänsä myös lainakannan vähentämiseen. Alustavan arvion mukaan yhteensä 300 miljoonalla eurolla. Kuntien lainakanta on pienentynyt jo toista vuotta peräkkäin. Kuntien lainakannan keskimääräinen korkokustannus kehittyi markkinakorkojen nousua maltillisemmin, mutta kuntien korkokulut kaksinkertaistuivat edellisvuodesta ja myös korkotulot lisääntyivät. Kokonaisuudessaan kuntien ja kuntayhtymien lainakanta laski yli 5Mrd euroa.

Vuonna 2023 kuntien ja kuntayhtymien lainakanta laski yli 5 miljardia euroa

12

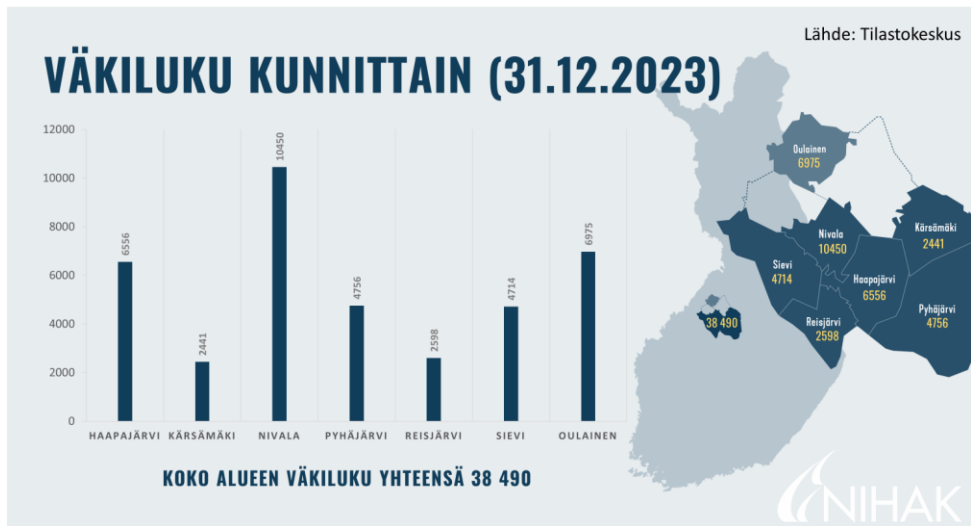
KUNTA
LIITTO

Vaikka kuntatalousvuosi 2023 oli kokonaisuutena vahva, on sote-uudistuksesta aiheutuvia vaikutuksia vielä tulossa. Kunnissa alibudjetoitiin sotemenoja uudistusta edeltävinä vuosina, josta syystä ennakkollinen sote-siirtolaskelma sisälsi valtiosuutta liikaa 500 miljoonaa euroa, joka vähennetään valtiosuuksista pois tulevana vuosina. Vuosi 2023 saattoi olla viimeinen tasapainoinen kuntatalousvuosi näköpiirissä.

Väestökehitys

Reisjärven kunnan asukasluku vuonna 2023 oli 2598 (Tilastokeskuksen ennakkotieto 12/2023) kun se vielä vuoden 2022 lopussa oli 2 636 henkeä. Reisjärven asukasmäärä on vähentynyt viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana vuosittain, muutamaa pientä yksittäistä poikkeamaa lukuun ottamatta. Asukasmäärän väheneminen on tunnusomaista kaikissa eteläisen Pohjois-Pohjanmaan kunnissa sekä NIHAK:n toiminta-alueen kunnissa. Väestökehitys myötäilee alueella kuitenkin koko valtakunnan väestökehitystä. Väestökehitys Nihakin alueella ja erityisesti Reisjärven kunnassa haastaa erityisesti kunnan perusopetuksen muutokseen peruskoulu-alaisten määrän vähetessä ja toisaalta koululaisten keskittymisen muuttoliikkeen seurauksena kasvukeskuksiin. Muuttoliikkeen lisäksi eroja kuntien välillä niin perusopetuksessa kuin huoltosuhteessa ja palveluiden järjestämisessä aiheuttaa kuntien erilaistumiskehitys.

Nihak tuottaa kunnalle elinkeinopalveluita, myös valtiovarainministeriön työllisyyskatsauksista muokattuja alueen työllisyyteen ja väkilukuun liittyviä raportteja, joita on käytetty myös tilinpäätösasiakirjassa.

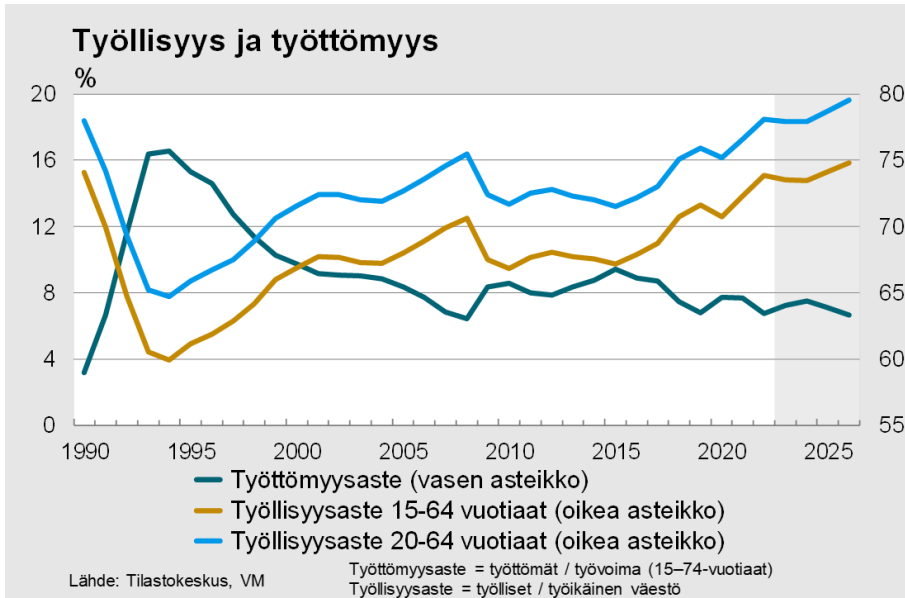
VÄKILUVUN KEHITYS 1-12/2023

Kuukausi	Haapajärvi	Kärsämäki	Nivala	Pyhäjärvi	Reisjärvi	Sievi	Oulainen
Tammii 2023	6667	2469	10411	4822	2629	4740	7018
Helmi 2023	6657	2467	10419	4813	2631	4742	7018
Maalis 2023	6655	2464	10442	4812	2636	4758	7011
Huhti 2023	6659	2468	10453	4802	2639	4749	7016
Touko 2023	6650	2462	10480	4811	2641	4759	7010
Kesä 2023	6643	2462	10494	4802	2634	4771	7028
Heinä 2023	6647	2454	10477	4793	2625	4764	6997
Elo 2023	6602	2458	10449	4772	2607	4743	6962
Syys 2023	6581	2456	10442	4777	2594	4700	6955
Loka 2023	6573	2454	10437	4767	2591	4706	6961
Marras 2023	6555	2451	10449	4767	2595	4716	6957
Joulu 2023	6556	2441	10450	4756	2598	4714	6975
Muutos	-132	-33	43	-72	-38	-23	-56

MUUTOS YHTEENSÄ -311

Työllisyyskehitys

Työllisyyskehityksen osalta vuosi 2023 oli vaisuhko, mutta silti odotuksia parempi. Työttömyys kohosi ja myös työllisyysaste on laskenut vuoden 2022 loppupuolen huipputasoista, mutta pidemmän ajanjakson vertailussa työllisyys on pysynyt korkeana. Työllisyyden tiputus on toistaiseksi rajoittunut suhdanneherkille toimialoille, kuten rakentamiseen.

Reisjärven kunta kuuluu Nivala-Haapajärven seutukuntaan yhdessä Haapajärven, Nivalan ja Pyhäjärven kaupunkien ja Kärsämäen kunnan kanssa. Vuoden 2023 alusta myös Sievin kunta liittyi mukaan samaan seutukuntaan. Seutu on teollistunutta maaseutua, asiointialuetta ja yhtenäistä työssäkäyntialuetta. Asukkaita seudulla on tällä hetkellä hieman yli 38 000.

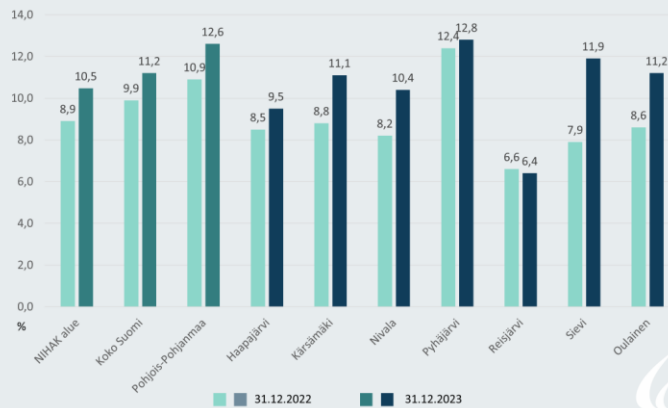
Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 15–74-vuotiaita työllisiä oli keskimäärin 2 628 000 ja työttömiä 204 000 vuonna 2023. Työllisiä oli 8 000 enemmän ja työttömiä 14 000 enemmän kuin edellisenä vuonna. 20–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 77,9 % vuonna 2023. Työllisyysaste laski 0,2 prosenttiyksikköä vuodesta 2022.

Nihakin työllisyyskatsauksen mukaan alueen keskeisiä työllisyystilanteessa näkyviä trendejä ovat lomautettujen määrän kasvu, pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu sekä avointen työpaikkojen lasku. Näissä indikaattoreissa näkyvät yleiset suhdannetilanteet sekä sodasta ja inflaatiosta johtuva taantuma. Vuonna 2023 maassamme ja alueella on ollut taantuma, ja tämä on näkynyt myös työllisyystilanteessa. Valtakunnallinen rakennusalan ahdinko on näkynyt lomautuksina sekä irtisanomisina myös alueellisesti.

Muista NIHAK:n alueen kunnista poiketen Reisjärvellä on työttömyysaste kuitenkin pysynyt ennallaan, kun kaikissa muissa alueen kunnissa keskimäärin työttömyysaste on vuoden aikana noussut.

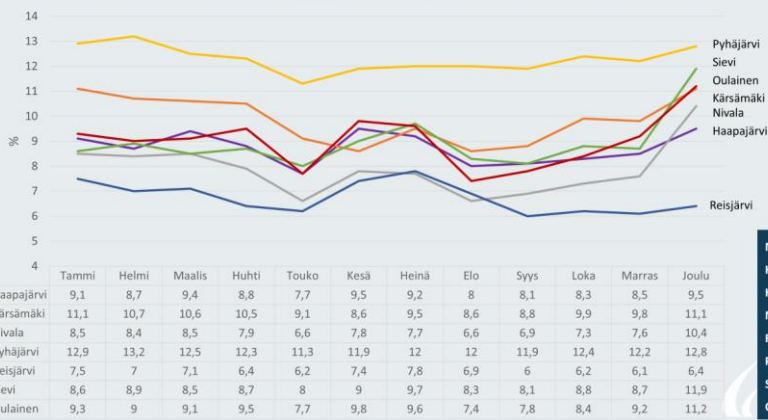
TYÖTTÖMYYSASTE KUNNITTAIN 31.12.2023

Lähde: Tilastokeskus

TYÖTTÖMYYSASTEEN KEHITYS 1-12/2023

Lähde: Tilastokeskus

Muutos 1-12/2023

Haapajärvi	-0,4
Kärsämäki	0
Nivala	+1,9
Reisjärvi	-1,1
Pyhäjärvi	-0,1
Sievi	+3,3
Oulainen	+1,9

1.2.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tässä luvussa kuvataan olennaiset muutokset kunnan toiminnassa, tuloperusteissa ja tehtävissä. Toiminnan tarkempi esittely sisältyy kunkin toimialan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden kuvauksiin. Kunnan tytäryhtiöissä tapahtuneet muutokset esitetään kunnan tytäryhtiöiden tilinpäätöstietojen yhteydessä luvussa 5.

Vuosi 2023 jää kuntatalouden ja kunnan toimintaympäristön kannalta historiaan erityisesti merkittävän hyvinvointialueuudistuksen ensimmäisenä toimintavuotena. Reisjärven kunnan kannalta tämä tarkoitti kunnan budjetin koon pienenemistä noin puoleen. Toimintakate vuoden 2022 tilinpäätöksessä -19 760 343 € ja vuoden 2023 tilinpäätöksessä -8 470 806 €.

Vuoden 2023 alusta myös lomatoimi siirtyi kokonaisuudessaan Toholammin kunnan alaiseen yksikköön ja näin pois Reisjärven organisaatiosta. Merkittävä lisäresurssi saatiin hyvinvointityöhön, kun hallintotoimi vahvistui työllisyyden ja hyvinvoinnin koordinaattorin työpanoksella keväällä 2023.

Vuoden aikana kunnan keskushallinnon toimintaan toivat haastetta henkilöstön vaihtuvuus sekä sairaspöissa-olot. Operatiivisen toiminnan kannalta keskeistä talous- ja henkilöstöjohtajan virkaa hoiti vuoden 2023 aikana kolme eri henkilöä, joka haastoi toiminnan jatkuvuutta sekä henkilöstöresurssin riittävyttä. Vakituinen talous- ja henkilöstöjohtaja valittiin virkaan 2023 viimeisessä valtuuston kokouksessa.

Reisjärven kunnan toimintaan ja talouteen tilikaudella 2023 vaikuttaneita valtuuston ja kunnanhallituksen päätöksiä:

- Teknisen johtajan viran täyttäminen (Valtuusto 13.2.2023 § 6)
- Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen koordinaattori (16.1.2023 § 11)
- Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen purkamissopimuksen hyväksyminen (Valtuusto 3.4.2023 § 28)
- Omavelkaisen lainan takaus Reisjärven Lämpö Oy:lle sekä Reisjärven Lämpö Oy:n pääoman vahvistaminen (Valtuusto 26.6.2023 § 61 ja § 61)
- Lyhytaikaisen limiitin enimmäismäärän nostaminen ja kunnan pitkäaikaisten lainojen järjestely (Valtuusto 21.8.2023 § 113 ja § 114)
- Reisjärven kunnan energialinjaukset tuulivoiman osalta (Valtuusto 16.10.2023 § 87)
- Talousarvio vuodelle 2024 (Valtuusto 11.12.2023 § 110)
- Talous- ja henkilöstöjohtajan viran täyttäminen (Valtuusto 11.12.2023 § 114)
- Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen koordinaattorin palkkaaminen (Kunnanhallitus 16.1.2023 § 11)
- Hyte -työn määrärahat 2023 (Kunnanhallitus 13.3.2023 § 27)
- Kaavoitusaloite Reisjärven Rauranselän tuulivoimapuistoa varten (Kunnanhallitus 13.3.2023 § 70)

Talous

Reisjärven kunnan taloudellinen tilanne, huomioiden kunnan velkamäärän, tulorahoituksen heikkenemisen, välttämättömät investointitarpeet ja vuosilta 2018 ja 2019 syntyneet alijäämät, ovat edellyttäneet merkittäviä välittömiä toimenpiteitä. Taseeseen kertyneet alijäämät saatiin katettua vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Kunta ei siis ajautunut kriisikunnaksi, vaan sai talouden toistaiseksi tasapainoon.

Talouden tasapainottamistarpeen ja -mahdollisuuksien analysointityö aloitettiin syksyllä 2019 yhteistyössä Perlacon Oy:n kanssa. Ohjausryhmän esitys talouden tasapainottamiseksi hyväksyttiin valtuustossa 27.5.2020.

Tilinpäätöksen 2023 ulkoiset toimintatuotot olivat 1,989 milj. euroa (1,783 milj. euroa talousarviossa) ja toimintakulut -10,457 milj. euroa (-10,009 talousarviossa). Toimintatuottoja kertyi siis 206 075 € enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu. Toisaalta myös toimintakulut kasvoivat 447 982 € verrattuna talousarvioon. Reisjärven toimintakate oli -8,467 miljoonaa (-8,225 milj. euroa talousarviossa). Vuosikate oli 1,472 milj. euroa eli 357 240 euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa.

Investointien määrä oli noin 20 % pienempi verrattuna edellisen vuoden investointeihin. Vuoden 2023 investointien nettomenot olivat kaikkiaan 905 780 euroa (1 141 861 euroa vuonna 2022). Tukia ja avustuksia investointeihin saatiin 55 900 euroa. Investointien kokonaisuus alitti talousarvion 549 820 eurolla.

Rahoitus

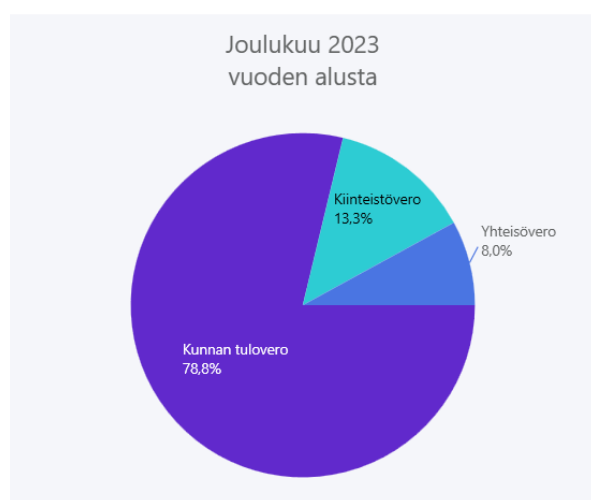
Verotulot

Tuloveroja kertyi vuoden 2023 aikana 4,337 milj. euroa. Tämä oli 751 000 € enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu. Tämä johtuu pääosin vuoden 2022 verotusta koskevista verohännistä, joita on tilitetty kunnalle alkuvuoden 2023 aikana. Kuntien veroprosentteja leikattiin merkittävästi vuoden 2023 alusta hyvinvointialueuudistuksen seurauksena. Myös Reisjärven hyvä työllisyystilanne on lisännyt kunnan saamien verotulojen määrää.

Yhteisöverotuloja vuoden 2023 aikana kertyi 437 965 euroa. Tämä oli 58 000 euroa enemmän kuin talousarviossa.

Kiinteistöveroja kunnalle tilitettiin 731 625 euroa, mikä on 58 625 euroa enemmän kuin talousarviossa. Vuoden 2022 kiinteistöverokertymä oli 801 113 €.

Kokonaisuudessaan kunnalle kertyi verotuloja 867 600 euroa talousarviossa ennakoitua enemmän vuodelta 2023.

	Joulukuu 2023		2023		Ero	Toteuma-%	Joulukuu 2022	
	Toteuma v. alusta		Talousarvio	Talousarvioon	talousarviosta	talousarviosta	Toteuma v. alusta	
5000 Kunnan tulovero	4 337 013	78,8 %	3 586 000	77,3 %	751 013	121 %	7 763 401	83,7 %
5100 Kiinteistövero	731 625	13,3 %	673 000	14,5 %	58 625	109 %	801 113	8,6 %
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	437 965	8,0 %	380 000	8,2 %	57 965	115 %	707 705	7,6 %
Verotulot	5 506 603	100,0 %	4 639 000	100,0 %	867 603	119 %	9 272 219	100,0 %

Valtionosuudet

Reisjärven vuoden 2023 talousarviossa valtionosuuksia arvioitiin kertyvän 4,686 milj. €. Valtionosuuksia maksettiin kunnalle yhteensä 5,091 milj. €, eli 405 755 euroa enemmän kuin talousarviossa. Tästä 210 000 euroa koostui harkinnanvaraisesta valtionosuudesta.

	Joulukuu 2023		2023		Ero	Toteuma-%
	Toteuma v. alusta		Talousarvio	Talousarvioon	talousarviosta	talousarviosta
5501 Kunnan peruspalv.valt.osuus	2 465 462	48,4 %	2 431 800	51,9 %	33 662	101 %
5502 Verotul.perust.valt.os.tasaus	1 795 428	35,3 %	1 792 160	38,2 %	3 268	100 %
5504 Sosiaali- ja terveydenhuollon	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 260 890	83,7 %	4 223 960	90,1 %	36 930	101 %
5701 Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	-20 267	-0,4 %	-107 088	-2,3 %	86 821	19 %
5801 Hark.var.valt.osuuden korotus	210 000	4,1 %	0	0,0 %	210 000	0 %

5890 Verotulomenetysten kompensaaati	640 960	12,6 %	568 956	12,1 %	72 004	113 %
Muut valtionosuudet	830 693	16,3 %	461 868	9,9 %	368 825	180 %
Valtionosuudet	5 091 583	100,0 %	4 685 828	100,0 %	405 755	109 %

Talousarviomuutokset

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tilinpäätöksen laatimishojjeiden mukaan muutokset talousarvioon tulee tehdä talousarviovuoden aikana heti, kun muutostarve on tiedossa ja talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan hyväksyä vain poikkeustapauksissa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Arvopaperisalkku

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tilinpäätöstä koskevien ohjeiden mukaisesti tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava varovaisuuden periaatetta. Varovaisuus edellyttää erityisesti, että tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa otetaan huomioon muun muassa ainoastaan tilikaudella toteutuneet voitot ja kaikki poistot ja arvonalennukset taseen vastaavista.

Reisjärven osalta säännökset tarkoittavat, että vuoden 2023 tilinpäätökseen on kirjattu arvopaperisalkun sisältävien osakkeiden hankinta-arvon ja tilinpäätöspäivän markkina-arvon välinen erotus tulosvaikutteisesti rahoitustuotoksi tai -kuluksi.

Poistot

Tilinpäätöksessä suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 1 048 242,71 euroa. Vanhan hammashoitolan osalta tehtiin alaskirjaus, jonka määrä tilinpäätöksessä on 144 053,03 euroa.

Satunnaiset kulut ja -tuotot

Vuonna 2023 ei kirjattu satunnaisia eriä.

Investoinnit

Vuosien 2022–2023 merkittävin investointi oli Reisjärven uuden terveyskeskuksen rakentaminen ja valmistuminen. Terveyskeskus toteutettiin tarjouskilpailun voittajan kanssa, joka oli alueellisten yritysten työyhteenliittymä. Vuoden 2023 toteuma terveyskeskusinvestointiin osalta oli 1 095 548 euroa kun hankkeen kokonaishinta oli 1 935 500€ .

Muita vuoden 2023 investointeja olivat mm. Kisatien koulun tietokonehankinnat sekä vesistöprojektit. Investointien toteutuminen on esitelty luvussa 3 Tilinpäätöslaskelmat.

1.2.6. Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstö käsittää vakinaiset, määräaikaiset sekä sijaiset, niin kuukausi- kuin tuntipalkkaiset viran- ja toimenhaltijat sekä työllistetyt. Henkilöstön määrää ja rakennetta koskevat tiedot esitetään ovat vuoden 2022 viimeisen päivän tilanteen mukaisina. Muut tiedot, kuten poissaolotiedot esitetään koko vuodelta.

Henkilöstöä kuvaavina tunnuslukuina alla olevissa taulukoissa esitetään seuraavat tunnusluvut: henkilötyövuosi, ikärakenne, sairauspoissaotot ja henkilöstön osaamista kuvaavana tunnuslukuna koulutuspäivien

määrä.

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina (htv) saadaan jakamalla palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä koko vuoden kalenteripäivillä. Henkilöstötyövuosien määrään on laskettu kokoaikaiset, § 113 ja 1osa-aikaiset ja työllistetyt työntekijät, jotka ovat vakinaisessa tai määräaikaisessa palvelussuhteessa kuntaan sekä osa-aikaiset harjoittelijat ja oppisopimustyöntekijät. Osa-aikainen henkilöstö on muutettu koko-aikaisiksi osa-aikojen suhteellisten osuuksien yhteismäärän perusteella.

Henkilötyövuodet toimialoittain v.2023	HTV
600 Keskusvaalilautakunta	0,1
602 Keskushallinto	3,9
603 Hyte-työ	1,0
604 Muu yleishallinto	0,2
Yhteensä	5,2
701 Opetustoimi	47,9
702 Varhaiskasvatus	28,6
710 Vapaa-aikatoimi	3,5
Yhteensä	80,0
800 Tekninen toimi	16,5
802 Yhdyskuntasuunnittelu	2,6
803 Ruokapalvelut	3,6
Yhteensä	22,7
Kaikki yhteensä	107,9

Kunnan henkilökunnan lukumäärä oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 115 (207 vuonna 2022). Henkilöstöstä vakinaisessa työsuhteessa olevia oli 86 henkilöä, joista määräaikaisia oli 29.

Henkilöstöstä naisia oli 94 (81,7 %) ja miehiä 21 (18,3 %).

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus oli vähäistä. Hyvinvointialueuudistuksen myötä sote-henkilöstö siirtyi 1.1.2023 alkaen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteelle. Lomituspalveluiden henkilöstö siirtyi 1.1.2023 alkaen Toholammin yksikköön.

Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma on raportoitu vakinaisen henkilökunnan osalta.

Vakinaisen henkilökunnan keski-ikä oli 50 vuotta. Kun huomioon otetaan myös määräaikaiset (sis. sijaiset) työntekijät, keski-ikä laskee hieman 46 vuoteen, muutoin ikä ja sukupuolijakauma noudattaa vakinaisten työntekijöiden jakaumia (ks kuva 22).

Kunnan henkilöstön ikäjakauma 31.12.2023:

Suku- puoli	Ikäjakauma					
	-30	30-39	40-49	50-59	60-64	65-
Naiset	9	14	26	31	14	0
Miehet	1	4	2	10	3	1
Kaikki	10	18	28	41	17	1
%	8,7 %	15,7 %	24,3 %	35,7 %	14,8 %	0,9 %

Poissaolot

Vuonna 2023 koko henkilöstön poissaoloja oli kaikkiaan 3181 kalenteripäivää, 12 901 päivää vuonna 2022. Lu-
vut eivät ole vertailukelpoisia edellisvuoteen, koska osa henkilöstöstä on siirtynyt hyvinvointialueen ja Toho-
lammin lomitusalueen palvelukseen 1.1.2023. Poissaoloista suurin osa (29 %) aiheutui sairauspoissaoloista,
seuraavaksi eniten toisen viran/toimen hoidosta sekä lakisääteisistä poissaoloista, koulutuksista ja muista
poissaoloista.

Sairaudesta tai tapaturmasta johtuvat poissaolot vuonna 2023:

Poissaolot (kalenteripäiviä)	2023
1–7 pv (sis. oma ilmoitus)	395
8–29 pv	40
30–59 pv	160
60–89 pv	61
90–179 pv	297
180- pv	0
Yhteensä	926
Yhteensä keskimäärin/henkilötyövuosi	11,58

Koulutuspäivistä ammatillisen täydennyskoulutuksen päiviä oli vuonna 2023 yhteensä kalenteripäivää 86 ka-
lenteripäivää (538 päivää v. 2022). Tämän lisäksi opintovapaapäiviä kertyi muutamia kalenteripäiviä. Koulutus-
päivien kirjaaminen palkkahallinnon ohjelmaan on ollut osittain puutteellista vuoden 2023 aikana ja siksi kou-
lutuspäiviä on raportoitu vähemmän.

Työterveyshuolto

Reisjärven kunnan työterveyshuolto järjestettiin vuonna 2023 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen
kanssa. Työterveyshuollon menot vuonna 2023 olivat yhteensä 27 514 euroa (64 855 € vuonna 2022). Ero joh-
tuu henkilöstömäärän pienenemisestä vuoden 2023 alusta.

Työhyvinvointi

Henkilökunnalle järjestettiin yhteinen joulupuurotilaisuus joulukuussa 2023. Virkistyspäivät ja muut henkilös-
tön yhteisiä tapahtumia on järjestetty työyksikkökohtaisesti.

Työssäjaksamista tuettiin mahdollisuudella harkinnanvaraisten palkattomien työ- ja virkavapaiden, ns. osto-
vapaiden, pitämiseen 5 tai 10 työpäivää, joita vastaan sai yhden tai kaksi palkallista vapaapäivää. Palkattomia
vapaapäiviä pidettiin 32 kalenteripäivää (77 pv vuonna 2022) ja niistä saatuja palkallisia vapaapäiviä 4 (11 pv
vuonna 2022). Ko. vapaiden pitämisestä ei saanut aiheutua sijaisten palkkaamista eikä kunnan palvelutuotan-
non häiriintymistä. Vuoden 2021 aikana voimaan tulleiden kunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaan
lomarahana voi jatkossa vaihtaa vapaaksi työntekijän ja työnantajan välisellä sopimuksella. Paikallista sopi-
musta ei siis enää tarvita lomarahavapaan saamisen edellytyksenä.

1.2.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Reisjärvi on kamppailut jo vuosia muiden pienten maaseutukuntien tavoin muuttotappion kanssa. Vuoden
2023 aikana väkiluku väheni 38 henkilöllä. Ikärakenteen muutoksen suureen kuvaan ei tällä kuitenkaan ole

vaikutusta ja väestöllisen huoltosuhteen ennustetaan muuttuvan tilastokeskuksen väestöennusteen mukaisesti vuoden 2022 84,3 prosentista tulevan vuosikymmenen aikana noin 97,7 prosenttiin ja kahden vuosikymmenen aikana 98,9 prosenttiin (tutkihallintoa.fi).

Vuoden 2023 tilikauden ylijäämä 280 255,13 euroa mahdollistaa kunnan talouden siirtymisen kohti parempaa tasapainon tilaa. Alijäämät saatiin katettua vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Vuosien 2021–2023 tilinpäätökset yhdessä helpottavat kunnan selviämistä investointihaasteistaan sekä hyvinvointialue-, lomituspalvelu- ja TE-palvelumuutosten tuomista kustannuksista ja tulojen leikkauksista. Tulevien vuosien muutokset edellyttävät kunnalta kuitenkin tiukkaa ja tarkkaa talouden hoitoa, jossa myös investoinnit toteutetaan porrastetusti prioriteettijärjestyksessä eikä käyttötalouden kustannuksia lisätä lukuun ottamatta pakollisia palkkakustannusten muutoksia.

Vielä vuoden 2022 ajan merkittävin kunnan talouteen vaikuttava tekijä on Ppky Selänteeltä ostetut sote- palvelut. Selänteen sote-menot olivat noin 46,5 % kunnan ulkoisista toimintamenoista. Tilanne kuitenkin muuttui sote- ja pelastuspalveluiden siirtyessä hyvinvointialueiden järjestettäväksi 1.1.2023 alkaen. Samalla myös lomituspalvelut siirtyvät Toholammille perustettavan uuden yksikön järjestettäväksi.

TE-palvelut siirtyvät valtiolta kuntien järjestämistä vastuulle 1.1.2025 alkaen. Kunnat, joiden työvoiman määrä ylittää 20 000, voivat järjestää palvelut itse. Mikäli kunnan työvoiman määrä on alle 20 000, kunnan tulee perustaa useamman kunnan kanssa yhteinen työllisyysalue. Työllisyysalueen tulee olla maantieteellisesti yhtenäinen ja työmarkkinoiden ja työssäkäyntialueen kannalta toimiva alue. Reisjärven kunnanvaltuusto hyväksyi 16.10.2023 § 88 yhteistoimintasopimuksen Raahen, Kalajokien, Ylivieskan ja Nivalan -työllisyysalueen perustamiseksi.

1.2.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan talouden tasapainottaminen ja taseen alijäämien kattaminen ovat kunnan talouden keskeisimmät haasteet. Talouden tasapainottamista vaikeuttavat suuret ulkopuoliset muutokset, jotka hämärtävät kunnan oman toiminnan kustannuksia. Muutoksista TE2025-uudistus, hyte-työn merkityksen kasvaminen osana kunnan vastuulla olevia palveluita sekä valmisteilla oleva asumisneuvontaa sääntelevä lainsäädäntö tuovat mukanaan myös uusia tehtäviä kunnille. Reisjärvi on vuonna 2020 hyväksynyt talouden tasapainottamisen toimenpideohjelman, jonka käytäntöönpano jatkuu vuodelle 2023.

Kunnan talous- ja vahinkoriskit

Kunnan omaisuus ja toiminta on vakuutettu. Reisjärven kunta on tunnistanut erityisesti kunnan rakennuskannan liittyvät sisäilman ja kiinteistöjen kunnan heikkenemiseen liittyvät riskit. Näistä mahdollisesti aiheutuvat taloudelliset kustannukset tulevat olemaan kunnalle merkittäviä ja vaikuttavat kunnan talouteen.

Kunnan lainakanta on edelleen erittäin korkea. Kunnalla oli tilinpäätöshetkellä korollista vierasta pääomaa kaikkiaan 28,53 miljoonaa euroa, mikä on 10 984 euroa asukasta kohden. Lainamäärästä 17,688 miljoonaa euroa on pitkäaikaista ja 10,850 miljoonaa lyhytaikaista. Lyhytaikainen laina sisältää kuntatodistuslainojen lisäksi 3,3 miljoonaa euroa pitkäaikaisesta lainasta lyhytaikaiseen siirrettyjä lainan lyhennyseriä. Merkittävien vuoden 2023 aikana valmistunut rakennusprojekti oli sote-keskus (kunnan oma lainatarve).

Taloudelliset ja rahoitusriskit

Kunnan tulojen aleneva ja menojen kasvava kehityssuunta on keskeisin riski toimintakatteen osalta. Valtionosuuksien kehityssuunta on poikkeusvuoden 2020 jälkeen aleneva. Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa tulokehitykseen tulevat vaikuttamaan siirtyvien kustannusten lisäksi siirtyvät tulot sekä tulojen taseaus, jota tehdään vuoteen 2027 asti. Tasausten avulla hyvinvointialueuudistuksen kunnille aiheuttamat taloudelliset vaikutukset rajataan +/- 60 €/asukas.

Henkilöstöriskit

Vuodelle 2023 yksi suurimpia riskejä oli henkilöstön vaihtuvuus sekä sairaspöissaolot, jotka haastoivat etenkin hallintotoimessa kunnan toimintaa. Henkilöstökuluihin kohdistuu säästöpainetta ja henkilöstömitoitusta on tarkasteltava koko kunnan tasolla vastuualueittaisen tarkastelun sijaan. Työtehtäviä on yhdisteltävä yli hallintokuntien ja tehtäviä on kyettävä myös yhdistämään. Työn vaativuuden arviointijärjestelmä on saatettava päätökseen, jotta oikeudenmukainen tehtävän vaativuuteen perustuva palkkausjärjestelmä toteutuu.

Tavoitteena on, että kunnan henkilöstöresurssit, tehtävänimikkeet ja tehtävät vastaavat tulevaisuuden tarpeita. Työpariajattelulla ja sijaisjärjestelyillä on turvattava vaativien tehtävien hoito, mikäli viran- tai toimenhaltija on äkillisesti estynyt hoitamasta tehtäväänsä tai on vuosilomalla. Merkittävä riskitekijä on myös ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuus. Onnistumisen kannalta ratkaisevaa on hallittu henkilöstön vaihtuvuus sekä huomion kiinnittäminen perehdyttämiseen ja henkilöstön jaksamiseen. Henkilöstö- ja muutosjohtaminen on ratkaisevassa asemassa muuttuvissa olosuhteissa. Henkilöstöasioiden hoidosta ja riittävästä koulutuksesta tulee huolehtia osoittamalla siihen tarvittavat henkilö- ja määräraharesurssit.

Rahoitusriskit

Merkittävimmät lähivuosien rahoituksen riskit kunnan toiminnassa liittyvät korkeaan lainamäärään ja siihen liittyvään mahdolliseen korkotason noususta aiheutuvaan korkoriskiiin. Lainakannan vähentäminen onkin yksi tärkeimmistä tulevaisuuden tavoitteista edellä mainittujen hallinnollisten uudistusten ja muutosten hallinnan ohella.

Arvopaperisalkkuun liittyvät riskit ovat kurssivaihteluihin liittyviä rahoitusinstrumenttien korko- ja kurssiriskejä sekä yksittäisiin osakeomistuksiin liittyviä yhtiökohtaisia riskejä. Arvopaperisalkun allokaation eli sisällön ja kauman muutoksella voidaan jossain määrin vaikuttaa riskitasoon. Arvopaperisijoituksiin liittyy kuitenkin luontaisesti tietty riski, joka on hyväksyttävä.

1.3. Selvitys kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalain 14 § mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja tilivelvollisia viranhaltijoita sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa. Valtuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet kokouksessaan 18.10.2021 § 113.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Kunnanhallitus on hyväksynyt toimintaa ohjaavan Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeen kokouksessaan 1.11.2021 § 270. Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan vastuulla on luoda edellytykset toimivalle sisäiselle valvonnalle. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden (taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden) ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen toiminnan ja jatkuvuuden turvaamiseen kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen erehdyksen, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen varojen huolellisen ja taloudellisen hoidon turvaamiseen. Sisäiseen valvontaan kuuluu osana sisäinen tarkastus ja se käsittää myös siitä huolehtimisen, että kunnan toiminnan tarkoitus ja asetetut tulostavoitteet on saatettu tiedoksi organisaation kaikille tasoille ja että asetettujen tulostavoitteiden toteutumista seurataan. Lisäksi sisäisen valvonnan keinoin varmistetaan, että yhteistoiminta on riittävää organisaation kaikilla tasoilla.

Jokainen kunnan palveluksessa oleva henkilö on velvollinen omalta osaltaan noudattamaan toimintaa koskevia lakeja, kunnanvaltuuston hyväksymiä toimintaa ohjaavia sääntöjä, kunnanhallituksen ja johdon tekemiä päätöksiä ja antamia ohjeita sekä pyrkiä saavuttamaan yksikölle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Kunnanjohtaja ja kunnanhallitus, johtavat viranhaltijat ja lautakunnat vastaavat siitä, että riskienhallinta

on kokonaisvaltaista, jolloin se kunnan ja kuntakonsernin tasolla kattaa strategiset, toiminnalliset, taloudelliset sekä lakien ja hyvän hallintotavan noudattamiseen liittyvät riskit sekä sisältää riskien tunnistamisen, analysoinnin ja priorisoinnin, hallinnan toimenpiteiden määrittelyn ja valvonnan, sekä tuloksellisuuden arvioinnin.

1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintakertomuksessa kuvataan niitä olosuhteita ja tapahtumia, jotka vaikuttavat siihen, millaiseksi kunnan tilikauden tulos ja taloudellinen asema muodostuivat tilinpäätösvoitena. Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa.

Tulos- ja rahoituslaskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo-rahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Esitystarkkuutena toimintakertomuksessa käytetään euroja. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot.

1.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Ulkoiset tulot ja menot euroa	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot	1 989 473	6 850 285
Toimintakulut	-10 456 647	-26 610 628
Toimintakate	-8 467 174	-19 760 343
Verotulot	5 506 603	9 272 219
Valtionosuudet	5 091 583	12 804 797
Rahoitustuotot ja -kulut	-658 462	-695 287
Korkotuotot	112 537	51 218
Muut rahoitustuotot	1 553 104	800 144
Korkokulut	-627 306	-255 439
Muut rahoituskulut	-1 696 796	-1 291 210
Vuosikate	1 472 551	1 621 386
Poistot ja arvonalentumiset	-1 192 296	-1 073 148
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Tilikauden tulos	280 255	548 239
Tilikauden ylijäämä	280 255	548 239

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	19,4	25,7
Vuosikate/Poistot %	123,51	151,09
Vuosikate, euroa/asukas	567	615
Asukasmäärä 31.12.	2598	2636

Tilastokeskus, ennakkotieto

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUKUIEN SELITTEET

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää päteväenä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien

omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kunta-kohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Kuntayhtymissä ei lasketa tätä tunnuslukua.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Eryteisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä.

Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Asukasmääränä käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettäviä eriä ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä.

Alijäämäinen tilikauden tulos kasvattaa taseen oman pääoman edellisten vuosien alijäämää. Tilikauden tuloksen käsittelystä on tässä toimintakertomuksessa oma varsinainen lukunsa.

1.4.2. Toiminnan rahoitus

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA	TP 2023	TP 2022
euroa		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 472 551	1 621 387
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-27 200	-56 854
	1 445 351	1 564 533
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 441 462	-1 222 737
Investointitulot		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	55 900	79 723
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	507 982	178 200
	-877 580	-964 814
Toiminnan ja investointien rahavirta	567 771	599 719
Rahoituksen rahavirta		
SVOP-rahastosijoitusten lisäykset		
Antolainasaamisten lisäys		-1 032 376
Antolainasaamisten vähennys	24 864	57 393
	24 864	-974 983
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 416 150	-3 514 341
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500 000	
	83 850	-3 514 341
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	938	1 393
Vaihto-omaisuuden muutos		17 595
Saamisten muutos	290 823	31 428
Korottomien velkojen muutos	-1 430 900	308 660
	-1 139 139	359 076
Rahoituksen rahavirta	-1 030 424	-4 174 764
Rahavarojen muutos	-462 654	-3 575 045
Rahavarat 31.12.	9 032 161	9 494 815
Rahavarat 1.1.	9 494 815	13 069 860
Rahavarojen muutos	-462 654	-3 575 045

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2023	TP 2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 e	-616	-2 755
Investointien tulorahoitus, %	167	142
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	0,5
Lainanhoitokate	0,5	0,5
Kassan riittävyys, pv	167	103
Asukasmäärä 31.12.	2598	2636

Tilastokeskus, ennakkotieto

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset) Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteen lisäksi lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokateen.

Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv) = 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön
Korkokulut
Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot
Antolainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

1.4.3. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan taloudellista tilannetta vuoden viimeisenä päivänä ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta

KUNNAN TASE

VASTAAVAA	TP 2023	TP 2022
euroa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	85 567	114 754
Aineettomat oikeudet	0	10 622
Muut pitkävaikutteiset menot	85 567	104 132
Aineelliset hyödykkeet	27 512 797	27 292 121
Maa- ja vesialueet	1 637 225	1 604 823
Rakennukset	22 723 670	21 481 673
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 790 179	1 895 793
Koneet ja kalusto	1 114 201	1 166 501
Muut aineelliset hyödykkeet	189 219	189 219
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankin-		
nat	58 303	954 113
Sijoitukset	3 597 548	3 791 104
Osakkeet ja osuudet	1 656 292	1 824 954
Muut lainasaamiset	1 408 880	1 433 774
Muut saamiset	532 376	532 376
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	31 195 912	31 197 950
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	7 143	7 143
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	7 143	7 143
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
Saamiset	3 240 486	3 531 309
Pitkäaikaiset saamiset	2 640 008	2 714 006
Lainasaamiset	2 554 831	2 628 831
Muut saamiset	85 177	85 175
Lyhytaikaiset saamiset	600 478	817 303
Myyntisaamiset	233 209	303 265
Lainasaamiset	38 750	0
Muut saamiset	201 025	338 218
Siirtosaamiset	127 494	175 820
Rahoitusarvopaperit	9 013 434	9 002 943
Osakkeet ja osuudet	2 388 266	2 123 570
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	6 625 168	6 879 373
Rahat ja pankkisaamiset	18 728	491 872
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	12 272 647	13 336 124
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 475 703	44 231 217

VASTATTAVAA	TP 2023	TP 2022
euroa		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	9 342 790	9 032 449
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	924 371	376 131
Tilikauden ylijäämä	280 255	548 239
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	10 547 416	9 956 819
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	48363	48 363
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	48363	48 363
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	7 143	7 143
Muut toimeksiantojen pääomat	27 380	26 370
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	34 451	33 513
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	20 357 165	21 896 619
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 560 455	18 975 615
Lainat julkisyhteisöiltä	128 007	159 340
Muut velat	2 668 703	2 761 664
Lyhytaikainen	12 488 307	12 295 903
Joukkovelkakirjalainat	7 500 000	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 319 781	9 290 603
Lainat julkisyhteisöiltä	30 166	29 000
Saadut ennakot	638	181 065
Lyhytaikaiset ostovelat	493 278	1 020 595
Muut velat	222 750	273 221
Siirtovelat	921 694	1 501 419
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	32 845 472	34 192 522
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 475 703	44 231 217
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	24,4	22,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	223,9	117,6
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	463,7	350,7
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	28 538	28 455
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	10 869	10 795
Lainasaamiset, 1000 euroa	1 408	1656
KUNNAN LAINAKANTA	TP 2023	TP 2022
euroa		
Pitkäaikaiset lainat	17 688 462	19 134 955
Lyhytaikaiset lainat, kuntatodistuslainat, pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	10 849 947	9 319 603
Korollinen vieras pääoma	28 538 409	28 454 559

Avaavan taseen vertailutietojen muutokset edelliseen tilikauteen

1203 Kuntayhtymäosuudet	Edell. tilikaudelta siirtynyt avaava tase	442 631,83
	K-P sosiaali- ja terveystalvelu ky HVA järjestely *	-165 734,16
	Selänteen avaustaseen muutos HVA järjestely **	476 076,01
	Avaustase 1.1.2023	752 973,68
2000 Peruspääoma	Edell. tilikaudelta siirtynyt avaava tase	-9 032 448,57
	K-P sosiaali- ja terveystalvelu ky HVA järjestely *	165 734,16
	Selänteen avaustaseen muutos HVA järjestely **	-476 076,01
	Avaustase 1.1.2023	-9 342 790,42

* Kunnan taseessa 31.12.2022 olevat ky-osuudet
165 734,16 €.

** Selänteen avaustaseen 1.1.2023 muutos: 3 089 396,59 €,
josta Reijjärven osuus 15,41 % 476 076,01 €.

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valti-onosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot + Vuokravastuut) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto- ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasing sopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

+Vuokravastuut Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

TULOT

TOIMINTA

TOIMINTATUOTOT	1 989 473
VEROTULOT	5 506 603
VALTIONOSUUDET	5 091 583
KORKOTUOTOT	112 537
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 553 104
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	

INVESTOINNIT

RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	55 900
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	507 982

RAHOITUSTOIMINTA

ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	24 864
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	2 000 000
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	1 500 000

KOKONAISTULOT YHTEENSÄ 18 342 046

MENOT

TOIMINTA

TOIMINTAKULUT	10 456 647
KORKOKULUT	627 306
MUUT RAHOITUSKULUT	1 696 796
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	27 200
+/- PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS	

INVESTOINNIT

INVESTOINTIMENOT	1 441 462
------------------	-----------

RAHOITUSTOIMINTA

ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	3 416 150
OMAN PÄÄOMAN VÄHENNYS	

KOKONAISMENOT YHTEENSÄ 17 665 561

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 18 342 046 - 17 665 561 = 676 485

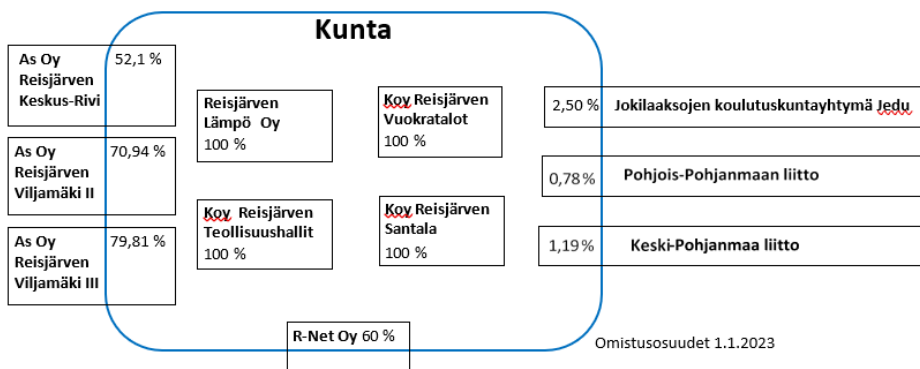
Rahavarojen muutos -

Muut maksuvalmiiden muutokset = - 462 654 + 1 139 139 = 676 485

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan (emoyhteisö) sekä yhden tai useamman oikeudellisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä.

1.6.1. Kuntakonsernin rakenne

Osakkuusyhteisöt:

Ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen

As Oy Reisjärven Koivurinne 50 %	As Oy Reisjärven Vuorilanpuhto 25,33 %	As Oy Reisjärven Kanttorila 49,22 %
-------------------------------------	---	--

Reisjärven kunnan tytäryhtiöitä ovat:

Tytäryhteisöt	Osuus, %	Tytäryhteisöt	Osuus, %
Asunto Oy Reisjärven Keskus-Rivi	52,10	Kiinteistö Oy Reisjärven Santala	100
Asunto Oy Reisjärven Viljamäki II	70,94	Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokratilat	100
Asunto Oy Reisjärven Viljamäki III	79,81	Reisjärven Lämpö Oy	100
R-Net Oy	60,00	Reisjärven Teollisuushallit Oy	100

Osakkuusyhteisöjä ovat: As Oy Reisjärven Koivurinne, As Oy Reisjärven Vuorilanpuhto, As Oy Reisjärven Kanttorila.

Kuntayhtymiä ovat: Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU. Keski-Pohjanmaan Sosiaali- ja terveystalvokuntayhtymä Soiten toiminta on lakannut vuoden 2023 alusta lukien hyvinvointialueudistuksen johdosta. Perustalvokuntayhtymä Selänteen toiminta sosiaali- ja terveystalvokuntayhtymän osalta on siirtynyt hyvinvointialueelle.

1.1.2023. Selänteen toiminta on jatkunut vielä ympäristöterveydenhuollon ja henkilöstöhallinnon palvelujen osalta vuoden 2023 puolella, mutta vuoden 2024 talousarviossa sitä ei enää ole huomioitu.

Muita jäsenyhteisöjä ovat Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Keski-Pohjanmaan liitto.

1.6.2. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistely konsernitilinpäätökseen

Tytäryhteisöt	Osuus, %	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Asunto Oy Reisjärven Keskus-Rivi	52,10	x	
Asunto Oy Reisjärven Viljamäki II	70,94	x	
Asunto Oy Reisjärven Viljamäki III	79,81	x	
Kiinteistö Oy Reisjärven Santala	100,00	x	
Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokratalot	100,00	x	
Reisjärven Teollisuushallit Oy	100,00	x	
Reisjärven Lämpö Oy	100,00	x	
R-Net Oy	60,00	x	
Yhteensä		8	
Osakkuusyhteisöt	Osuus, %	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Asunto Oy Reisjärven Koivurinne	50,00		x
Asunto Oy Reisjärven Vuorilapuhto	25,33		x
Asunto Oy Reisjärven Kanttorila	49,22		x
Yhteensä			3
Kuntayhtymät ja maakuntaliitot	Osuus, %	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä Jedu	2,50	x	
Peruspalvelukuntayhtymä Selänne*	15,41	x	
Keski-Pohjanmaan liitto	1,22	x	
Pohjois-Pohjanmaan liitto	0,78	x	
Yhteensä		4	

* Ppky Selänteen toiminta on päättynyt, viimeisin tilikausi 1.1.2023- 31.10.2023.

Yhdistelmässä ilmoitetaan tytäryhteisöjen lukumäärät yhteisötyypeittäin ja toimialoittain sekä kuntayhtymien, osakkuusyhteisöjen ja muiden omistusyhteisöjen lukumäärät. Lisäksi ilmoitetaan yhdisteltyjen ja yhdistelemättä jätettyjen yhteisöjen lukumäärät. Tilinpäätöstiedot saadaan jättää yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, jos yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

1.6.3. Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntakonsernia tarkastellaan entistä enemmän kunnan taloudellisena kokonaisuutena. Kaikkien kuntien tulee laatia täydellinen konsernitilinpäätös ja heikossa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriisikuntakriteerit on ulotettu konsernitasolle. Kuntakonsernin johtaminen vaatii kokonaisuuksien hallintaa ja aktiivista omistajuutta. Strateginen konsernijohtaminen edellyttää selkeitä tavoitteita omistajuudelle: mitä omistetaan, mitä lisäarvoa omistuksella tavoitellaan ja miten omistuksen tuloksellisuutta seurataan. Kuntakonsernia tulee johtaa kokonaisuutena ja strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Konserniohjauksen lähtökohtana on konsernin toiminta ja talous. Konsernin toiminnan ohjauksessa keskeinen väline on kunnan konserniohje. Reisjärven kunnan konserniohje päivitettiin valtuuston päätöksellä syksyllä 2021 (18.10.2021 § 114).

Konsernijohto, konsernijohdon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kunnan hallintosäännössä. Kuntakonsernia johtavat ja konsernijohdon muodostavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kunnanvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset, asettaa talousarviossa vuosittaiset tavoitteet sekä valvoo tilinpäätöksessä niiden toteutumista.

Valtuusto asettaa kunnan talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden lyhyen aikavälin tavoitteita. Ne on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä.

Strategisia, pitkän aikavälin yhteisiä, koko kuntakonsernin kokonaisedun huomioivia tavoitteita suunnitellaan yhdessä tytäryhteisöjen kanssa. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista.

Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohdon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

1.6.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalokuntayhtymä Soiten toiminta on siirtynyt hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminta on päättynyt vuoden 2023 aikana.

1.6.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan tytäryhtiöiden toimintaan vaikuttaa paikkakunnan yleinen kehitys. Paikallisten ja lähialueiden yritysten työvoiman tarve määrittää asuinrakentamisen tarpeen ja kunnan asukkaiden ikärakenne asuinrakentamisen luonteeseen. Hyväkuntoisten asunnot lisäävät vetovoimaa. Vuokraustoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden ensisijainen tehtävä on pitää yllä asuinviihtyisyyttä ja korkeaa vuokraustasoa, sillä vuokra- asuntoyhtiöiden kannattavuus muodostuu vuokratuloista. Tytäryhtiöiden toiminta rakentuu kunnan elinvoimaisuuden ympärille. Yritysten toimintatarpeisiin vastaaminen on kunnan ja sen Teollisuushallit- tytäryhtiön ensisijainen tehtävä.

Yhteistoiminta kunnan ja sen tytäryhtiöiden kesken on ehdottoman tärkeää kokonaisuuden onnistumiseksi. Tytäryhtiöiden erilaiset toimialat tukevat tätä kokonaistavoitetta hyvin, eikä uusia konserniyhtiöiden perustamista ei ole tiedossa. Sen sijaan tarkasteltavaksi tulee asunto- ja kiinteistöyhtiöiden sulauttaminen yhdeksi yhtiöksi ja niiden hallintojen yhdistäminen kunnan talouden tasapainotusohjelman tavoitteen mukaisesti.

1.6.6. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntakonsernissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikkaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelyt osaksi johtamista ja päätöksentekoa ja että yhteisössä seurataan valvonnan toimivuutta. Tytäryhteisön

toimitusjohtajan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Konsernijohto ja kunnanhallitus antaa tarvittaessa ohjeet tytäryhtiön hallintoelimissä oleville edustajilleen tytäryhtiöiden toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin liittyen. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohtolle.

Vuoden 2023 aikana konsernivalvonnassa ei ole havaittu merkittäviä puutteita tai virheitä. Kunnan konsernijohtoon tiedonsaantia on pyritty parantamaan ja tytäryhtiöiden tulee lähettää toimielintensä esityslistat ja pöytäkirjat konsernijohtolle (kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja). Tytäryhteisöjen tulee toimittaa omistajalle viipymättä tiedot investointisuunnitelmista sekä tiedot toimintaa liittyvistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Lisäksi tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kunnalle raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä erikseen annettavien ohjeiden mukaisesti.

1.6.7. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

euroa	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot	3 324 298	30 159 189
Toimintakulut	-12 165 381	-49 415 499
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		802
Toimintakate	-8 841 084	19 255 509
Verotulot	5 487 819	9 256 737
Valtionosuudet	5 859 748	12 804 797
Rahoitustuotot ja -kulut	-751 353	-774 683
Korkotuotot	66 598	15 044
Muut rahoitustuotot	1 555 541	827 301
Korkokulut	-673 316	-290 798
Muut rahoituskulut	-1 700 177	-1 326 185
Vuosikate	1 755 130	2 031 387
Poistot ja arvonalentumiset	-1 577 416	-1 680 612
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 433 363	-1 680 612
Arvonalentumiset	-144 053	
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	177 714	350 776
Tilinpäätössiirrot	1 442	49 412
Tilikauden verot	-8502	-2 553
Vähemmistöosuudet	1226	-470
Tilikauden ylijäämä	171 880	397 165

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

euroa	TP 2023	TP 2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 755 130	2 031 387
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-8 502	-2 553
Tulorahoituksen korjauserät	71 936	-114 178
Toiminnan rahavirta	1 818 564	1 914 656
Investointimenot	-1 782 812	-2 385 778
Rahoitusosuudet investointeihin	79 185	81 630
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	48 841	184 965
Investointien rahavirta	-1 654 786	-2 119 183
Toiminnan ja investointien rahavirta	163 778	-204 527
Antolainauksen muutokset	24 864	-469 136
Antolainasaamisten lisäykset		-526 529
Antolainasaamisten vähennykset	24 864	57 393
Lainakannan muutokset	353 953	-3 390 305
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 410 403	104 296
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 516 477	-3 514 341
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 460 026	19 740
Oman pääoman muutokset		-138 644
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 051 431	-1 225 574
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-56 554	-28 530
Toimeksiantojen varojen ja po muutokset vastatavaa	57 492	
Vaihto-omaisuuden muutos	-19 793	-169 681
Saamisten muutos	1 714 625	796 274
Korottomien velkojen muutos	-2 747 201	-1 823 636
Rahoituksen rahavirta	-672 615	1 375 651
Rahavarojen muutos	-508 837	4 300 314
Rahavarojen muutos	-508 837	4 300 314
Rahavarat 31.12.	11 062 845	11 571 682
Rahavarat 1.1.	11 571 682	15 871 996
	TP 2023	TP 2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-4 117	-1 787
Investointien tulorahoitus %	103	88,2
Laskennallinen lainanhoitokate	0,54	0,50
Kassan riittävyys, pv	203	74

KONSERNITASE

VASTAAVAA	TP 2023	TP 2022
euroa		
PYSYVÄT VASTAAVAT	34 867 704	37 068 270
Aineettomat hyödykkeet	85 594	269 199
Aineettomat oikeudet	0	165 066
Muut pitkävaikutteiset menot	85 567	104 132
Ennakkomaksut	27	
Aineelliset hyödykkeet	33 324 787	35 281 186
Maa- ja vesialueet	1 853 775	1 750 066
Rakennukset	26 648 165	27 401 801
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 806 764	2 008 811
Koneet ja kalusto	1 172 555	1 411 479
Muut aineelliset hyödykkeet	1 770 810	1 620 918
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	72 718	1 088 117
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	1 457 324	1 517 886
Osakkuusyhteisöosakkeet	469 138	
Osakkeet ja osuudet	244 792	742 115
Lainasaamiset	208 880	236 519
Muut saamiset	534 514	539 252
ARVOSTUSERÄT	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	228 273	171 719
Valtion toimeksiannot	116 812	83 070
Lahjoitusrahastojen varat	7 942	7 942
Muut toimeksiantojen varat	103 520	80 707
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 315 457	18 427 375
Vaihto-omaisuus	249 635	370 718
Aineet ja tarvikkeet	229 080	307 211
Keskeneräiset tuotteet	15 515	18 467
Ennakkomaksut	5040	
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	104 088	853 890
Myyntisaamiset	856	486 987
Lainasaamiset	18 055	
Muut saamiset	85 177	194 923
Siirtosaamiset		153 979
Lyhytaikaiset saamiset	825 844	2 316 133
Myyntisaamiset	418 932	1 494 370
Lainasaamiset	18 271	
Muut saamiset	216 250	535 532
Siirtosaamiset	172 392	28 613

Rahoitusarvopaperit	9 013 434	9 002 943
Osakkeet ja osuudet	2 388 266	2 123 570
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	6 625 168	6 879 373
Muut arvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	1 122 456	2 566 046
VASTAAVAA	46 411 434	52 289 373

	TP 2023	TP 2022
VASTATTAVAA		
euroa		
OMA PÄÄOMA	10 915 813	10 536 131
Peruspääoma	9 342 790	9 032 448
Arvonkorotusrahassto	1 057	
Muut omat rahastot	609 001	644 066
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	791 085	462 452
Tilikauden ylijäämä	171 880	397 165
VÄHEMMISTÖOSUUDET	221 687	205 136
PAKOLLISET VARAUKSET	48 363	137 737
Muut pakolliset varaukset	48 363	137 737
ARVOSTUSERÄT	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	255 586	267 250
Valtion toimeksiannot	155 282	80 070
Lahjoitusrahastojen pääomat	7 941	7 942
Muut toimeksiantojen pääomat	92 362	176 238
VIERAS PÄÄOMA	34 969 984	41 143 117
Pitkäaikainen vieras pääoma	22 010 734	24 655 359
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	19 204 702	21 826 953
Lainat julkisyhteisöiltä	128 007	146 353
Lainat muilta luotonantajilta	0	-57 805
Muut pitkäaikaiset velat	2 678 025	2 739 859
Lyhytaikainen vieras pääoma	12 959 251	16 487 758
Joukkovelkakirjalainat	7 500 000	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	3 465 306	9 574 811
Lainat julkisyhteisöiltä	30 166	10 265
Lainat muilta luotonantajilta	0	39 750
Saadut ennakot	1 437	178 267
Ostovelat	612 434	3 306 443
Muut velat	293 885	615 157
Siirtovelat	1 056 022	2 763 065
VASTATTAVAA	46 411 434	52 289 373
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	TP 2023	TP 2022
Omavaraisuusaste, %	23	19
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	238,3	80,2
Kertynyt yli-/alijäämä, e/asukas	370,66	-19,67
Konsernin lainat, e/asukas	0	11 805
Konsernin lainakanta 31.12., 1000e	33 006	31 021
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 e	208	237
Kunnan asukasmäärä 31.12.	2598	2636
<i>Tilastokeskus, ennakkotieto</i>		

OIKAISU KONSERNITASEEN VERTAILUTIETOIHIIN

Vuoden 2023 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä on konsernitilinpäätöksessä huomattu olennainen 911 488,85 euron virhe, joka on oikaistu vuoden 2023 tilinpäätöksessä vuoden 2022 vertailutietoihin.

Oikaisut on tehty taseessa seuraavasti:
edellisen tilikauden yli-/alijäämään on lisätty (+ 911 488,85 euroa)
Vuoden 2022 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien yli-/alijäämä oli -449 034,51
Vuoden 2022 oikaistu ylijäämä: - 449 034,51+ 911 488,85=462 452,34

Lyhytaikainen vieras pääoma:
Siirtovelkoihin on tehty oikaistu 3 674 544,22 - 911 488,85 = 2 763 065 euroa

1.7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1. Asiaa koskeva sääntely

Kuntalain 115 § mukaisesti kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelmasta ilmenevää tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai siirtää muuhun vapaaseen pääomaan.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

1.7.2. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää tilikauden 1.1.-31.12.2023 tuloksen käsittelystä seuraavaa:
Tilikauden ylijäämä 280 255,13 euroa siirretään taseen omaan pääomaan tilille edellisten tilikausien yli-/alijäämä.

2. Talousarvion toteutuminen ja toimialojen toimintakertomukset

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntalaki 110.5 §). Toiminta- kertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston talousarviossa asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa (Kuntalaki 115 §).

Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle. Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta

kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan talousarvion toteutumisvertailuosassa.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista toimintakertomuksen toteutumisvertailun avulla (Kuntalaki 121.2 §). Toteutumisvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteutuman välillä. Poikkeama esitetään euromääräisenä poikkeamana.

Kunnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty kunkin vastualueen ja tehtävän kohdalla. Konserniyhteisöjen taloudelliset tavoitteet on esitetty konsernilaskelmissa ja liitetiedoissa. Kunnan tytäryhteisöjen toiminnan keskeisimmät seikat on toimintakertomuksista tiivistettynä esitetty 5. luvussa.

2.1. Hallintotoimi

2.1.1. Keskusvaalilautakunta

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Tehtäväalue: Vastaa vaalien järjestämisestä

Tehtävä

Valtuuston asettaman kunnan keskusvaalilautakunnan tehtävänä on hoitaa vaalilaissa sille säädetyt tehtävät.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2023 toimitettiin eduskuntavaalit sunnuntaina 2.4.2023.

Henkilöstö

Henkilökuntaa palkattiin ennakoöänestyksen, koti- ja laitosaänestysten sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyksen toimitsijoiksi.

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022
Myyntituotot	4 841	5 580	0	5 580	739	87 %	5 581
TOIMINTATUOTOT	4 841	5 580	0	5 580	739	87 %	5 581
Henkilöstökulut	-18 133	-4 731	0	-4 731	13 402	383 %	-8 142
Palvelujen ostot	-2 171	-1 290	0	-1 290	881	168 %	-1 407
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-652	0	0	0	652	0 %	-440
TOIMINTAKULUT	-20 956	-6 021	0	-6 021	14 935	348 %	-9 989
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-16 115	-441	0	-441	15 674	3 654 %	-4 408
VUOSIKATE	-16 115	-441	0	-441	15 674	3 654 %	-4 408
TILIKAUDEN TULOS	-16 115	-441	0	-441	15 674	3 654 %	-4 408
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-16 115	-441	0	-441	15 674	3 654 %	-4 408

2.1.2. Tarkastuslautakunta

Toimiala: Toiminnan ja talouden tarkastus

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestäminen kuntalain edellyttämällä tavalla. Tarkastuslautakunta laatii valtuustolle arvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan järjestämisestä tuloksellisella ja tarkoituksen- mukaisella tavalla (Kuntalaki 121 §).

Tarkastuslautakunnan toiminnan painopistealueet on määritelty tarkastussuunnitelmassa ja jäsenten välinen tehtäväjako työohjelmassa. Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi tarkastuslautakunta muun muassa haastattelee toiminnoista vastaavia johtavia ja tilivelvollisia viranhaltijoita. Tarkastuslautakunta piti 9 kokousta vuonna 2023.

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022
Henkilöstökulut	-2 629	-2 600	0	-2 600	29	101 %	-2 670
Palvelujen ostot	-17 631	-13 758	0	-13 758	3 873	128 %	-16 408
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-100	0	-100	-100	0 %	-51
TOIMINTAKULUT	-20 259	-16 458	0	-16 458	3 801	123 %	-19 129
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-20 259	-16 458	0	-16 458	3 801	123 %	-19 129
VUOSIKATE	-20 259	-16 458	0	-16 458	3 801	123 %	-19 129
TILIKAUDEN TULOS	-20 259	-16 458	0	-16 458	3 801	123 %	-19 129
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-20 259	-16 458	0	-16 458	3 801	123 %	-19 129

2.1.3. Keskushallinto

Keskushallintoon kuuluvat seuraavat kustannuspaikat:

6020 valtuusto, 6021 kunnanhallitus, 6022 keskushallinto, 6025 muu yleishallinto,

6027 vanhus- ja vammaisneuvosto, 6028 hyte-työ, 6029 Hetapalvelut ja ICT

Tilivelvolliset viranhaltijat: kunnanhallituksen jäsenet, kunnanjohtaja, talous- ja henkilöstöjohtaja

Tehtävä

Mahdollistaa ja turvaa demokraattisen päätöksenteon toteutumisen. Tuottaa kunnan johtamista ja päätöksenteoa tukevia palveluja ja aineistoa sekä hoitaa kunnan vuokra-asuntoasioita.

Valtuuston, kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen alaisten toimielinten ja toimikuntien kokousasioiden valmistelu ja päätösten täytäntöönpanon hoitaminen. Kunnan vuokra-asuntojen vuokraus ja vuokrasaatavien perintä, talouden suunnittelu ja seuranta sekä tiedonhallinnasta vastaaminen.

Kunnanhallitus vastaa kuntalain mukaisesti kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa sekä vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta. Lisäksi kunnanhallitus tekee kunnan puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja johtavat kunnan konsernia ja omistajanohjausta. Asiat kunnanhallitukselle esittelee kunnanjohtaja.

Kunnanhallituksen alaisuudessa toimiva maankäyttö- ja toimitilaryhmä jatkaa työskentelyään maankäyttöä ja toimitiloja koskevia asioita käsittelevänä foorumina tukien asioiden valmistelua.

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022
Myyntituotot	28 175	18 200	0	18 200	-9 975	155 %	40 073
Tuet ja avustukset	1 164	31 451	0	31 451	30 287	4 %	35 544
Muut toimintatuotot	9 336	2 218	0	2 218	-7 118	421 %	2 733
TOIMINTATUOTOT	38 675	51 869	0	51 869	13 194	75 %	78 349
Henkilöstökulut	-378 176	-319 415	0	-319 415	58 762	118 %	-364 731
Palvelujen ostot	-588 028	-366 955	0	-366 955	221 073	160 %	-233 148
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 334	-6 970	0	-6 970	16 364	335 %	-22 577
Avustukset	-28 994	-9 000	0	-9 000	19 994	322 %	-12 900
Muut toimintakulut	-94 975	-70 893	0	-70 893	24 082	134 %	-68 823
TOIMINTAKULUT	-1 113 508	-773 233	0	-773 233	340 275	144 %	-702 179
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 074 833	-721 364	0	-721 364	353 469	149 %	-623 829

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian mukainen tavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarit	Toteutuminen
Strategiaprosessia jatketaan	Vakiinnutetaan kunnan toiminnan kannalta tarpeellisten ja strategiaa tukevien ohjeiden, sääntöjen ja kehittämissuunnitelmien päivitysprosessia	Viestintäohjeistus Henkilöstöhallinnon ohjeet Tiedonhallintamalli + Tiedonhallinnan muut asiakirjat Valmiusohjeistus	Tiedonhallintamallia on työstetty vuoden 2023 aikana, jatkuu vuonna 2024 henkilöstöhallinnon ja viestinnän ohjeistus tuodaan päätöksentekoon v. 2024 intranetin uudistus aloitettu v.2023
Kuntastrategian vieminen käytäntöön (jatkuu arjen työtä jokaisella toimialalla)	Talousarvion toiminnalliset tavoitteet asetetaan strategia tavoitteita tukeviksi Strategia käsitellään kuntakonsernin tytäryhtiöissä	Tavoitteiden toteutumisen raportointi tilinpäätöksessä Tytäryhtiöiden pöytäkirjamerkinnot	Talousarviossa strategiasta johdettujen tavoitteiden raportointi osavuosisiraportin ja tilinpäätöksen yhteydessä
Konserniyhtiöiden omistajaohjauksen toteuttaminen	Päivitetyn konserniohjeen soveltaminen kunnassa ja konserniyhtiöissä	Konserniyhtiöiden pöytäkirjat ja raportit tilinpäätöksessä	Omistajaohjausta annettu tilanteen vaatiessa ja pyydettyä.
Talouden tasapainon saavuttaminen ja ylläpitäminen	Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytyjen tasapainotustoimenpiteiden toteuttaminen Talouden seuranta kuukausi- ja osavuosisiraportoinnissa ja tilinpäätöksessä	Tilikauden tulos ja kriisikuntakriteerien tunnusluvut Tulosennuste Konserninelka ja vuosikate	Tilinpäätös 2023 on ylijäämäinen.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Hyvinvointia ja terveyttä edistävän toiminta osaksi toimialojen arkea	Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma	Hyvinvointisuunnitelmaa työstetty tuleville vuosille 2024–2027

	Aktiivinen toiminta hyte-työryhmän koordinoimana	<p>Tapahtumat ja tilaisuudet</p> <p>Yhteistyö järjestöjen kanssa</p>	<p>Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen koordinaattorin toimi perustettu 2022 ja täytetty 2023.</p> <p>Järjestöyhteistyön periaatteet laadittu</p>
--	--	--	--

Hyvän hallintotavan mukainen asioiden valmistelu ja päätöksenteko	Viranhaltijoille asiakirjahallinnan lisäkoulutusta	Asiakirjan muodosta johtuvien oikaisuvaatimusten määrä	TALVEAn esityslistojen tarkastuspalvelu ollut käytössä v. 2023 aikana
Sähköisen arkiston käyttöönotto	Sähköisen arkistoinnin ohjelman käyttöönotto ja käytön opettelu	TOS:n mukainen sähköinen arkistointi kuntaan tuleville sähköisille asiakirjoille osa arkea	Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto vuoden 2024 alusta
Paperisten arkistojen seulonta ja järjestäminen	Arkiston muodostussuunnitelman päivittäminen, mikäli tarpeen Pitkäjänteinen arkiston tarkistaminen ja seulonta Tärkeimpien asiakirjojen digitointi Pysyvästi säilytettävät asiakirjat sekä paperisena että digitaalisenä	AMS osana TOS:a päivitetään Seulottu ja järjestetty arkisto sekä hävitettävät asiakirjat on hävitetty Arkisto on tarpeellisin osin digitoitu Pysyvästi säilytettävät asiakirjat asianmukaisesti säilytettynä vähintään paperisena	Asiakirjojen digitalisointi ja arkiston järjestäminen aloitettu, jatkuu vuoden 2024 aikana
Suomi.fi-palveluiden käyttö	Otetaan käyttöön Suomi.fi-palvelut mahdollisimman laajamittaisesti	Suomi.fi-palveluiden käyttö	sähköisten asiointipalvelujen käyttöönottoa kartoitettu
Vuokrauksen sujuvuus ja vuokralaisen yhdenmukainen kohtelu Asuntovuokraustoiminnan yhtiöittäminen	Uusitut vuokrausperiaatteita ja yhdenmukaistettuja järjestyssääntöjä noudatetaan asukasvalinnassa ja vuokraasuntojen arjessa (järjestyssääntöt) Vuokra-asuntotoiminnan yhtiöittäminen	Uudet vuokrausperiaatteet ja järjestyssäännöt käytössä kaikissa vuokra-asunnoissa Asuntovuokraustoiminnan siirtyminen omaan yhtiönsä	asuntovuokraustoiminnan yhtiöittämisen selvitystyö aloitettu Inspira Oy:n toimesta kunnan vuokrausperiaatteiden täydennysten valmistelu, tuodaan päätöksentekoon 1/2024

Riskienhallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Strategisten tavoitteiden unohtuminen	Strategian merkityksen ja sisällön toistuva läpikäynti ja konkretisointi osana jokapäiväistä toimintaa kaikissa työ-yksiköissä ja luottamuselimissä – vastuu johtoryhmällä ja esimiehillä	Strategian visiota ja arvoja otettu huomioon kunnan toiminnassa ja päätöksenteossa.
Talouden tasapainottamisen toimenpideohjelman toteutuksen epäonnistuminen ajallisesti ja sisällöllisesti; tavoitteiden mukaisten tulosten aikaansaaminen	Talouden tasapainotustyön jatkaminen osana jokapäiväistä arkea Vaikeidenkin ratkaisujen hyväksyminen ja toteuttaminen	Talouden tasapainottamisohjelma voimassa vuoteen 2023 saakka.
Muutos- ja henkilöstöjohtamisen epäonnistuminen; ammatillinen ja ajallinen riittämättömyys	Henkilöstön, esimiesten, luottamus- ja kuntalaisten valmentaminen ja sitouttaminen tavoitteisiin ennakotiedottamisella, yhteisillä tilaisuuksilla ja yhteistyöllä	Säännölliset johtoryhmäpalaverit viikoittain ja esihenkilöpalaverit toteutuvat. Valtuutetuille ja luottamushenkilöille pidettiin kaikkiaan iltakouluja ajankohdaisista teemoista.
Hyvinvointialueelle siirtymisen talousvaikutukset ja niiden tuoma epävarmuus	Sote-palvelujen rakenteiden ja toiminnan seuraaminen aktiivinen seuraaminen ja osallistuminen	Viranhaltija- ja luottamushenkilöjohto osallistunut sote-toimijoiden kokouksiin ja neuvotteluihin. Uuden terveyskeskuksen vuokrasopimus alkanut syksyllä 2023.
Hyte-työn merkityksen jääminen liian vähäiseksi	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuominen osaksi arkea, yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen koordinaattori aloittanut tehtävänsä keväällä 2023. Hyvinvointityöryhmä järjestäytynyt ja on toiminnassa.

Hankkeet

YHET – yhdessä eteenpäin

Henkilöstöhallinnon hanke, jonka tavoitteena on kunnan henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen ja parantaminen alkoi syksyllä 2022. Hanke päättyi joulukuussa 2023. Laboratorioissa on tavoitteena kokeilun avulla löytää Reisjärven kunnassa toimivia toimintatapoja osaksi jokaisen arkea ja työssä jaksamista. Erityisesti laboratorioissa työskentelevät teknisen, varhaiskasvatuksen ja hallinnon henkilöstö. Lisäksi omat laboratorionsa ovat esihenkilöille ja fasilitaattoreille eli keskustelunohjaajille. Keskustelun-ohjaajien koulutuksessa on tavoitteena antaa heille työkaluja keskustelujen ylläpitämiseen ja ohjaamiseen ylläpitävissäkin tilanteissa työssä.

Reisjärven kehittämishankkeessa tavoitteena on yhdessä johtamisen- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen sekä moniammatillisen fasilitaattoriyhtymän saaminen osaksi johtamisjärjestelmää ja yhteistyön kehittämistä eri henkilöstöryhmien välillä. Hanke parantaa työhyvinvointia sekä tukee henkilöstöä tulevan toimintaympäristön muutoksissa. Koska toiminnan kehittäminen ja muutokset vaativat hyvää yhteistyötä, myös luottamuksen rakentaminen on tärkeää eri henkilöstöryhmien välillä.

Hanketta rahoittaa TSR eli Työsuojelurahasto ja organisaation kehittämisen tukena toimi Valmennustrio

asiantuntijoihin. Valmennustriolta on hankkeen ulkopuolisesti hankittu myös muuta tukea organisaation sekä hallintoprosessien kehittämiseen ja YHET –hankkeen päättymisen jälkeen hallinnon kehittämistä on jatkettu ns. Laatu Nyrkin toimesta, jonka alkuvaiheessa tukena toimi Valmennustrioin asiantuntija.

Järjestelmät palvelemaan ihmisiä

Järjestelmät palvelemaan ihmisiä -hanke (JäPI) toteutetaan valtiovarainministeriön myöntämällä kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän rahoituksella. Hankkeen pääomistaja on Raahen kaupunki ja mukana ovat lisäksi Alavieskan kunta, Kalajoen kaupunki, Kempeleen kunta, Kärsämäen kunta, Limingan kunta, Lumijoen kunta, Muhoksen kunta, Nivalan kaupunki, Oulaisten kaupunki, Reisjärven kunta, Siikajoen kunta, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä, Raahen koulutuskuntayhtymä ja Joki ICT Oy. Hanke on toiminut 1.9.2022 lähtien ja se on saanut rahoituksen 30.11.2024 saakka.

Hankkeen tavoitteena on tuottaa yhteistyössä ohjeet ja toimintamallit laadukkaiden tietoaineistojen tuottamiseen. Lisäksi organisaatiot koulutetaan tuottamaan yhdenmukaisia ja monipuolisesti hyödynnettäviä tietoaineistojen kuvauksia. Hankkeessa koulutetaan organisaation työntekijöitä digitalisaation osaajiksi ja harjoitellaan digitalisaatiota siten, että siitä tulee osa normaalia työkuultuuria.

Reisjärven kunnan lakisääteisen tiedonhallintamallin valmistelu on nojannut vahvasti JäPi -hankkeen puitteissa tehtyyn kuntayhteistyöhön sekä JokilICT:ltä saatavaan asiantuntijatukeen.

2.1.4. Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinto sisältää kustannuspaikat: työterveyshuolto ja muu henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on virka- ja työsuhteasioiden hoito ja työterveyshuollon järjestäminen. Talous- ja henkilöstöjohtaja vastaa henkilöstöasioista. Kunnanjohtaja toimii KT-yhteyshenkilönä.

Vuoden 2022 aikana haettiin työsuojelurahastolta avustusta henkilöstön hyvinvointia tukevaan YHET - Yhdessä eteenpäin -hankkeeseen, joka alkoi syyskuussa 2022. Hanke jatkui vuoden 2023 loppuun saakka.

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022
Tuet ja avustukset	15 739	34 760	0	34 760	19 021	45 %	53 754
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0 %	3
TOIMINTATUOTOT	15 739	34 760	0	34 760	19 021	45 %	53 756
Henkilöstökulut	-32 557	-48 214	0	-48 214	-15 657	68 %	-66 856
Palvelujen ostot	-74 922	-62 820	0	-62 820	12 102	119 %	-99 357
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-764	0	0	0	764	0 %	-1 467
Muut toimintakulut	-6 221	-3 000	0	-3 000	3 221	207 %	-7 378
TOIMINTAKULUT	-114 463	-114 034	0	-114 034	429	100 %	-175 058
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-98 724	-79 274	0	-79 274	19 450	125 %	-121 302
VUOSIKATE	-98 724	-79 274	0	-79 274	19 450	125 %	-121 302
TILIKAUDEN TULOS	-98 724	-79 274	0	-79 274	19 450	125 %	-121 302
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-98 724	-79 274	0	-79 274	19 450	125 %	-121 302

Kommentoitu [T11]: @Sanna-Mari Vesanen näkykö sinulla 2.1.4. kuva?

Kommentoitu [SV2R1]: näkyy joo. Eikö sinulla?

Kommentoitu [T13R1]: No nyt alkoi toimimaan - piti avata ja sulkea kahteen kertaan.

Kommentoitu [SV4R1]: oho, onpa erikoinen

2.1.5. Muu yleishallinto

Muu yleishallinto sisältää kustannuspaikat:

6040 joukkoliikenne, 6041 verotus, 6044 työllistäminen, 6045 kesätyöllistäminen, 6046 kuntouttava

työtoiminta

Joukkoliikenne yleishallinnossa käsittää asiointikuljetukset.

Verotus tässä yhteydessä tarkoittaa verohallinnon kunnalta perimää korvausta kunnallisten verojen perimisestä.

Työllistäminen sisältää kunnan työllistämismäärärahan hoitamisen sekä koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöllistämisen. Nykyisin valtion vastuulla olevat sekä työnhakijoiden että työnantajien palvelut siirtyvät kuntien järjestämismäärävuodelle 1.1.2025. eduskunnassa 1.3.2023 hyväksytyyn lakiesitykseen mukaan kunnat voivat järjestää palvelut 1.1.2025 alkaen itse tai sopia järjestämismäärävuoden siirtämisestä kuntayhtymälle tai kunnalle (Kuntalaki 8 §). Kunnat, joiden työvoiman määrä ylittää 20 000 henkilöä, voivat järjestää palvelut itse. Mikäli kunnan työvoiman määrä alittaa 20 000 henkilöä, kunnan tulee perustaa yhden tai useamman kunnan sisältävä työllisyysalue. Työllisyysalueen tulee olla maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäyntialueen kannalta toimiva alue sekä siihen tulee lähtökohtaisesti sisällyttää alueen keskuskaupunki

Kunta vastasi kuntouttavasta työtoiminnasta vuoden 2022 loppuun asti, minkä jälkeen se siirtyi hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 alkaen.

Työmarkkinatuen kuntaosuus on vaikeasti arvioitavissa ja tästä syystä nämä kustannukset olivat talousarviossa arvioitua suurempia. Toisaalta tavoitteena oli, että työttömyysaikaisen työmarkkinatuen kuntaosuus on alle 10 000 €/kk. Tähän tavoitteeseen päästiin niin, että kustannus on keskimäärin 8 500 €/kk

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0 %	331
Muut toimintatuotot	3 120	2 000	0	2 000	-1 120	156 %	3 533
TOIMINTATUOTOT	3 120	2 000	0	2 000	-1 120	156 %	3 865
Henkilöstökulut	7 424	-111	0	-111	-7 535	-6 670 %	-51 307
Palvelujen ostot	-46 733	-47 000	0	-47 000	-267	99 %	-69 612
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0 %	-1 261
Avustukset	-110 839	-85 000	0	-85 000	25 839	130 %	-101 387
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0 %	-12 303
TOIMINTAKULUT	-150 149	-132 111	0	-132 111	18 037	114 %	-235 870
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-147 029	-130 111	0	-130 111	16 917	113 %	-232 006
VUOSIKATE	-147 029	-130 111	0	-130 111	16 917	113 %	-232 006
TILIKAUDEN TULOS	-147 029	-130 111	0	-130 111	16 917	113 %	-232 006
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-147 029	-130 111	0	-130 111	16 917	113 %	-232 006

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian mukainen tavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarit	Toteutuminen
Kunnan työllistämismäärärahan täyttämisen	Työllistämismahdollisuuksien aktiivinen kartoittaminen ja käyttö, tiivis yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	Työmarkkinatuen kuntaosuus alle 10.000 e/kk	Toteutui. Kuntaosuus oli keskimäärin 8 500 e/kk.

Riskienhallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen

Yrityksillä ja kunnan yksiköillä ei ole tarjolla sopivaa työtä	Luodaan kannustinjärjestelmä työyksiköille aktivoimaan työllistämistä	Palkkatuki-infoa järjestetty esihenkilöille. Palkkatuen käyttö kunnan omissa toiminnoissa lisääntynyt.
Kunnan yksiköillä ei ole tarvittavaa henkilöresurssia ohjaamiseen		

2.1.6. Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimi sisältää tehtävät: elinkeinopalvelut, elinkeinotoimen tilapalvelut, seutukuntatyön ja hankkeet

Kuntastrategian mukaisesti kunnan strategisena päämääränä on elinvoiman edistäminen ja teemana yrittäjyydestä ylpeä Reisjärvi. Keskeistä on yritysten toimintaympäristön ja toimintaedellytysten kehityksen tukeminen niin paikallisesti kuin alueellisesti. Yhteistyö niin paikallisen yrittäjähdistyksen kuin muidenkin yrittäjyyttä tukevien toimijoiden kanssa on aktiivista. Paikallisen yrittäjyyden verkostoituminen ja monipuolinen kehittäminen nähdään vahvuuksina elinvoimaisuuden edistämässä.

Elinkeinotoimi edistää yrittäjyyttä kunnassa ja huolehtii elinkeino- ja yrityspalvelujen tarjoamisesta palvelusopimuksen mukaisesti yhdessä Nivala-Haapajärven Seutu NIHAK ry:n kanssa. Nihakin yrityspalvelupäällikön rooli ja tehtävä on hoitaa neuvontapalveluja yrityksille. Yritysten toimintaedellytyksiä kunta tukee mahdollisuuksiensa mukaan myös konserniyhtiöidensä kautta. Elinvoimaisuus- ja kehittämistoiminnan kokonaistavoitteena on elinkeinorakenteen monipuolistaminen, yritysten ja työpaikkojen lisääminen sekä kunnan elinvoimaisuuden ja vetovoiman kasvattaminen. Tätä tavoitetta edistämään kunnassa hyväksyttiin elinvoimalupaus ja otettiin asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa käyttöön yritysvaikutusten arviointimenetelmä.

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022
Henkilöstökulut	-14 724	-24 929	0	-24 929	-10 205	59 %	-23 886
Palvelujen ostot	-130 516	-201 723	0	-201 723	-71 207	65 %	-172 083
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 689	-1 000	0	-1 000	1 689	269 %	-7 839
Avustukset	0	-3 900	0	-3 900	-3 900	0 %	-468
Muut toimintakulut	-905	-100	0	-100	805	905 %	-1 717
TOIMINTAKULUT	-148 835	-231 652	0	-231 652	-82 817	64 %	-205 994
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-148 835	-231 652	0	-231 652	-82 817	64 %	-205 994

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian mukainen tavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarit	Toteutuminen
Elinvoiman edistäminen	Kuntamarkkinointityön jatkaminen	Asukasluku	Asukasluku väheni -38 henkeä ed. vuoteen
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen	Kunnan asumismahdollisuuksien vahvistaminen mm. vuokra-asuntoja lisäämällä	Myytyjen asuntojen ja tonttien määrä	
Asumisen edellytysten turvaaminen	Aktiivinen näkyvyyden lisääminen ja myönteisten olosuhdetekijöiden korostaminen kaikessa toiminnassa	Mediaseuranta muutamaalle.fisivuston kävijämäärä	
Kuntanäkyvyyden lisääminen	Messu- ja tapahtumaosallistuminen	Tapahtuma- ja osallistujamäärät	ei toteutunut v.2023

Yrittäjyyden edistäminen Yritystoiminnan edellytysten turvaaminen	Kunnan ja yrittäjien yhteiset tapahtumat Hankintamenettelyn tiedottaminen Kuntamarkkinoinnin ja yritysten rekrytointin yhteistyö	Yhteistapahtumat väh. 4 tapahtumaa/vuosi Hankintailta Yhteistyömuodot	Elinvoimaa alueelle uusiutuvasta energiasta – iltta, biokaasutilaisuus, Minustako yrittäjä -tietoisku sekä yhteinen joulunavaus toteutuvat. Hankintailta ja markkinavuoropuhelu; alueen yritysten työyhteisöliittymä sote-keskuksen rakentamisessa toteutui Yhteydenpito yrityksiin ja kunnan säännöllinen osallistuminen mm. Yrittäjien aamupalalle
Yritystoiminta Yritystoiminnan jatkuvuuden turvaaminen	Yrityskauppojen ja sukupolvenvaihdosten neuvontapalvelut	Yritysten määrän muutos, nettomuutos positiivinen	Vuonna 2023 perustettu +13 lakannut -4 nettomuutos + 9
Matkailu Matkailun kehittäminen	Erä- ja luontomatkailu vetovoimatekijäksi		
	Peuranpolun ja Petäjämäen luonto- ja maastoliikuntakeskuksen kunto ja tunnettavuus	Opasteiden taso ja kunto	Kunnostustyöt toteutettu ja opastetaulu hankittu

Kunnan elinvoimaisuuden ja kehittämistoiminnan perustavoitteena on yritystoiminnan jatkuvuuden turvaaminen. Kokonaistavoitteena on elinkeinorakenteen monipuolistaminen, yritysten ja työpaikkojen lisääminen sekä kunnan elinvoimaisuuden ja vetovoiman kasvattaminen. Vuonna 2022 yritysten määrän nettomuutos + 12, mikä on 2 enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodesta 2010 vuoteen 2022 kokonaismuutos on ollut 84 perustettua yritystä enemmän kuin lakkautuneita ja vuodesta 2017 lähtien vain positiivinen. Vuoden 2022 aikana paikallisilla yrityksillä on myös investointi- ja toimitilajärjestyksiä, joita kunta oli osaltaan mahdollistamassa. Yhteydenpitoa yrityksiin ja yrittäjiin on toteutettu tarve- ja tilannekohtaisesti.

Kuntamarkkinointityö oli hienoisessa suvantovaiheessa, kun haettiin sisällöntuottajia ja vastuunottajia kunnan sisäältä. Kuntanäkyvyys toteutui ensisijaisesti sähköisissä viestintäkanavissa. Kuntainformaation lisäämiseksi aloitettiin yleisjulkaisun työstäminen, minkä tarkoituksena on edistää kuntatietoutta uusille asukkaille ja yritysten työntekijärekrytointissa. Julkaisu, myös sähköisenä versiona, valmistuu alkuvuodesta 2023. Keskeistä on kuntatiedottamisen ja muutamaalle.fi -sivuston sisällön ylläpitäminen kuntakuvan vetovoimaisuuden lisäämiseksi.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Epätietoisuus yhteistyökumppanin toiminnasta, toimenpiteiden päällekkäisyys	Toimijoiden välinen tiivis yhteistyö, sovitut tehtävävastuut ja säännölliset tapaamiset	Kunnan henkilöstön vaihtuvuuden takia yhteistyö ei ollut niin jatkuvaa ja sujuvaa kuin olisi toivottavaa
Tapahtumien ja tapaamisten heikko vetovoimaisuus, alhainen osallistujamäärä	Toimijoiden tunnettavuuden lisääminen mahdollisesti toteutuvan Kynttilät esiin vakan alta –hankkeen avulla	Järjestetyt tapahtumat keräsivät kiitettävästi osallistujia ja tavoittivat oikeat tahot
Yritysten siirtyminen toiselle paikkakunnalle tai toiminnan loppuminen	Kunnan viranhaltijoiden ja vastuuhenkilöiden tavoitettavuus ja nopea reagointi	Kunnan viranhaltija ja NIHAK ovat toimineet aktiivisesti. Viranhaltijat ovat käyneet vuoropuhelua yritysten kanssa.
Matkailun vetovoimaisuus hiipuu	Peuranpolun ja muiden luonto- matkailureittien kunnosta ja infomateriaalista huolehtiminen	Matkailun ja kuntamarkkinoinnin edistäminen on ollut hiljaiseloa vuoden 2023

2.1.7. Selännepalvelut

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnan lakattua ovat Haapajärven kaupunki, Pyhäjärven kaupunki, Kärsämäen kunta ja Reisjärven kunta sopineet ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan yhteistyöstä 1.10.2023 alkaen. Sopijakunnat muodostavat yhteistoiminta-alueen, jonka vastuukuntana toimii Haapajärven kaupunki. Yhteistoiminnan mukaisten ympäristöpalvelujen järjestämisestä ja hallinnosta vastaa vastuukunta. Pyhäjärven kaupunki on mukana sopimuksessa vain ympäristöterveydenhuollon osalta.

Sopijakuntien maksuosuuksien laskentaperusteena käytetään toimintavuoden toteutuneita kustannuksia. Toteutuneisiin kustannuksiin otetaan ulkoiset toimintamenot, suoriteperusteiseen laskutukseen perustuvat sisäiset menot sekä tarvittaessa suunnitelman mukaiset poistot.

Vuoden 2024 talousarviossa ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut sekä ympäristöterveydenhuollon palvelut näkyvät teknisen toimialan alla.

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0 %	176 671
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	176 671
Henkilöstökulut	-71 175	-73 582	0	-73 582	-2 407	97 %	-238 749
Palvelujen ostot	-302 896	-500 000	0	-500 000	-197 104	61 %	-12 314 682
TOIMINTAKULUT	-374 070	-573 582	0	-573 582	-199 511	65 %	-12 553 431
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-374 070	-573 582	0	-573 582	-199 511	65 %	-12 376 760
VUOSIKATE	-374 070	-573 582	0	-573 582	-199 511	65 %	-12 376 760
TILIKAUDEN TULOS	-374 070	-573 582	0	-573 582	-199 511	65 %	-12 376 760
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-374 070	-573 582	0	-573 582	-199 511	65 %	-12 376 760

2.1.8. Maaseututoimi

Maaseututoimi sisältää tehtävät: maaseutupalvelut.

Lomituspalvelut siirtyvät 1.1.2023 alkaen Toholammin kunnan alaisuuteen perustettuun uuteen yksikköön. Tämän myötä kaikki lomittajat sekä viisi hallinnon henkilöä siirtyi Toholammin kunnan työntekijöiksi liikkeen luovutuksella.

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022
Henkilöstökulut	-1 644	-2 262	0	-2 262	-618	73 %	-6 955
Palvelujen ostot	-72 839	-67 200	0	-67 200	5 639	108 %	-62 594
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-847	-600	0	-600	247	141 %	-879
Avustukset	-21 867	-24 000	0	-24 000	-2 133	91 %	-23 698
Muut toimintakulut	-6 324	0	0	0	6 324	0 %	-4 743
TOIMINTAKULUT	-103 521	-94 062	0	-94 062	9 460	110 %	-98 870
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-103 521	-94 062	0	-94 062	9 460	110 %	-98 870
VUOSIKATE	-103 521	-94 062	0	-94 062	9 460	110 %	-98 870
TILIKAUDEN TULOS	-103 521	-94 062	0	-94 062	9 460	110 %	-98 870
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-103 521	-94 062	0	-94 062	9 460	110 %	-98 870

2.2. Tekninen toimi

Toimielimet: Kunnanhallitus

Tulosyksiköt: hallinto, kiinteistötoimi, yhdyskuntateknikka, ruokapalvelut, maa- ja metsätilat

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Henkilöstö:

Hallinto:	3 vakituista ja 1 määräaikainen
Kuntouttava työtoiminta	4h pvä/ 2-3 krt vko 5 hlö
Ateria- ja puhtauspalvelut:	8 vakituista ja 2 määräaikaista 2 avotyöllistetty
Kiinteistötoimi:	2 vakituista 1 määräaikainen
Liikunta ja tealueet	2 vakituista

Tehtävä

Tuottaa teknisen toimialan hallintopalvelut, varmistaa kunnan maankäytön ajantasaisuus ja kehittyminen tulevaisuuden tarpeisiin kunnan omalla aktiivisella kaavoituksella. Ylläpitää ja kehittää kunnan tieverkostoa, valaistusta, leikkikenttiä, puistoja sekä urheilualueita sekä avustaa yksityistiekuntia. Huolehtii kunnan omistamasta kiinteistökannasta suunnitelmallisella omaisuudenhallinnalla ja ylläpitää kiinteistöille sovitut käyttöpalvelut. Huolehtii kaikista kunnan omistuksessa olevista maa-alueista käytön ja tarpeen mukaan.

Kesätyöntekijät Tekninen 2023

Kesätyöntekijöitä oli teknisellä puolella yhteensä 26.

Työnjohtopuolella oli 2 täysi-ikäistä työntekijää sekä lisäksi 1 siviilipalvelusta suorittava henkilö, jotka huolehtivat työntekijät ja koneet kohteisiin, sekä myös suunnittelivat työjärjestyksen. Nämä henkilöt käyttivät ajettavia leikkureita. Lisäksi nämä henkilöt käyttivät myös raivureita ja moottorisahaa. Heille kuului myös kaluston huoltotoimenpiteet.

Viherpuolella oli yhteensä 16 työntekijää. He tekivät kahden viikon jaksoissa kahden – neljän työntekijän ryhmässä nurmikonleikkuutyöt työnnettävillä leikkureilla. Osalle työntekijöistä tarjottiin myös hieman pidempää työ sopimusta työntekijämäärän riittävyyden takaamiseksi.

Puhtaanapitopuolella oli 4 kesätyöntekijää, jotka hoitivat heille sallitut siivoustyöt myös kahden viikon jaksoissa pareittain. Alle 16 – vuotiaille oli myös tarjolla kesätöitä ja heitä olikin 3 työntekijää. Nämä työntekijät tekivät ns. huoltotöitä terrassien ja leikkivälleineiden sekä aitojen kunnossa pysymiseksi. He öljysivät ja maalasivat puuosia.

Kaiken kaikkiaan kesä sujui hyvin. Pientä hakemista toki oli työntekijämäärien suhteen sekä organisoinnissa yleensäkin. Lisäksi vielä koneiden toimivuudessa oli pientä hankaluutta, mutta hyvin meni kuitenkin ja kiitostaikin tuli. Lisäksi vielä se on todettava, että kaikille hakijoille järjestyi työpaikka ja pääsääntöisesti vielä toivomalleen ajankohdalle.

Tekninen toimi yhteensä 2023

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022	Tilikauden ennuste (Tasainen vauhti)
Myyntituotot	945 412	521 274	0	521 274	-424 138	181 %	1 060 201	945 412
Maksutuotot	1 590	0	0	0	-1 590	0 %	1 491	1 590
Tuet ja avustukset	11 920	0	0	0	-11 920	0 %	10 700	11 920
Muut toimintatuotot	2 590 403	2 593 764	0	2 593 764	3 361	100 %	2 547 096	2 590 403
TOIMINTATUOTOT	3 549 325	3 115 038	0	3 115 038	-434 287	114 %	3 619 488	3 549 325
Henkilöstökulut	-837 984	-1 025 890	-22 000	-1 047 890	-209 906	80 %	-881 469	-837 984
Palvelujen ostot	-749 095	-462 650	22 000	-440 650	308 445	170 %	-792 244	-749 095
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 260 843	-917 750	0	-917 750	343 093	137 %	-1 346 361	-1 260 843
Avustukset	-45 253	-49 000	0	-49 000	-3 747	92 %	-42 470	-45 253
Muut toimintakulut	-276 017	-270 075	0	-270 075	5 942	102 %	-295 392	-276 017
TOIMINTAKULUT	-3 169 192	-2 725 365	0	-2 725 365	443 827	116 %	-3 357 937	-3 169 192
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	380 133	389 673	0	389 673	9 540	98 %	261 551	380 133
VUOSIKATE	380 133	389 673	0	389 673	9 540	98 %	261 551	380 133
Poistot ja arvonalentumiset	-832 603	-959 304	0	-959 304	-126 702	87 %	-933 005	-832 603
TILIKAUDEN TULOS	-452 469	-569 631	0	-569 631	-117 162	79 %	-671 454	-452 469
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-452 469	-569 631	0	-569 631	-117 162	79 %	-671 454	-452 469

Teknisen toimialan talouden tasapainottamisen osalta voidaan todeta onnistuneen hyvin ja saavuttanut korkealle asetetut tavoitteet.

2.2.1. Tekninen toimi – Hallinto

Tekninen hallinto kehittää, ohjaa, johtaa ja valvoo teknisen toimialan palvelutuotantoa. Tekninen toimisto avustaa muita kunnan toimialoja rakennuttaja-, rakentamis- ja kiinteistöjen ylläpidossa sekä avustaa kunnan-hallitusta ja valtuustoa maankäytön suunnittelussa sekä elinkeinojen kehittämisessä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Toimielimien asioiden valmistelu	Huolellinen ja hyvän hallintotavan mukainen valmistelu	Asioiden käsittely niille annettussa määräajassa	Asioiden käsittelyajat on pääsääntöisesti kyetty pitämään.
Hankinnat ja kilpailuttaminen	Kilpailutukset hankintalain (1397/2016) mukaisesti. Hankintarajat alittavat kilpailutukset pyritään toteuttamaan siten, että paikallisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuun	Kilpailutuksiin ei synny muutoksenhakuperustetta	Ei yhtään valitusta hankintapäätöksistä. Tarkastuslautakunta pyytänyt yksittäisistä hankkeista tarkennuksen.

Laskujen käsittely	Laskut käsitellään ajallaan	Viivästyskorkoja ei synny	Merkittäviä viivästyskorkoja ei ole syntynyt.
Sopimusten käsittely	Ylläpidetään ja tarkastetaan sopimusten voimassaolot ja tarvittaessa päivitetään sopimukset. Huomioidaan tilaajavastuulain (1233/2006) mukaiset velvoitteet	Sopimukset on tehty kaikkien palveluntuottajien kanssa.	Toteutunut.

Riskien hallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Henkilöstöresurssien riittävyys	Riittävät henkilöstöresurssit	Riskeihin on kuitenkin reagoitu palkkaamalla sijaisia ja rekrytoimalla henkilöstöä erityisesti ruoka- ja puh- taus- palveluihin.
Ennalta arvaamattomat poissaolot	Sijaisjärjestelmä käytössä	Toimialan sisäisiä palaveria on lisätty tiedonku- lun varmistamiseksi.
Työmäärän äkillinen lisääntyminen	Henkilöstön välinen tiedonjako riittävällä tasolla	

Teknisen hallinnon henkilöstöresurssit ovat tällä hetkellä riittävät tuleville vuosille suunniteltujen toimien tehokkaan toteuttamisen kannalta. Sote-uudistus on aiheuttanut merkittävästi ennakoimatonta lisätyötä.

2.2.2. Tekninen toimi – Kiinteistötoimi

Vastuullinen viranhaltija: tekninen johtaja

Reisjärven kunnalla on omistuksessaan 68 rakennusta ja 34 403 brm², joiden jälleenhankinta-arvo on 67,11 milj.€. Korjausvelkaa on kertynyt 7,74 milj. €.

Uuden Sote-keskuksen suunnittelu alkoi keväällä 2022, rakentaminen alkoi elokuun alussa ja valmistui 2023 heinäkuun 31 päivä. Rakentaminen sujui hyvin ja pysyi kustannusarviossa. Talousarviovuoden aikana on edelleen jouduttu tekemään kiinteistöihin ja asuntoihin kohdistuvia suunnitelmattomia kunnossapitotoimenpiteitä. Kunnossapitotöiden toteutus on hoidettu osittain omalla henkilökunnalla. Ostopalveluiden osuutta kokonaisuudessa lisättiin vuodelle 2023. Kiinteistöhallintajärjestelmän BEM on käytössä ja sitä kehitetään vuonna 2024.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Kiinteistöjen asianmukainen huoltaminen	Kiinteistöhoitajien koulutus	Koulutuspäivät	Osittain toteutunut
Asuntojen korkea vuokrausaste	Pidetään huoneistot siistissä ja viihtyisässä kunnossa	Vuokrausaste, asukasvaihdot	Toteutunut

Kiinteistöjen energiataloudellisuuden hallinta	Pyritään parantamaan kiinteistöjen energiatehokkuutta automaation avulla ja ohjeistetaan asukkaita säästeliääseen energiankäyttöön	Energiankulutus	Kiinteistöjen energiatehokkuutta seurataan ja ilmanvaihtoa nykyaikaistetaan jatkuvasti.
--	--	-----------------	---

Riskien hallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Henkilöstöresurssien riittävyys Kiinteistöjen vaurioituminen teknisten tai rakenteellisten ongelmien vuoksi.	Palveluiden osto tarvittaessa Ennakoiva ja säännöllinen kiinteistöjen huolto Yhteinen tiedonjakojärjestelmä	Riskit toteutuivat osittain.

Kiinteistöjen kunnossapitoresurssit ovat olleet tilikauden aikana minimaaliset, sekä rakennuttamistehtävissä että ylläpitohuoltotehtävissä.

Siivouspalvelut

Vastuullinen viranhaltija: Ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö

Tekninen toimi järjestää ammattitaitoista siivouspalvelua mitoitusta hyödyntäen kouluille, päiväkodeihin, kirjastoon ja toimistotiloihin. Palvelu sisältää ylläpito- ja perussiivouksen. Toimitilat vuokrataan puhtaina ja siivottuina. Siivoojat tuottavat tilojen käyttäjille viihtyisät, terveelliset ja turvalliset tilat käyttötarkoituksen, vuodenaajan ja käyttöasteen huomioiden. Siivoojamme työskentelevät ympäristöä säästäen ja kiinteistöjen arvoa ja kuntoa säilyttäen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Viihtyisät, terveelliset ja turvalliset tilat. Huomioiden käyttötarkoitus, vuodenaika ja käyttöaste	Laatukierrokset Kehitetään palveluiden laadun ylläpitoa käytännön työssä. Työntekijöiden koulutus > Ammattitaitoinen henkilökunta	Laadun arviointi. Asiakaspalaute sisältäen sisäiset ja ulkoiset asiakkaat	Talouden tasapainottaminen huomioiden, toteutunut hyväksyttävällä tasolla ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön toimesta.
Yhteistyö joustavaksi asiakkaan kanssa	Asiakastytyväisyyskyselyt	Tyytyväiset asiakkaat	Vähäinen kriittinen asiakaspalaute.
Siivouksen vaikutus sisäilman laatuun	Puhtauden mittaaminen. Silmä- ja aistinvarainen toteaminen. Ylätasopölyt ym.	Arvioinnin tulokset	Tarvittaessa siivousta lisätty, töiden uudelleenjärjestelyt

Riskien hallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Tarvittavan laatu- ja hygieniatason ylläpitäminen Työterveys- ja työturvallisuusriskit Siivoustyön mahdollinen ulkoistaminen ja siitä aiheutuva siivoustyön tason heikentyminen ja henkilöstövaikutukset	Koulutus ja perehdyttäminen siivousvälineisiin, aineisiin ja siivouskohteisiin. Siivouskoneiden korjaus/huolto. Siivouskertojen vähentäminen — kustannussäästöt, siivouspalvelut laadun, ei hinnan perusteella. Riskienkartoitus työkohteisiin	Tietoja päivitetty. Koulutuspäivät pidetty suunnitelman mukaan. Alan messut ja toimittajakoulutukset Laatu säilynyt hyväksyttävänä.

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022	Tilikauden ennuste (Tasainen vauhti)
Myyntituotot	191 270	0	0	0	-191 270	0 %	197 545	191 270
Maksutuotot	1 590	0	0	0	-1 590	0 %	1 491	1 590
Tuet ja avustukset	6 449	0	0	0	-6 449	0 %	7 976	6 449
Muut toimintatuotot	2 533 822	2 491 275	0	2 491 275	-42 547	102 %	2 398 812	2 533 822
TOIMINTATUOTOT	2 733 131	2 491 275	0	2 491 275	-241 856	110 %	2 605 825	2 733 131
Henkilöstökulut	-391 479	-555 950	0	-555 950	-164 471	70 %	-452 390	-391 479
Palvelujen ostot	-559 996	-279 500	0	-279 500	280 496	200 %	-552 841	-559 996
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-957 373	-660 350	0	-660 350	297 023	145 %	-856 164	-957 373
Muut toimintakulut	-186 190	-175 000	0	-175 000	11 190	106 %	-195 756	-186 190
TOIMINTAKULUT	-2 095 039	-1 670 800	0	-1 670 800	424 239	125 %	-2 057 151	-2 095 039
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	638 093	820 475	0	820 475	182 382	78 %	548 674	638 093
VUOSIKATE	638 093	820 475	0	820 475	182 382	78 %	548 674	638 093
Poistot ja arvonalentumiset	-708 226	-819 077	0	-819 077	-110 851	86 %	-793 751	-708 226
TILIKAUDEN TULOS	-70 133	1 398	0	1 398	71 531	-5 018 %	-245 077	-70 133
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-70 133	1 398	0	1 398	71 531	-5 018 %	-245 077	-70 133

2.2.3. Tekninen toimi – Yhdyskuntatekniikka

Vastuullinen viranhaltija: tekninen johtaja

Sisältää tulosyksiköt: liikenneväylät ja yleiset alueet, kaavoitus, jätehuolto sekä varastot ja koneet

Vesistökuunnostushanke jatkui vuoden 2023 marraskuuhun. Hankkeen aikana rakennettiin vesiensuojelurakenteita, kunnostettiin järviä niitoja ja hoitokalastuksen avulla, tutkia Reisjärvellä sijaitsevan Köyhänjärven kalakanta koekalastuksella sekä toteutettiin kunnostusten vaikutusten seuranta mm. vesinäytteenotoin ja kuvauksin. Lisäksi Kotjoelle kaavailun pohjapadon AVI:n lupamaksu maksettiin hankkeen varoilla. Hankkeella saavutettiin vesien- hoitoon liittyvät päämäärät ja vesistöjen kunnostusta päätettiin jatkaa vuodelle 2024.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Talvikunnossapidossa pyritään ennaltaehkäisemään liukastumiset, tavoitteena 0 tapaturmaa	Kohdistetaan riittävästi resursseja liukastuntorjuntaan ja muuhun talvikunnossapitoon	Ilmoitetut vahingot	Ei ilmoitettuja vahinkoja
Katu- ja liikunta-alueiden valaistuksen kehittäminen ja energiansäästö	Vaihdetaan nykyisiä valaisimia uusiin energiatehokkaampiin ja säädettäviin valaisimiin	Energiankulutus	Toteutettu vaiheittain

Riskien hallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Resurssien riittävyys Haastavat sääolosuhteet	Kohdistetaan tarvittava määrä resursseja kunnossapitoon.	Riskit on toteutunut osittain poissaolojen vuoksi.

Kaavoitus ja mittauspalvelu

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja

Tekninen hallinto yhteistyössä maa- ja toimitilatoimikunnan kanssa aloitti asemakaava-alueen viihtyisyyden ja kehittämisen kartoituksen. 2023 vuoden aikana esitettiin, Khall saattamiseksi vireille Susisaaren, Anjalatien ja Toivontien osa-asekkaava päivitykset. Asemakaava-alueen kaavamutokset jatkuvat vuona 2024.

Kiiskinnevan tuulivoima-alueen kaavoittaminen eteni 2023 vuoden aikana luontoselvitysten merkeissä ja osayleiskaava saatetaan vuonna 2024 valtuuston päätettäväksi. Rauran tuulivoima-alueetta ei saatettu vireille vuoden 2023 aikana vaikka oli hallituksen käsittelyssä, josta se palautettiin takaisin valmisteluun.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Tarkkailee kunnan kaavoitustilannetta	Laatii MRL:n mukaisen kaavoituskatsauksen vuosittain	Riittävästi tarpeenmukaisia asuin-, toimitila- ja teollisuusrakennuspaikkoja	Kaavoituskatsaus laadittu vuodelle 2023.
Päätettyjen kaavoitusprosessien käytännön toteutus	Kaavoituksen toteuttaminen lain ja hyvän hallintotavan mukaisesti	Valitukset ja oikaisuvaatimukset	Ei valituksia tai oikaisuvaatimuksia

Riskien hallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Rakentamatta jäävät rakennuspaikat Kaavoitus ja kunnan kehittämisen asettamat tarpeet eivät kohtaa	Ongelmien tunnistamiseen ja niiden ratkaisemiseen luodaan selkeät toimintatavat.	Kuntaan perustettu maankäyttö- ja toimitilatyöryhmä vuonna 2021.

Jätehuolto

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Yhdyskuntajätteen asianmukaisen käsittelyn varmistaminen	Jätelautakunnan ja Millespakka Oy:n toiminnan tarkkailu	Huomautukset toiminnassa	Toteutunut.

Kaatopaikan tarkkailu	Sopimus konsulttitoimiston kanssa tarkkailusuunnitelman mukaisesta tarkkailusta Oma lupaehtojen mukainen tarkkailu	Tarkkailussa havaitut puutteet	Toteutunut.
-----------------------	---	--------------------------------	-------------

Riskien hallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Jätehuollon hintojen nousu Jätehuoltopalveluiden siirtymisen pois Reisjärveltä. Jätehuollon tiukentuneet määräykset	Varmistetaan aktiivinen osallistuminen Jätelautakunnan ja Millespakka Oy:n toimintaan	Osittain toteutunut.

Varastot ja koneet

Vastuullinen viranhaltija: kunnanrakennusmestari

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Tyhjennetään varastoja ylimääräisestä ja tarpeettomasta tavarasta, jotta saadaan tiloja parempaan käyttöön	Ylimääräisen kaluston ja tavaroiden myynti julkisessa huutokaupassa	Myydyt tavarat	Kalustoa myyty Kiertonet sivuston kautta. Myyntiä jatketaan 2024

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022	Tilikauden ennuste (tasainen vauhti)
Myyntituotot	53 949	0	0	0	-53 949	0 %	59 212	53 949
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0 %	436	0
Muut toimintatuotot	7 983	37 639	0	37 639	29 656	21 %	43 360	7 983
TOIMINTATUOTOT	61 932	37 639	0	37 639	-24 293	165 %	103 008	61 932
Henkilöstökulut	-103 825	-71 170	-22 000	-93 170	10 655	111 %	-79 060	-103 825
Palvelujen ostot	-113 975	-118 850	22 000	-96 850	17 125	118 %	-163 720	-113 975
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-86 412	-65 800	0	-65 800	20 612	131 %	-86 584	-86 412
Avustukset	-45 253	-49 000	0	-49 000	-3 747	92 %	-42 470	-45 253
Muut toimintakulut	-6 704	-13 800	0	-13 800	-7 096	49 %	-5 882	-6 704
TOIMINTAKULUT	-356 169	-318 620	0	-318 620	37 549	112 %	-377 716	-356 169
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-294 237	-280 981	0	-280 981	13 256	105 %	-274 708	-294 237
VUOSIKATE	-294 237	-280 981	0	-280 981	13 256	105 %	-274 708	-294 237
Poistot ja arvonalentumiset	-123 057	-140 227	0	-140 227	-17 170	88 %	-136 250	-123 057
TILIKAUDEN TULOS	-417 294	-421 208	0	-421 208	-3 914	99 %	-410 958	-417 294
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-417 294	-421 208	0	-421 208	-3 914	99 %	-410 958	-417 294

2.2.4. Tekninen toimi – Ruokapalvelut

Vastuullinen viranhaltija: Ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö

Koulu- ja varhaiskasvatuksen ruokailulla pyritään turvaamaan lasten monipuolinen, ravitseva ja tasapainoinen ateria, joka järjestetään lapsen ikäkauden ja edellytysten mukaisesti edistäen terveyttä, kasvua ja kehitystä.

Ruokailu kattaa osan lapsen ja nuoren päivittäisestä ravinnontarpeesta, mikä täydentää päivän muuta ruokailua.

Reisjärven kunnan koulujen ruokapalvelut toimitetaan yhdestä valmistuskeittiöstä sekä kolmesta jakelukeittiöstä. Valmistuskeittiö sijaitsee Kisatien koululla, jossa valmistetaan koulupäivinä n. 540 ateriaa. Koululomien aikana varhaiskasvatuksen ateriat valmistetaan päiväkodin keittiöllä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Terveellinen, monipuolinen ja ravitseva ateria. Ravintosuositus VRN:n mukaan	Laatutason seuranta omavalvonnan ja tyytyväisyyskyselyjen perusteella.	Palautteet	Toteutunut ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön toimesta

Riskien hallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Puutteet elintarvikkeiden turvallisuudessa tai työturvallisuudessa Fyysinen kuormittavuuden aiheuttamat sairauspoissaolot	Työntekijöiden koulutus > Ammatitaitoinen henkilökunta Fyysisen kuormittavuuden vähentäminen oikeat työvälineet ja menetelmät. Työvaihekohtainen riskikartoitus työterveyshuollon kanssa. Suunnitelmien mukainen ruuan käsittely, valmistus ja säilytys	Ergonomiaan ja hyvinvointiin kiinnitetty huomiota Omavalvontaa suoritettu

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus 2023	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022	Tilikauden ennuste (Tasainen vauhti)
Myyntituotot	432 720	455 274	0	455 274	22 554	95 %	686 367	432 720
Tuet ja avustukset	5 466	0	0	0	-5 466	0 %	2 261	5 466
Muut toimintatuotot	17 624	22 350	0	22 350	4 726	79 %	31 571	17 624
TOIMINTATUOTOT	455 810	477 624	0	477 624	21 814	95 %	720 200	455 810
Henkilöstökulut	-152 460	-157 390	0	-157 390	-4 930	97 %	-145 085	-152 460
Palvelujen ostot	-19 726	-26 000	0	-26 000	-6 274	76 %	-19 551	-19 726
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-211 555	-187 800	0	-187 800	23 755	113 %	-396 232	-211 555
Muut toimintakulut	-40 940	-40 883	0	-40 883	57	100 %	-61 083	-40 940
TOIMINTAKULUT	-424 681	-412 073	0	-412 073	12 608	103 %	-621 951	-424 681
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	31 129	65 551	0	65 551	34 422	47 %	98 249	31 129
VUOSIKATE	31 129	65 551	0	65 551	34 422	47 %	98 249	31 129
Poistot ja arvonalentumiset	-1 320	0	0	0	1 320	0 %	-1 410	-1 320
TILIKAUDEN TULOS	29 809	65 551	0	65 551	35 742	45 %	96 838	29 809
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	29 809	65 551	0	65 551	35 742	45 %	96 838	29 809

2.2.5. Tekninen toimi – Maa- ja metsätilat

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Tekninen toimi on toteuttanut puun myyntiä ja metsän hoitoa talousarvion sekä Mhy:n laatimien metsäsuunnitelmien mukaisesti. Puukauppaa peristi Petäjämäen puukauppa, joka suoritettiin maisemahakkuuna. Alue oli erittäin vankka puustoista ja saimme merkittävät puunmyyntitulot ja maisemallisesti hyvän lopputuloksen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Puun myynti Metsän hoito	Toteutetaan MHY:n laatiman vuosisuunnitelman mukaisesti	Suunnitelman mukaisen toimenpiteiden toteutuminen	Toteutunut
Maaomaisuuden myynti	Metsäsuunnitelmassa myytäväksi esitettyjen maa-alueiden myynti huutokaupalla	Toteutuneet kaupat	Maaomaisuuden myynti on ollut vähäistä.

Riskien hallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Myrskytuhot metsissä	Omaisuuksiin riittävät vakuutukset	Ei toteutunut
Poikkeukselliset sääolosuhteet vaikkeuttavat toimenpiteitä	Hyvin ajoitetut toimenpiteet	Toteutunut
Puun myyntihinnan muutokset	Myyntihintojen aktiivinen seuraaminen	Toteutunut

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022	Tilikauden ennuste (tasainen vauhti)
Myyntituotot	267 473	65 700	0	65 700	-201 773	407 %	116 543	267 473
Muut toimintatuotot	30 949	42 000	0	42 000	11 051	74 %	72 275	30 949
TOIMINTATUOTOT	298 422	107 700	0	107 700	-190 722	277 %	188 818	298 422
Palvelujen ostot	-30 876	-19 300	0	-19 300	11 576	160 %	-33 534	-30 876
Muut toimintakulut	-9 214	-12 300	0	-12 300	-3 086	75 %	-4 300	-9 214
TOIMINTAKULUT	-40 090	-31 600	0	-31 600	8 490	127 %	-37 834	-40 090
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	258 332	76 100	0	76 100	-182 232	339 %	150 984	258 332
VUOSIKATE	258 332	76 100	0	76 100	-182 232	339 %	150 984	258 332
TILIKAUDEN TULOS	258 332	76 100	0	76 100	-182 232	339 %	150 984	258 332
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	258 332	76 100	0	76 100	-182 232	339 %	150 984	258 332

2.2.6. Tekninen toimi – Ympäristö – ja rakennusvalvontapalvelut

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnan lakattua ovat Haapajärven kaupunki, Pyhäjärven kaupunki, Kärsämäen kunta ja Reisjärven kunta sopineet ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan yhteistyöstä 1.10.2023 alkaen. Sopijakunnat muodostavat yhteistoiminta-alueen, jonka vastuukuntana toimii Haapajärven kaupunki. Yhteistoiminnan mukaisten ympäristöpalvelujen järjestämisestä ja hallinnosta vastaa vastuukunta. Pyhäjärven kaupunki on mukana sopimuksessa vain ympäristöterveydenhuollon osalta.

	Toteuma 01-12/2023	Talousarvio 2023	TA muutos 2023	TA+muutos 2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Tilinpäätös 2022
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0 %	176 671
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	176 671
Palvelujen ostot	-302 896	-500 000	0	-500 000	-197 104	61 %	-12 314 682
TOIMINTAKULUT	-302 896	-500 000	0	-500 000	-197 104	61 %	-12 314 682
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-302 896	-500 000	0	-500 000	-197 104	61 %	-12 138 011
VUOSIKATE	-302 896	-500 000	0	-500 000	-197 104	61 %	-12 138 011
TILIKAUDEN TULOS	-302 896	-500 000	0	-500 000	-197 104	61 %	-12 138 011
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-302 896	-500 000	0	-500 000	-197 104	61 %	-12 138 011

2.3. Sivistyslautakunta

Vastuualue: Sivistystoimi

Tilivelvolliset: rehtorit, varhaiskasvatuspäällikkö, vapaa-aikasihteeri, kirjastotoimenjohtaja

Tulosalue sisältää seuraavat tulosyksiköt:

Hallinto

Opetustoimi: perusopetus ja lukio

Muu koulutus: kansalaisopisto ja musiikkiopisto

Varhaiskasvatus

Vapaa-aikatoimi

Kirjasto

Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110.5 §). Toteutumis-vertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla (KuntaL 110.4 §).

Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle. Toteutumisvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan talousarvion toteutumisvertailuna.

Tavoitteiden toteutuminen

Lautakuntakohtainen toiminnallisten tavoitteiden ja riskien hallinnan toteutuminen ja on esitetty kunkin tehtävälleen kohdalla. Talousarviovuoden taloudelliset tavoitteet ja talousarvion toteutuminen on esitetty yhteenvetona sekä tehtävälaittain että tuloslaskelman muodossa esityksen lopussa. Samoin vuonna 2018 asetetut talouden tasapainottamistoimenpiteet ja niiden toteutuminen vuonna 2023.

2.3.1. Opetustoimi

PERUSOPETUS JA LUKIO

Reisjärven kunnassa toimi vuonna 2023 kaksisarjainen perusopetus Niemenkartanon ja Kisatien kouluilla. Niemenkartanossa oli 17 opettajaa ja Kisatien yläkoulussa (perusopetuksen luokat 7–9) oli 14 opettajaa, joista suurin osa yhteisiä opettajia Reisjärven lukion kanssa.

Molemmilla koululla annettiin oppimisen tueksi myös erityisopettajan ja koulunkäynninohjaajan tukea. Oppimisen tuki perusopetuksessa oli yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Joka koulussa tukea järjestettiin sekä yleisopetusryhmissä että osa-aikaisena erityisopetuksena kolmiportaisen tuen mukaisesti jokaisen oppilaan yksilöllisen tarpeista lähtien.

Yrittäjyyskasvatuksessa jatkettiin yrittäjyysreitit viitoittamalla tiellä. Hyvinvoinnista valmistettiin oma suunnitelma ja sitä alettiin toteuttamaan. Yrityskylä vierailu tehtiin toukokuussa.

Koulutoimessa jatkettiin uusien ajankohtaisten ja valtakunnallisesti tärkeiksi todettujen paikallisten suunnitelmien toteuttamista: yrittäjyyspolku, hyvinvointisuunnitelma ja kulttuurikasvatussuunnitelma.

Koulunuorisotyöntekijän palkkaamiseen saatiin projektiraha. Tehtävänkuva on laajentunut auttamaan koko nuorisotyön sektoria. Jatkumo koulusta vapaa-ajalle on ollut ehdottoman antoisa. Osaltaan uusi toimi on helpottanut tilannetta, jossa Pohteen oppilashuollon palvelut eivät ole olleet toivotulla tasolla. Yhteistyön tulisi olla yhtä sujuvaa kuin aikaisempina vuosina ennen hyvinvointialueita.

Koulutoimessa osallistuttiin moniin eri yhteistyötapahtumiin, joista suurimpia olivat maaseutumessut Kannuksessa ja Suomen luontopäivä Kuivajärvellä.

Lukiosta kirjoitti viimeinen ikäluokka, joka ei vielä ollut oppivelvollisuuden nousun piirissä. Tämän seurauksena syksyn osalta päästiin vakiintuneelle tasolle mm. kirjatilausten kanssa. Todistetuksi ajokortin tarjoaminen on ollut lukiomme vetovoimatekijä. Lukio pärjasi edelleen valtakunnallisessa vertailussa. Tämä osoittaa, että rekrytoinneissa on onnistuttu ja opetus on edelleen korkealla tasolla.

Harrastus joka lapselle hanke on osoittautunut hyödylliseksi, mutta työlääksi. Vetäjiltä vaatii suuren työpanoksen hakemusten ja raporttien kirjoittamisen lisäksi erilaiset kartoitukset. Hankkeella on voitu lisätä lasten ja perheiden hyvinvointia. Viimeisessä kouluterveyskyselyssä kaikilla reisirävisillä oppilailta oli viikoittainen harrastus.

Hankkeet tasa-arvoon, kerhoihin ja eri koronatilanteisiin ovat auttaneet erityisesti tuen järjestämiseen. Ajatuksena on ollut, että vaikka säästetään, niin samalla kehitetään toimintaa. Koulutoimen osalta tilanne on saatu vakiintumaan ja on ollut aika tehostaa toiminnan kehittämistä. Projektien yleistymisen ja valtakunnallisesti tiukentuneen taloustilanteen seurauksena kuntien omarahoitusosuudet projekteissa ovat olleet nousussa.

Oppilaita koululaitoksessa oli 20.9.2023 yhteensä 395. Perusopetuksessa oli 312 oppilasta, esiopetuksessa 24 ja lukiossa 59 opiskelijaa. Koko kunnan väkiluku oli 2598 asukasta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuminen
	Toiminnalliset		
Esiopetus Laadukas opetus	Opetussuunnitelman toteutuminen %	> 95	Toteutui
Perusopetus ja lukio Laadukas opetus	Opetussuunnitelman toteutuminen %	> 95	Toteutui
	Valtakunnallisissa kokeissa menestyminen	vähintään keskitasoa	Toteutui
	Oppilaiden sijoittuminen jatko-opintoihin tai työelämään %	100	Toteutui
	Ulkopuolisten tahojen (opetushallitus) suorittama arviointi (perusopetuslaki 21 §, lukiolaki 16 §)	vähintään keskitasoa	Toteutui
	Lukion keskeyttäneiden osuus %	< 5	3,4%
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus opettajista (päätöiset) %	> 95 hyvä	Toteutui
Kodin ja koulun yhteistyö	Palaute / kysely		Toteutui

Työyhteisön sisäinen tila	Palautte / kysely		Toteutui
Perusopetuksen kouluverkko	Terveet koulutilat		Toteutui!
	Taloudelliset		
Opetus järjestetään taloudellisesti	Opetustoimen kustannukset e/asukas euroa/esiopetuksen oppilas euroa/perusopetuksen oppilas euroa/lukion oppilas	1774 9833 11866	1779 10544 11789
Varhaiskasvatus		11000	9774
	euroa/asukas (as. luku 2701 ennuste)	575	575

Toiminnan laajuustiedot	Mittari	Tunnusluku	Toteutuminen
Esiopetuksen oppilaat	Määrä 20.9.2022 / 20.9.2023	37 / 24	37/24
Perusopetuksen oppilaat	Määrä 20.9.2022 / 20.9.2023	318 / 301	318/312
Lukion oppilaat	Määrä 20.9.2022 / 20.9.2023	59 / 59	59/59
Päätoiminen henkilöstö	Lukumäärä	75	75
Koulut	Lukumäärä	3	3
	Koulurakennusten määrä	2	2
Lukion aloituspaikat	Suhteessa ikäluokkaan %	100	100

Koululaitoksessa digiloikkaa jatkettiin. Oppilaiden jatko-opintopaikat varmistettiin. Lukion oppilasmäärä vakiintui lähelle pienten lukiodien ylärajaa. Osana tässä houkuttelevuudessa on ajokortin suorittamismahdollisuus. Terveet ajanmukaiset tilat ja toiminta olivat houkuttelemassa päteviä henkilöitä hakeutumaan avoimiin virkoihin. Henkilökunnan koulutuksia jatkettiin edelleen yhteisesti tuotetuilla koulutuksilla. Henkilökunnan jakamiseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Vuoden aikana valmistettiin sivistystoimeen hyvinvointisuunnitelma. Koulunuorisotyöntekijälle saatiin projekti ja toiminnan arvo oli merkittävä.

Muutokset eri tekijöissä

Toiminta ja laajuus	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023
Esiopetus/oppilaat	32	30	39	24	39
Perusopetus/oppilaat	331	319	318	304	318
Lukio/oppilaat	58	57	59	59	59
Päätoiminen henkilöstö opettajat	64	63	75	75	75
Kouluavustajat	35	35	34	34	34
muut	10	10	12	10	12
	3	3	3	3	3
Koulujen lukumäärä	3	3	3	3	3
Koulurakennuksia	2	2	2	2	2
Lukion aloituspaikat suhteessa ikäluokkaan %	100	100	100	100	100
Kunnan asukasmäärä	2 707	2 700	2 636	2690	2598

Taloudelliset tunnuslukutavoitteet

Talous	Tilinpäätös	Tilinpäätös	Tilinpäätös	Talousarvio	Tilinpäätös
--------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

	2020	2021	2022	2023	2023
euroa/asukas (varhaiskasvatus) euroa/asukas (koulutoimi) euroa/esiopetuksen oppilas euroa/perusopetuksen oppilas euroa/lukion oppilas	359	410	539	575	575
	1508	1579	1663	1774	1779
	6361	9643	5948	9833	10544
	10339	10743	10785	11866	11789
	9672	9614	9888	11000	9774

Oppilastiedot tilanteen 20.9. mukaan.

Kustannusten arvioiminen vuodelle 2023 oli erityisen hankalaa johtuen useista toiminnan muutoksista ja maailmantilanteen muutoksista. Muutoksessa vaikeimpina ennustettavina kustannuksina olivat kiinteistökustannukset, kuljetuskustannukset sekä päivähoidon henkilöstökustannukset. Myöskin kirjaamispaikat mm. vuokrien osalta vaikuttivat toiminnan sisäiseen rakenteeseen mm. esiopetuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta. Toisaalta aamu- ja iltapäivätoiminta vähensi kustannuksia päivähoidossa. Asukaslukuperusteiset kustannukset tasoittuivat poikkeuksellisen avustumäärän myötä.

Taulukoiden vertailtavuus ei ole kovin helppoa. Asukasta tai oppilasta kohti olevat luvut kasvavat, kun asukasluku vähenee ja oppilasmäärissä on suuria eroja vuosittain (esim. esiopetus).

Riskien hallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
<ul style="list-style-type: none"> - Kiinteistön huoltojen ajanmukaisuus - Lisääntyvästä sääntelystä johtuva uusien lisenssien käyttöönotto - Muodollisesti pätevien työntekijöiden rekrytointi - Varhaiskasvatuksen maksujen aleneminen - Lukion valtionosuuden kehittyminen suhteessa aloituspaikkoihin - Erityisopetuksen lisääntyvä tarve ja henkilöstön vähentäminen -Palkankorotusten suhteellinen osuus 	<ul style="list-style-type: none"> - ollaan aktiivisesti yhteydessä kiinteistötoimeen - tehdään kuntokartoitukset ja huoltotyöt ajallaan - kilpailutetaan lisenssejä ja pidetään lista pakollisista lisensseistä - tuodaan sivistystoimen erinomaista tilaa esille eri kanavissa - varaudutaan henkilöstön rekrytointiin hyvissä ajoin - varaudutaan oppilasvalintoihin - kehitetään erityisopetuksen tarpeen seuranta - henkilöstömäärän optimointi 	<p>Varhaiskasvatus tarvitsi enemmän tiloja. Henkilöstön rekrytoinneissa onnistuttiin lukuun ottamatta perhepäivähoidattajien toimia. Saaduilla avustuksilla saatiin tukea erityisopetukseen.</p> <p>Lasten määrä kasvoi eri yksiköissä ennustetta suuremmiksi, joten markkinointi onnistui. Lukion valtionosuus nousi oppivelvollisuuden kustannusten myötä.</p>

Muuttuvia tekijöitä oli mm. energian hinnannousu ja maahanmuutto kriisin seurauksena. Petäjämäen ja Rantan tien yksiköihin tarvittiin työntekijät.

SÄÄSTÖSTRATEGIAN EDELLYTTÄMÄT TOIMET

Kunnan säästöstrategiaa jatkettiin entisellä ajatuksella, että säästöjen lisäksi pyritään säilyttämään laatu ja muistamalla kehittäminen. Kaikki vuodelle 2023 asetetut säästötavoitteet toteutuivat. Avustuksia oli haettava poikkeuksellisen paljon ja saimme niistä apuja toiminnan laadun ylläpitämiseen.

RISKIT

Syntyvyys on laskenut koko maassa. Reisjärvellä tämä näkyy parissa alle kouluikäisten ikäluokassa, mutta näissäkin ollaan valtakunnallista keskiarvoa korkeammalla. Positiivinen lapsiperheiden muutto paikkakunnalle on tuonut lisää lapsia yksiköihin.

Vuoden aikana keskusteltiin myös varhaiskasvatuksen mahdollinen laajeneminen 5-vuotisten esiopetuksiksi.

Ikäryhmien pienenytessä on lukiota kehitettävä entisestään vetovoimaisemmaksi, jotta saisimme muualtakin muutaman oppilaan. Tätä työtä on tehty kehittämällä yliopistoyhteistyötä sekä lisäämällä yrittäjyyttä ja koodausta. Näiden pohjalta jatkettiin uusilukio-hanketta. Lukion oppilaille tarjottiin ajokorttiopetusta.

Erityisopetuksen lisääntyvään tarpeeseen pystyttiin vastaamaan haetuilla erityisavustuksilla.

Uusien työntekijöiden rekrytointiin on panostettava. Koko maassa työllisyysaste on noussut ja kaupungistuminen jatkuu, jolloin rekrytoinnissa on tuotava esiin kuntamme hyviä puolia. Pelkkä viran tai toimen avaaminen ei riitä. Kunnan strategian valmistuminen on ollut oiva apu tähän tehtävään. Tässä oli selvästi näkyvissä uusien tilojen vaikutus. Hakijoita oli hyvin. Kesällä ongelmia aiheutti perumiset ja uudelleen täytöt. Rekrytoinnissa kuitenkin onnistuttiin.

Suurena riskinä oli myös energian hinnan hallitsematon nousu. Tämä vaikuttaa kaikkeen: vuokrat, kuljetukset jne.

KANSALAI SOPISTO JA MUSIIKKIOPISTO

Reisjärven kunta on jäsenkuntana Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymässä ja Ylivieskan seudun musiikkiopistossa. Reisjärvi kuuluu Jokilatvan kansalaisopistoon.

Näiden toteutumista rehtorit tekivät selvitykset. Talousarviossa pysyttiin ja musiikkiopiston menot olivat vain 88 %.

2.3.2. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on tuottaa ja tarjota Reisjärvellä varhaiskasvatustilain mukaisesti ja kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti varhaiskasvatusta alle kouluikäisille lapsille.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Lapsen ja perheen osallisuuden mahdollistaminen ja lisääminen	Yksiköissä kirjataan toimenpiteet suunnitelmat Toteutunutta toimintaa dokumentoidaan	Yksikkökohtaiset toimintasuunnitelmat Lasten kasvunkansiot Perheiden kanssa yhteisten tapahtumien määrä	Toteutui Jokaiselle lapselle tehtiin varhaiskasvatuksessa kasvukansio, johon lapsen varhaiskasvatusaikaa dokumentoidaan Yhteisiä tapahtumia järjestettiin useita (Tärkeän ihmisen päivä, esi-kouluun lähtevien juhla,

		Asiakastyytyväisyyskysely parillisina vuosina keväällä	vanhempainillat kaikissa yksiköissä, varhaiskasvatuksen yhteinen joulupolku) Tehdään keväällä 2024
Varhaiskasvatus on kaikissa toimintamuodoissa suunnitelmallista ja pedagogista	Varhaiskasvatussuunnitelman sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman päivittäminen vuoden aikana uusien perusteiden mukaiseksi (Opetushallituksen ohjeet) Varhaiskasvatussuunnitelmat tehdään kaikille lapsille ja niiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti	Käytössä Esimiesten seuranta	Toteutui Toteutui
Varhaiskasvatusympäristö on lapselle kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsille ja aikuisille	Toimintaympäristö arvioidaan ja olemassa olevat riskit kartoitetaan Päiväkodin eri suunnitelmien päivitys. Säännölliset kehityskeskustelut henkilöstön kanssa	Riskikartoitukset yksiköittäin ja vuosittain Jokaisen työntekijän kanssa käydään kehityskeskustelut vuosittain.	Riskikartoitukset tehtiin syksyllä 2023. Toteutui.

Taloudelliset tunnuslukutavoitteet

Varhaiskasvatus nettomenot, 1000 e	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023
Hallinto	-118	-28	-43	-50	-134
Perhepäivähoito	-121	-103	-97	-109	-75
Ryhmäperhepäivähoito	-471	-51	-233	-282	-184
Päiväkoti	-241	-848	-883	-994	-997
Erityisvarhaiskasvatus					
Lasten kotihoidontuki	-159	-139	-136	-110	-105
Yhteensä	-1111	-1169	-1391	-1546	-1495

TOIMINTAKERTOMUS

Reisjärvellä on pystytty tuottamaan ja tarjoamaan varhaiskasvatusta alle kouluikäisille, subjektiivisen valinta-oikeuden piirissä oleville lapsille lain määräämin perustein ja aikarajoin. Tämän on mahdollistanut lisäyksiköiden perustaminen ja työntekijöiden palkkaaminen tarvittaessa määräaikaikaisina. Hoitopäiväsunnittelulla on pyritty hoitopaikkojen tehokkaaseen käyttöön. Perheille pystytään tarjoamaan myös tilapäistä hoitoa, 1–5 päivää kuukaudessa.

Reisjärvellä varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrä on vakiintunut ollen noin 100–105 lasta. Tuulenpesän päiväkodilla on tällä hetkellä tilaa noin 66 lapselle, joten tarve lisätilalle Tuulenpesän päiväkodin lisäksi on jäänyt pysyväksi. Vuorohoito on keskitetty Tuulenpesän päiväkodille. Vuorohoidon tarve kunnassa on koko ajan laajentunut ja tämä vie kohtuullisen paljon resurssia. Viikonloppu- ja iltahoitoa on säännöllisesti ja kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta vuorohoidon periaatteiden mukaisesti huoltajien työvuoroista johtuvien tarpeiden mukaan.

Varhaiskasvatuksen kysyntää ovat lisänneet useat tekijät. Subjektiivisen oikeuden käyttäjien määrä on huomattavasti lisääntynyt ja samaan aikaan varhaiskasvatuksessa aloittaa enemmän pienempiä lapsia huoltajien palatessa töihin. Varhaiskasvatusmaksuja alennettiin elokuussa 2022 ja uudelleen maaliskuussa 2023. Maksujen alenemisen myötä tällä hetkellä jo noin 60 % lapsista on maksuttoman varhaiskasvatuksen piirissä. Reisjärvellä on varhaiskasvatuksessa käytössä tuntiperustainen laskutus.

Varhaiskasvatuksessa toimittiin vuonna 2023 Tuulenpesän päiväkodilla, Petäjämäen ryhmäperhepäiväkodissa, sekä Rantatien ryhmäperhepäiväkodissa. Kunnallisia perhepäivähoitajia oli 2. Elokuussa 2023 Petäjämäen yksikkö muutettiin ryhmäperhepäiväkodista Tuulenpesän päiväkodin alaiseksi päiväkotiryhmäksi. Tämän rakenteellisen muutoksen myötä varhaiskasvatusyksikön henkilöstön nimikkeet, sekä lasten ja kasvattajien väliset suhdeluvut muuttuivat. Muutoksen myötä Petäjämäen yksikössä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja, kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa sekä päiväkotiaavustaja. Tällä hetkellä Petäjämäki on kunnan päätöksellä varhaiskasvatuksen käytössä määräajan syyskuuhun 2025 asti, mutta tarve lisätilalle tulee jatkuamaan tämänkin jälkeen.

Vakituisia perhepäivähoitajia 31.12.2023 oli 2. Perhepäivähoidossa lapsille osoitetaan varahoitopaikat perhepäivähoitajan työaikatasaustavapaiden ajaksi; resurssipaikkana on päiväkotitila. Perhepäivähoitajan ryhmään voidaan sijoittaa enimmillään neljä alle kouluikäistä lasta ja lisäksi yksi esiopetukseen osallistuva osapäivälapsi. Molemmat kunnalliset perhepäivähoitajat ovat eläköitymässä kesän 2024 aikana, eikä uusia perhepäivähoitajia ei ole saatu palkattua.

Rantatien ryhmäperhepäiväkoti on ollut suljettuna heinäkuusta 2023, mutta se avataan uudelleen maaliskuussa 2024. Syksyn ajan toimintaa on pyritty keskittämään kulujen vähentämiseksi ja muut ryhmät ovat olleet melko täynnä. Maaliskuussa 2024 varhaiskasvatuksessa on kuitenkin aloittamassa useita alle 3-vuotiaita lapsia, joille ei ole enää osoiteta paikkaa päiväkodilla. Tästä syystä Rantatien ryhmäperhepäiväkoti avataan kevään ja kesän 2024 ajaksi. Lähitulevaisuuden suunnitelmissa on remontoida Tuulenpesän päiväkodin vanhaa puolta niin, että sinne saadaan kaksi osastoa alle 3-vuotiaille lapsille elokuusta 2024 lähtien ja näin olemassa olevat tilat tehokkaammin käyttöön. Tavoitteena on remontin avulla saada perhepäivähoitajien eläköitymisen myötä jäävät paikat, sekä Rantatien ryhmäperhepäiväkodin varhaiskasvatuspaikat saman katon alle Tuulenpesän päiväkodille. Tällöin Tuulenpesän päiväkodin paikkamäärää saadaan kasvatettua 78 paikkaan.

Varhaiskasvatuksessa keskitytään lasten ja perheiden osallisuuden lisäämiseen. Yksiköissä pidettiin vanhempainillat syksyllä 2023 ja niissä kerrottiin perheille varhaiskasvatuksen tavoitteista ja oppimisen alueista. Vanhempainilloissa lapsilta ja vanhemmilta pyydettiin kirjallista palautetta, sekä toiveita toiminnalle. Lasten toiveita toiminnalle kerätään aktiivisesti ryhmissä ja niitä otetaan aktiivisesti huomioon toiminnan suunnittelussa.

Henkilöstölle järjestettiin vuoden aikana useita koulutuksia. Alkuvuodesta 2023 koko henkilöstö osallistui Lapsen uudistuva tuki-varhaiskasvatuksessa-koulutukseen. Lapset puheeksi – työmenetelmän käyttöön on koulutettu vuoden 2023 aikana kaikki varhaiskasvatuksen opettajat. Koko henkilöstö osallistuu lapsen tunnesäätelyn tukemiseen liittyvään koulutuskokonaisuuteen, joka käynnistyi loppuvuodesta 2023 ja jatkuu kevääseen 2024 saakka. Tämän lisäksi muutama henkilö on aloittanut Nepsy-osaamiseen liittyviä koulutuksia, joiden

myötä osaaminen tukea tarvitsevien lasten kanssa työskentelyyn vahvistuu.

Varhaiskasvatustalouden muutoksen myötä lapsen oikeus tukeen vahvistui 1.8.2022. Lakimuutos velvoittaa varhaiskasvatuksen toimijaa tekemään hallinnollisen päätöksen lapsen tehostetusta ja erityisestä tuesta. Varhaiskasvatuksen järjestäjän täytyy tarjota tuen päätöksen saaneelle lapselle riittävästi tukea. Tuki tarkoittaa esimerkiksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluita, tai aikuisresurssin lisäämistä tukea tarvitsevan lapsen ryhmään. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluita on saatu koulun puolelta 4 tuntia viikossa. Syksyllä 2023 saimme varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluita hieman lisää, kun osa-aikainen varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskenteli Reisjärven varhaiskasvatuksessa yhtenä päivänä viikossa. Tarve varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluille olisi kuitenkin huomattavasti suurempi, jotta lapsen oikeus tukeen voitetaan lain edellyttämällä tavalla ja tämän eteen tulee miettiä toimenpiteitä kevään 2024 aikana.

Varhaiskasvatuksessa toimitaan lasten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia edistäen. Perheiden kanssa on tehty kattavasti jokaisessa yksikössä lapsikohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat. Vanhemmat kohdataan päivittäin, joten he ovat olleet luontaisesti osana hoitopäivää. Toimintaa arvioidaan päivittäin saatavista palautteista, joiden perusteella toimintaa pystytään kehittämään. Asiakastytytyväisyysselvitys toteutetaan joka toinen vuosi.

2.3.3. Vapaa-aikatoimi

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualue: Vapaa-aikatoimi

Tulosyksiköt: Kirjasto, kulttuuri, liikunta, nuoriso ja etsivä nuorisotyö

Tilivelvolliset viranhaltijat: Kirjastotoimenjohtaja (kirjasto) ja vapaa-aikasihteeri (kulttuuri, liikunta, nuoriso, etsivä nuorisotyö)

Vapaa-aikatoimen alaisuuteen kuuluvat kirjasto, kulttuuri-, liikunta ja nuorisotoimi. Vapaa-aikatoimeen kuuluvat toimialueet ovat kertomusvuoden aikana toimineet keskenään tiiviissä yhteistyössä. Tiivistä yhteistyötä pyrittiin tekemään myös lukuisten paikkakunnalla toimivien yhdistysten ja yhteisöjen kanssa. Toiminta-avustuksia jaettiin talousarvion niukan raamin vuoksi vain liikuntayhdistyksille.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suunnitelmakauden tavoitteena oli panostaa vapaa-ajan palveluiden laatuun, monipuolisuuteen ja tiedottamiseen. Keskeisiä painopistealueita olivat kunto- ja terveystoiminnan sekä nuorisotyön tason kehittäminen. Hankemahdollisuuksia oli tarkoitus hyödyntää resurssien mukaan. Tietoyhteiskunnan asettamiin haasteisiin pyrittiin vastaamaan. Vapaa-aikatoimen tavoitteena oli antaa kuntalaisille tiedollisia valmiuksia sekä taidollisia mahdollisuuksia vapaa-ajan toimintojen omaehtoiseksi harrastamiseksi. Panos-tuotos ajattelua on toteutettu soveltuvilta osin myös vapaa-aikatoimessa.

Kirjaston tavoitteena oli tehdä suunnitelmakaudella aktiivista yhteistyötä varhaiskasvatuksen, alakoulun sekä yhdistysten kanssa. Kirjaston tiloissa oli tavoitteena järjestää mahdollisuuksien mukaan kirjallisuus- ja muita kulttuuritapahtumia. Strategisesti kirjaston roolia korostetaan perheille ja lapsille suunnatussa kirjastotyössä. Kirjaston palvelut pyrkivät edistämään kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Kirjasto tarjoaa yhteyksiä virtuaaliverkkoon, digitukea sekä ohjausta kaikille kuntalaisille tavoitteenaan kansalaisten tasavertaisuus tietoyhteiskunnassa. Reisjärven kirjasto kuuluu Joki-kirjastojen kirjastoryhmään.

Kirjastotoimi

Kirjaston työssä painopistealueina ovat lasten lukemaan oppimisen tukeminen, lukemisen edistäminen sekä aikuisten osalta Reisjärveltä käsin tapahtuvan opiskelun tukeminen. Kirjaston palveluajat ja omatoimikirjaston toiminta-ajat säilyivät entisellään. Omatoimikirjaston mahdollistama jousto asiointissa on saanut kiitosta

asiakkailta: laajentunut aukioloaika mahdollistaa kirjastossa asiointin viikolla aamuisin klo 7–10 ja illalla klo 18–21 sekä viikonloppuisin klo 7–21. Henkilökunnan palveluaika on maanantaista perjantaihin klo 10–18. Kirjakoelman hoitoa tehtiin hankkimalla uutta ja poistamalla vanhentunutta kirjallisuutta sekä siivoamalla Jokitietokannasta kimpPAYHDISTYMISEN yhteydessä tulleita tuplatietueita.

Niemenkartanon koululla pidettiin säännöllisin väliajoin vaihdettavaa lasten- ja nuortenkirjojen siirtokokoelmaa, sekä kokeiltiin kirjavinkkausta 5- ja 6-luokkalaisten. Varhaiskasvatukseen päiväkotiryhmille koottiin pyydettyjen teemojen mukaisia kirjapaketteja. Teemallisia kirjanäyttelyitä liittyen ajankohtaisiin aiheisiin kerättiin kirjastoon esille ympäri vuoden.

Kirjaston tavoitteena on ollut pyrkiä omalta osaltaan vaikuttamaan kuntalaisten hyvinvointiin monipuolisella kirjakoelmalla sekä hyvinvointia tukevilla tapahtumilla. Kirjallisuus- ja kulttuuritapahtumia kirjasto järjesti kertomusvuonna 10 tilaisuutta, ja osallistujia näissä oli yhteensä 163 henkilöä. Helmikuussa tarjottiin asiakkaille Lainan päivän kahvit, järjestettiin Maaselän Ladun kanssa Hannu Virtasen kerronnallinen luontovalokuvailta ja näyttelytilassa oli Yhet-hankkeen logonäyttely. Maaliskuussa näyttelytilassa oli Tehyn tarjoama Kasvokkain -taidenäyttely, jossa oli Meeri Koutaniemen valokuvia ja terveydenhoitoalan ammattilaisten kertomuksia. Passikuvaus oli kirjaston tiloissa yrittäjän toimesta neljä kertaa vuoden aikana. Lasten kesätapahtumana järjestettiin prinsessojen ja ritarien päivä. Lukukampanjoina järjestettiin mm. Lukujengin lukukampanja lapsille, Mitä lukis? -kampanja nuorille, Finnan Unohdettuja tarinoita -haaste ja dekkarihaaste, sekä syyloman lukukampanja. Nuorisotoimen kanssa yhdessä järjestettiin murhamysteeri, jossa nuoret pääsivät vinkkien perusteella ratkaisemaan kirjastossa tapahtuneen kuvitteellisen rikoksen. Lisäksi oli Joki-kirjastojen yhteinen Piipahda naapurissa -kampanja ja Päivät tietosi -kampanja.

Osiensa Summa -taidepilotin taiteilijat Jenny Grönholm ja Jass Kaselaan olivat Reisjärven kirjastossa työskentelemässä seinämosaiikkiteoksen parissa viikolla 41. Kuntalaiset pääsivät äänestämään teosmallia netissä, sekä osallistumaan mosaiikin ladontaan kolmena päivänä kirjaston näyttelytilassa. Valmis Suopursu -mosaiikkiteos tuli Reisjärven sotekeskuksen seinälle. Yhteisötaide-teos oli osa Pohjois-Pohjanmaan liiton Kulttuurikenttä -taidepilotihanketta.

Kertomusvuonna Reisjärven kirjastosta lainattiin aineistoa 38 718 kertaa, joka on suunnilleen sama kuin edellisenä vuonna. Lainoissa on laskua edellisestä vuodesta 0,88 %. Lainaukset olivat kertomusvuonna 14,69 lainaa asukasta kohden. Käyntejä kirjastoon tehtiin 22 707 käyntiä, näissä oli nousua edellisestä vuodesta 13,07 %. Opetusministeriön laatiman taloudellisuusmittarin mukaan Reisjärvellä oli yhden kirjastosuorituksen hinta 2,07 euroa.

Joki-kirjastojen yhteistyö oli aktiivista eri työryhmien välillä. Lisäksi Reisjärven kirjasto järjesti syyskuussa Joki-kirjastojen henkilökunnalle koulutus- ja virkistyspäivän Niemenkartanon auditoriossa. Tapahtumaan osallistui 65 kirjastoammattilaista. Reisjärven kirjasto on mukana Joki-kirjastojen yhteisessä hankkeessa Karttamerkki kohtalteen. Lisäksi Reisjärven kirjasto on yhdessä Kalajoen, Kuusamon, Tyrnävän ja Kempeleen kanssa mukana Kalajoen kirjaston hallinnoimassa hankkeessa Kulttuurineuvontaa kirjastoista.

Joki-kirjastoryhmän yhteistyön lisäksi Reisjärven kirjasto on mukana myös Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin kirjastojen yhteisessä e-aineistoyhteistyössä, eli Pohjoisen eKirjastossa. Yhteistyön myötä Reisjärven kirjaston asiakkailta on mahdollisuus käyttää samoja e-aineistoja, kuin koko pohjoisessa Suomessa on tarjolla. Laskennallisesti Reisjärven kirjaston asiakkaat lainasivat e-kirjoja 776 kertaa, e-musiikkia 115 kertaa, e-lehtiä 3534 kertaa ja e-kuvatallenteita (elokuvia) 151 kertaa. Kaikkien e-aineistojen käytössä oli pientä nousua. Yksittäisen e-lainan hinnaksi tuli 0,35 €/laina.

Kirjastossa myytiin liikuntatoimen puolesta kuntosalikortteja, sekä vuokrattiin tennismailoja, frisbeegolf-kiekkoja ja luistelutukitelineitä. Kirjastotalon tiloissa toimi myös yhdistysten jumppa, eläkeliiton yhdistyksen boccia-kerho, 4H-kerho ja joulukuussa tonttujen joulupuoti.

Kulttuuritoimi

Kansallisena veteraanipäivänä suoritettiin seppeleen lasku sankarihaudoilla, jonka jälkeen pidettiin veteraaniyhdistysväelle kahvitilaisuus kunnantalolla. Jessica Koskela soitti tilaisuudessa viulua ja FM Tuulikki Haapaniemi piti puheen. Keväällä järjestettiin yhdistysilta, jossa suunniteltiin kesän ja erityisesti Reisjärvi-päivien ohjelmaa. Haitaristi Junnu Korhonen esiintyi ja laulatti vanhuksia Honkalinnassa. ReTén kesäteatteriesityksen henkilöstö kukitettiin kulttuuritoimen puolesta viimeisessä Tähdet, tähdet musiikinäytelmäesityksessä.

Vuoden 2023 Reisjärvi-päivillä järjestettiin ReTén näytelmien lisäksi Lastentapahtuma Sampolassa, jossa esiintyi lastenlauluistaan tuttu Pentti Rasinkangas ja kotiseututaikuri Jarmo Eronen. Lisäksi päivien ohjelmassa oli Jari Puhakan vetämä yhteislaulutilaisuus, Maaselän Ladun järjestämä Metsämörripolku ja Sankarihaudat kertovat -kirjan esittelytilaisuus. Ammattiteatteritaidoista toi yleisölle mainion lisänsä Teatteri Tien esitys ”Kettu ja korppi”. Jousten riemua -kurssin päätöstilaisuus pidettiin Reisjärven kristillisellä opistolla. Sampolan kesäteatterissa esiintyi Duo Jessica & Markku ja toisessa tilaisuudessa laulettiin karaokea. Reisjärvi-päivillä oli lisäksi mahdollisuus tutustua kirkkoon ja kotiseutumuseoon sekä posliinitaiteilija Aira Suomelan muistonäytelyyn. Avoinna olivat myös Maiikki Parkkilan ateljeekoti, Annin Nukketalo, Kauniston taidelasi sekä Savipaja Peltoranta / Luontaishoitola Keijumetsä. Reisjärvi-päivät päättyivät 1700 luvun kaavan mukaiseen sanajumalanpalvelukseen, kunniakäyntiin sankarihaudoilla ja nälkään kuolleiden muistomerkillä.

Heinäkuun alussa avattiin kirjaston näyttelytilassa Vappu Luhtajärven ja Ulla Hietasen ”Uutta ja vanhaa” taidenäyttely, joka oli esillä koko heinäkuun ajan. Kirjaston näyttelytilassa järjestettiin myös syyskuussa Mari Heinosen taidenäyttely, ja Aleksis Kiven päivänä 10.10. avattiin biologi Hans Hästbackan valokuvanäyttely ”Metsäpeuran mailla”. Näyttely oli esillä marraskuun loppuun saakka.

Alakoululaisille tarjottiin marraskuun alussa Kumaha -hankkeen turvin Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin konsertti.

Joulunavaukseen vapaa-aikatoimi järjesti 1.12. esiintymislavan, sen koristelun sekä äänentoiston. Itsenäisyyspäivän juhlahumalanpalveluksessa toteutettiin perinteinen lippukulkue. Jumalanpalveluksen jälkeen sankarihaudalla suoritettiin kunniakäynti ja Osmo Anttila piti puheen. Itsenäisyyspäivän juhla järjestettiin Niemenkamarissa. Juhlapuheen piti HTT Paula Rossi. Juhlassa palkittiin kulttuuripalkinnolla Erkki Koskela, urheilupalkinnolla Anja Suontakanen, vuoden maaseutuyritystäjäljäläpalkinnolla maatalousyhtymä Jarkko ja Pertti Paalavuo, vuoden yritystäjäljäläpalkinnolla Infatiera Oy sekä betoniyrittäjänä Jari Kivioja.

Lukuvuoden aikana toteutettiin perinteinen lastentanssi- ja nykytanssiopetus yhteistyössä Tanssiopisto Uusi-kuun kanssa.

Liikuntatoimi

Reisjärvi osallistui Kaustisella hiihdettyyn maakuntaviestiin kahdella joukkueella. Ykkösjoukkue säilytti paikansa tavoitteen mukaisesti A-sarjassa. Uimahallikuljetuksia erityisryhmille järjestettiin 12.1.–27.4. seitsemän kertaa osallistujamäärien ollessa keskimäärin 21 henkilöä / kuljetus. Hiihtolomaviikon lopulla Petäjämäellä järjestetty ulkoilmatapahtuma keräsi noin sata osallistujaa. Tekninen toimi piti yllä talkooavusteisesti retkiluiseturataa terveystalon rannasta Kuusisaareen. Liikuntatoimi hoiti radan markkinoinnin. Maaliskuun lopulla järjestettiin Hopeasomman pitäjänmestaruuskilpailut ja hutikuussa liikuntatoimi osallistui perinteisen pääsiäisen salibandyturnauksen järjestelyihin.

Kunnan vapaa-aikasihteeri sai elämänurapalkinnon huhtikuussa järjestetyssä Keski-Pohjanmaan Liikunnan urheilugaalassa.

Toukokuussa järjestettiin Unelmien liikuntapäivänä pyöräilytapahtuma, johon osallistui päivän ja iltatapahtuman aikana yli 200 pyöräilijää. Kesän aikana osallistuttiin valtakunnalliseen pyöräilyn kilometrikisa -kampanjaan ja järjestettiin oma kuntokampanja Tepan Jotoksella.

Kesän aikana perustettiin yhteisötila Vakan taakse neliväyläinen ikääntyneille tarkoitettu frisbeegolfrata. Petäjämäellä kunnostettiin kuntorataa, frisbeegolfrataa ja hiihtomaata. Myös jalkapallokentällä tehtiin kunnostus-

ja perusparannustöitä. Yleisurheilun pitäjänmestaruuskilpailut ikäkausisarjoissa järjestettiin elokuussa ja frisbeegolfin pitäjänmestaruus ratkottiin syyskuussa. Syyskauden uimakuljetuksia järjestettiin 7.09.–19.10. välisenä aikana neljä kertaa osallistujamäärien ollessa keskimäärin 14 henkilöä / kuljetus. Osallistujamäärien tippuminen johtui siitä, että Pohteelle siirtyneeltä ST-tuotteelta ei tullut enää osallistujia kuljetuksiin. Osallistujamäärien tippuminen johti siihen, että liikuntatoimen ylläpitämä kuljetuspalvelu piti kustannussyistä lopettaa.

Lokakuun puolella välissä järjestettiin Presidentin liikkumishaaste -tapahtuma. Kävelyosuuteen sateisessa säässä osallistui kolmisenkymmentä henkilöä. Liikuntahallin sisätiloissa oli tasapainoilua, kuntolentistä ja uutena lajina kävelysählyä. Tapahtuman pysyviin tuloksiin voidaan lukea se, että kävelysählyyn innostuttiin ja lajiin muodostui uusi ja edelleen toimiva liikuntaryhmä. Tykkilumen ajotalkoot järjestettiin 1.–2.11. ja hiihtämään pääsi heti seuraavana päivänä 3.11., josta alkaen liikuntatoimi käynnisti huhtikuun 2024 loppuun saakka kestävänsä kansanhiihtokauden. Kuukausittaiset kuntokuukaudet toteutettiin normaaliin tapaan tammikuusta joulukuuhun. Suoristuskirjauksia kertyi vuoden aikana 31 167 kpl eli kuukautta kohden noin 2597 suoritusta.

Nuorisotoimi

Nuorisotilat ovat olleet pingishuoneen ja televisiohuoneen osalta avoinna arkipäivisin kirjaston palveluaikoina ja kaikilta osin koulujen lukuvuotta vastaavana aikana valvotusti tiistai- ja perjantai-iltaisina.

Keväällä nuorisotilojen aukioloon tuli kahden kuukauden katkos, kun tehtävään ei saatu yrityksistä huolimatta palkattua uutta henkilöä poisjääneen tilalle 1.4.–31.5. väliseksi ajaksi.

Hiihtolomaviikolla järjestettiin Kärpät-HIFK –otteluun matka, jolle osallistui 45 henkilöä. Vuokattiin suuntautuneelle matkalle, jossa osallistujat jakaantuivat Vuokatinrinteille, SuperParkiin ja Katinkultaan, osallistui 56 henkilöä. Lisäksi tarjottiin maksuttomia liikuntasalivuoroja kouluajan vuoroille. Maaselän Ladun toimesta järjestettiin kansallinen hiihtopäivä kokoontumispaikkana Vuohojärven Kuusisaari sekä kuutamolumikenkäily Rauran näkötorille. Latujen, jäiden ja hiihtomaan kunnossapitoon kiinnitettiin hiihtolomalla erityistä huomiota.

Toukokuussa toteutettiin lapsille ja nuorille suunnattu sirkustapahtuma Kisatien liikuntahallissa. Kesäkuussa järjestettiin koulunuorisotyöntekijän vetämänä Saarisen leirikeskuksella kahden päivän Nappulaleiri ja kahden päivän Vesseli-leiri sekä yhden päivän nuorten leiri. Syyslomaviikolla tarjottiin maksuttomia jäähallivuoroja Haapajärven uimahallilla ja samoin maksuttomia salivuoroja Kisatien liikuntahallilla. Kärpät-Tappara -ottelumatkalle osallistui 56 henkilöä sekä Vuokatin SuperParkiin ja Katinkultaan suuntautuneelle retkelle 50 henkilöä.

Nuorisovaltuusto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuuston edustajana Reisjärveltä on toiminut nuorisovaltuuston puheenjohtaja Toni Aho. Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontui kertomusvuoden aikana kolme kertaa.

Etsivän nuorisotyön palvelut ostettiin Jelppi-verkosta. Kokoaikaisen etsivän nuorisotyöntekijän työpanos on jakautunut Reisjärven ja alueellisen etsivän nuorisotyön koordinaattorin kesken puoleksi. Vapaa-aikasihteeri toimii etsivän nuorisotyön yhdyshenkilönä ja Jelppi-verkon ohjausryhmän jäsenenä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuminen
	Toiminnalliset		
Taiteen perusopetus Laadukas opetus	Opetussuunnitelman toteutuminen %	95	95
Kulttuuri Kunnan järjestämät tilaisuudet	Kävijämäärä /tilaisuus	40	71
Yhteistyössä järjestetyt tilaisuudet	Kävijämäärä /tilaisuus	260	375
Nuorisotoimi			

Kunnan järjestämät tilaisuudet	Kävijämäärä /tilaisuus	40	51
Yhteistyössä järjestetyt tilaisuudet	Kävijämäärä /tilaisuus	40	40
Liikunta			
Kunnan järjestämät tilaisuudet	Kävijämäärä /tilaisuus	40	35
Yhteistyössä järjestetyt tilaisuudet	Kävijämäärä /tilaisuus	135	126
Kirjasto	Kokoelmat / asukasluku	17	17,93
	Hankinnat / 1000 asukas	320	475
	Kokonaislainaus / asukas	13	14,90
	Fyysiset käynnit / asukas	6	8,74
	Lainaaajia % / asukas	28	26,55
Etsivä nuorisotyö	Autettavat nuoret / vuosi	20	20
	Taloudelliset		
	Vapaa-aikatoimen kustannukset euroa/asukas	144,28	163,01
	Kulttuuritoimen kustannukset euroa/asukas	15,06	18,62
	Nuorisotoimen kustannukset euroa/asukas	16,94	18,12
	Liikuntatoimen kustannukset euroa/asukas	43,32	53,18
	Etsivän nuorisotyön kustannukset euroa/asukas	4,39	4,39
	Kirjaston toimintakulut euroa/asukas	64,58	68,68
	Kirjastotoimen taloudellisuus = henkilöstökulut + kirjastoaineistokulut/fyysiset käynnit + kokonaislainaus	2,10	2,07
	<i>*asukasluku 2598</i>		

Taloudelliset tavoitteet

Taloudelliset mittarit osoittavat, että vapaa-aikapalvelut tuotetaan Reisjärvellä kokonaisuutena ottaen edullisesti.

Talouden toteutuminen

Talousarvio ylittyi 17 506 eurolla. Ylitys johtuu seuraavista tekijöistä:

Vapaa-aikatoimen budjetin ylitys johtui liikuntatoimen ennakoitua pienemmistä käyttötuloista sekä kustannustason yleisestä noususta palveluiden, palkkojen sekä tarvikkeiden osalta.

Riskit

Vuoden 2023 talousarviossa arvioituja riskejä ja niiden hallintaa ei ole erikseen määritetty.

Muutokset eri tekijöissä

Toiminta ja laajuus	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023
Vapaa-aikatoimen kustannukset euroa/asukas	145,23	163,01	152,02	144,28	163,01
Kulttuuritoimen kustannukset euroa/asukas	14,37	14,34	15,95	15,06	18,62
Nuorisotoimen kustannukset euroa/asukas	13,07	17,88	16,19	16,94	18,12
Liikuntatoimen kustannukset euroa/asukas	53,18	59,60	49,53	43,32	53,18
Kirjaston toimintakulut euroa/asukas	66,37	71,19	66,96	64,58	68,68
Etsivä nuorisotyö	2,24	3,38	3,37	4,39	4,39
Kirjastotoimen taloudellisuus = henkilöstökulut + kirjasto aineistokulut /fysiset käynnit + kokonaislainaus	2,56	2,56	2,00	2,10	2,07

VAPAA-AIKATOIMI	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutos 2023	Tilinpäätös 2023	Tot %	Poikkeama 2023
TOIMINTATUOTOT	32 720	58 824	58 400	58 400	57 693	98,8	-707
Myyntituotot	969	732	6 900	6 900	11 258	162,6	4 358
Maksutuotot			0	0			
Tuet ja avustukset		3 681	0	0	1 457		1 457
Muut toimintatuotot	32 024	54 412	51 500	51 500	44 978	87,3	-6 522
TOIMINTAKULUT	-471 051	-459 549	-464 400	-464 400	-481 199	103,6	-16 799
Henkilöstökulut	-145 986	-151 477	-152 530	-152 530	-160 119	104,9	-7 589
Palvelujen ostot	-80 954	-63 927	-74 214	-74 214	-71 360	96,1	2 854
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 055	-40 581	-36 823	-36 823	-47 461	128,8	-10 638
Avustukset	-6 000	-5 400	-6 500	-6 500	-6 150	94,6	350
Muut toimintakulut	-200 056	-198 164	-194 333	-194 333	-196 109	100,9	-1 776
TOIMINTAKATE	-389 748	-400 725	-406 000	-406 000	-423 506	104,3	-17 506

Sivistyslautakunta yhteensä

Talousarvion toteutuminen

SIVISTYSLAUTAKUNTA euroa	Tilinpäätös 2022	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio- muutos 2023	Muutettu talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Tot %	Poikkeama 2023
Hallinto							
Tuotot					379		
Kulut	-75 694	-53 124		-53 124	-49 504	93,2	-3 620
Toimintakate	-75 694	-53 124		-53 124	-49 124	92,5	-4 000
Perusopetus							
Tuotot	293 746	121 000		121 000	203 974	168,5	82 974
Kulut	-3 955 404	-4 013 255		-4 013 255	-4 101 962	102,2	88 707
Toimintakate	-3 661 658	-3 892 255		-3 892 255	-3 897 988	100,1	5 733
<i>josta</i>							
Esiopetus							
Tuotot					1 848		
Kulut	-231 954	-235 735		-235 735	-254 896	108,1	-19 161
Toimintakate	-231 954	-235 735		-235 735	-253 048	107,3	-17 313
Alakoulut							
Tuotot	714				15 105		15 105
Kulut	-1 463 866	-1 713 963		-1 713 963	-1 685 983	98,4	27 980
Toimintakate	-1 463 153	-1 713 963		-1 713 963	-1 670 878	97,5	43 085
Aamu- ja iltapäivätoiminta							
Tuotot	17 339				23 169		23 169
Kulut	-88 493	-86 630		-86 630	-88 027	101,6	1 397
Toimintakate	-70 154	-86 630		-86 630	-64 859	74,9	-21 771
Yläkoulut							
Tuotot	7 224	1 000		1 000	9 963	996,3	8 963
Kulut	-1 125 383	-1 125 341		-1 125 341	-1 155 077	102,6	-29 736
Toimintakate	-1 118 159	-1 124 341		-1 124 341	-1 145 114	101,8	-20 773
Erityisopetus							
Tuotot	13 000	50 000		50 000	59 063	118,1	9 063
Kulut	-309 806	-370 755		-370 755	-366 265	98,8	4 490
Toimintakate	-296 806	-320 755		-320 755	-307 203	95,8	13 552
Yhteiset *)							
Tuotot	140 707	70 000		70 000	94 826	135,5	24 827
Kulut	-574 370	-480 831		-480 831	-551 723	114,7	-70 892
Toimintakate	-433 663	-410 831		-410 831	-456 896	111,2	-46 065
Toisen asteen opetus							
Tuotot	12 240	16 000		16 000	4 364	27,3	-11 636
Kulut	-595 608	-665 041		-665 041	-581 032	87,4	-84 009
Toimintakate	-583 368	-649 041		-649 041	-576 668	88,8	-72 373
Kansalaisopisto							
Tuotot					8 099		
Kulut	-29 911	-30 500		-30 500	-30 360	99,5	140
Toimintakate	-29 911	-30 500		-30 500	-22 261	73,0	8 239

Musiikkitoiminta						
Tuotot	6 657			795		795
Kulut	-39 948	-40 000	-40 000	-36 084	90,2	3 916
Toimintakate	-33 291	-40 000	-40 000	-35 289	88,2	4 711
Varhaiskasvatus						
Tuotot	202 491	105 800	105 800	102 138	96,5	3 662
Kulut	-1 624 107	-1 651 898	-1 651 898	-1 596 358	96,6	55 540
Toimintakate	-1 421 616	-1 546 098	-1 546 098	-1 494 220	96,6	51 878
Kirjasto						
Tuotot	1 303	600	600	2 948	491,3	2 348
Kulut	-177 810	-180 600	-180 600	-181 383	100,4	-783
Toimintakate	-176 507	-180 000	-180 000	-178 435	99,1	1 565
Kulttuuritoimi						
Tuotot	342	300	300	36	12,0	-264
Kulut	-42 407	-44 100	-44 100	-48 433	109,8	-4 333
Toimintakate	-42 065	-43 800	-43 800	-48 397	110,5	-4 598
Liikuntapalvelut						
Tuotot	53 209	54 500	54 500	49 395	90,6	-5 105
Kulut	-183 787	-173 000	-173 000	-187 558	108,4	-14 558
Toimintakate	-130 578	-118 500	-118 500	-138 163	116,6	-19 663
Nuorisopalvelut						
Tuotot	3 971	3000	3 000	5 314	177,1	-2 314
Kulut	-46 648	-52 500	-52 500	-52 398	99,8	-102
Toimintakate	-42 677	-49 500	-49 500	-47 084	95,1	2 415
Etsivä nuorisotyö						
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	-8 897	-14 200	-14 200	-11 426	80,5	2 774
Toimintakate	-8 897	-14200	-14 200	-11 426	80,5	2 774
Tuotot	573 434	364 200	364 200	434 775	119,4	70 575
Kulut	-6 780 220	-7 088 218	-7 088 218	-7 029 951	99,2	-58 267
TOIMINTAKATE	-6 206 262	-6 724 018	-6 724 018	-6 595 177	98,1	-128 841

Investointien toteutuminen

SIVISTYSLAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio muutos 2023	Muutettu talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Tot %	Poikkeama 2023
701 Irtain omaisuus						
Kisatien tietokoneet	42 000		42 000	41 987	100	-13
Yhteensä	42 000		42 000	41 987	100	-13

Tietokoneiden uusiminen porrastetusti on todettu oikeaksi ratkaisuksi.

2.4. Tuloslaskelman, rahoitus- ja investointiosan toteutuminen

Käyttötalouden toteutuminen

Vuosi 2023	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma TP 2023	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	615 754	0	615 754	1 054 018	438 264	171 %
MAKSUTUOTOT	81 000	0	81 000	87 932	6 932	109 %
TUET JA AVUSTUKSET	226 211	0	226 211	195 615	30 596	87 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 650 482	0	2 650 482	2 739 721	89 239	103 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 573 447	0	3 573 447	4 077 287	503 839	114 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-5 716 780	0	-5 716 780	-5 559 912	-156 868	97 %
PALKAT JA PALKKIOT	-4 620 859	0	-4 620 859	-4 456 590	164 269	96 %
HENKILÖSIVUKULUT	1 095 921	0	1 095 921	-1 103 322	7 401	101 %
ELÄKEKULUT	-948 464	0	-948 464	-943 847	4 617	99,5 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-147 457	0	-147 457	-159 475	-12 018	108 %
PALVELUJEN OSTOT	-3 040 632	0	-3 040 632	-3 289 098	-248 466	108 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 174 143	0	-1 174 143	-1 550 613	-376 470	132 %
AVUSTUKSET	-287 400	0	-287 400	-317 905	-30 505	111 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 579 759	0	-1 579 759	-1 826 933	247 174	116 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 798 714	0	-11 798 714	-12 544 461	-745 746	106 %
TOIMINTAKATE	8 225 267	0	8 225 267	-8 467 174	-241 907	103 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-989 870	0	-989 870	-1 192 296	-202 426	120 %

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelma 2023	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma TP 2023	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	615 754	0	615 754	1 054 018	438 264	171 %
MAKSUTUOTOT	81 000	0	81 000	87 932	6 932	109 %
TUET JA AVUSTUKSET	226 211	0	226 211	195 615	-30 596	87 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 650 482	0	2 650 482	2 739 721	89 239	103 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 573 447	0	3 573 447	4 077 287	503 839	114 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-5 716 780	0	-5 716 780	-5 559 912	-156 868	97 %
PALKAT JA PALKKIOT	-4 620 859	0	-4 620 859	-4 456 590	164 269	96 %
HENKILÖSIVUKULUT	1 095 921	0	-1 095 921	-1 103 322	7 401	101 %
ELÄKEKULUT	-948 464	0	-948 464	-943 847	4 617	99,5 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-147 457	0	-147 457	-159 475	-12 018	108 %
PALVELUJEN OSTOT	-3 040 632	0	-3 040 632	-3 289 098	-248 466	108 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 174 143	0	-1 174 143	-1 550 613	-376 470	132 %
AVUSTUKSET	-287 400	0	-287 400	-317 905	-30 505	111 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 579 759	0	-1 579 759	-1 826 933	247 174	116 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 798 714	0	-11 798 714	-12 544 461	-745 746	106 %
TOIMINTAKATE	-8 225 267	-0	-8 225 267	-8 467 174	-241 907	103 %
VEROTULOT	4 639 000	0	4 639 000	5 506 603	867 603	119 %
VALTIONOSUUEDET	4 685 828	0	4 685 828	5 091 583	405 755	109 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	80 000	0	80 000	112 537	32 537	141 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	291 050	0	291 050	1 553 104	1 262 054	534 %
KORKOKULUT	-300 300	0	-300 300	-627 306	327 006	209 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-55 000	0	-55 000	-1 696 796	-1 641 796	3 085 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	15 750	0	15 750	-658 462	-642 712	-4081 %
VUOSIKATE	1 115 311	0	1 115 311	1 472 551	-357 240	132 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-989 870	0	-989 870	-1 048 243	58 373	106 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-989 870	0	-989 870	-1 192 296	-202 426	120 %
TILIKAUDEN TULOS	125 440	0	125 440	280 255	154 815	223 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	125 440	0	124 440	280 255	154 815	223 %

Investointien toteutuminen

	TA 2023	TA muutokset	TA+muutokset 2023	Toteuma 1-12/2023	Ali/Yli
9001 Kuntamarkkinointi yhteensä					
Investointimenot	10 000	0	10 000	11 960	1 960
NETTO	10 000	0	10 000	11 960	1 960
9002 Kiinteä omaisuus yhteensä					
Luovutustulot	0	0	0	-479 004	-479 004
NETTO	0	0	0	-479 004	-479 004
9003 Maan osto ja myynti yhteensä					
Investointimenot	0	0	0	5 370	5 370
NETTO	0	0	0	5 370	5 370
9004 Kaavoitus yhteensä					
Investointimenot	0	0	0	22 199	22 199
NETTO	0	0	0	22 199	22 199
9102 Kisatien koulun tietokoneet yhteensä					
Investointimenot	42 000	0	42 000	41 987	-13
NETTO	42 000	0	42 000	41 987	-13
9214 Rantaniemi yhteensä					
Investointimenot	5 000	0	5 000	0	-5 000
NETTO	5 000	0	5 000	0	-5 000
9216 SOTE-keskus yhteensä					
Investointimenot	1 000 000	0	1 000 000	1 098 172	98 172
NETTO	1 000 000	0	1 000 000	1 098 172	98 172
9218 Kunnantalon sis.ilma ks ja tot yhteensä					
Investointimenot	10 000	0	10 000	4 984	-5 016
NETTO	10 000	0	10 000	4 984	-5 016
9219 Tiliporras, sis.ilma ks ja tot yhteensä					
Investointimenot	10 000	0	10 000	0	-10 000
NETTO	10 000	0	10 000	0	-10 000
9220 Niemenkartanon paloilm./iva-ss yhteensä					
Investointimenot	10 000	0	10 000	13 649	3 649
NETTO	10 000	0	10 000	13 649	3 649

	TA 2023	TA muutokset	TA+muutokset 2023	Toteuma 1-12/2023	Ali/Yli
9221 Kirjasto, pääsisäänkäynti yhteensä					
Investointimenot	10 000	0	10 000	2 207	-7 793
NETTO	10 000	0	10 000	2 207	-7 793
9222 Vuokra- ja palv.asumisas. korj yhteensä					
Investointimenot	75 000	0	75 000	69 861	-5 139
NETTO	75 000	0	75 000	69 861	-5 139
9223 Kiint. tutkimukset ja selvityk yhteensä					
Investointimenot	20 000	0	20 000	2 770	-17 230
NETTO	20 000	0	20 000	2 770	-17 230
9225 Paloas.rak.selv. yhteensä					
Investointimenot	50 000	0	50 000	0	-50 000
NETTO	50 000	0	50 000	0	-50 000
9301 Ranta- ja vesialueet yhteensä					
Investointimenot	86 000	0	86 000	84 714	-1 286
Rahoitusosuudet	-55 900	0	-55 900	0	55 900
Luovutustulot	0	0	0	-57 678	-57 678
NETTO	30 100	0	30 100	27 035	-3 065
9304 Sähköautojen lataustolpat yhteensä					
Investointimenot	0	0	0	9 249	9 249
NETTO	0	0	0	9 249	9 249
9305 Kuituverkko/Rivitalot yhteensä					
Investointimenot	20 000	-15 000	5 000	1 963	-18 037
NETTO	20 000	-15 000	5 000	1 963	-18 037
9306 Katuvalosaneeraus yhteensä					
Investointimenot	20 000	0	20 000	11 912	-8 088
NETTO	20 000	0	20 000	11 912	-8 088
9307 Yhdyskuntatek. korj./uudistami yhteensä					
Investointimenot	10 000	0	10 000	0	-10 000
NETTO	10 000	0	10 000	0	-10 000
9308 Kalajan uoma-hanke yhteensä					
Investointimenot	97 500	0	97 500	36 104	-61 396
NETTO	97 500	0	97 500	36 104	-61 396

	TA 2023	TA muutokset	TA+muutokset 2023	Toteuma 1-12/2023	Ali/Yli
9309 Kumpunimentie yhteensä					
Investointimenot	15 000	0	15 000	0	-15 000
NETTO	15 000	0	15 000	0	-15 000
9310 Kun.tal. piha/tori, kats., pys yhteensä					
Investointimenot	10 000	0	10 000	0	-10 000
NETTO	10 000	0	10 000	0	-10 000
9501 Ruokapalvelun kalusteet yhteensä					
Investointimenot	0	15 000	15 000	14 328	14 328
NETTO	0	15 000	15 000	14 328	14 328
9504 Ajettava ruohonleikkuri yhteensä					
Investointimenot	10 000	0	10 000	10 034	34
NETTO	10 000	0	10 000	10 034	34
Investointimenot	1 510 500	0	1 510 500	1 441 462	-69 038
Rahoitusosuudet	-55 900	0	-55 900	0	55 900
Luovutustulot	0	0	0	-536 682	-536 682
NETTO	1 454 600	0	1 454 600	904 780	-549 820

Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosa 2023	Alkuperäinen		Talousarvio ja muutokset	Tilinpäätös 2023	Tot-%
	talousarvio	muutokset			
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	1 115 000		1 115 000	1 472 551	132,07 %
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-15 000		-15 000	-27 200	181,33 %
	1 100 000		1 100 000	1 445 351	131,40 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-2 060 000		-2 060 000	-1 441 462	69,97 %
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMENOIHIN	55 000		55 000	55 900	101,64 %
PYS. VAST. HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	15 000		15 000	507 982	3386,55 %
	-1 990 000		-1 990 000	-877 580	44,10 %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-890 000		-890 000	567 771	-63,79 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS					
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	150 000		150 000	24 864	16,58 %
	150 000		150 000	24 864	16,58 %
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	2 000 000		2 000 000	2 000 000	0,00 %
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 300 000		-3 300 000	-3 416 150	103,52 %
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS				1 500 000	
	-1 300 000		-1 300 000	83 850	-6,45 %
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET					
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				938	
VAIHTO-OMAISUUS					
SAAMISET				290 823	
KOROTTOMAT VELAT				-1 430 900	
				-1 139 139	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 150 000		-1 300 000	-1 030 425	89,60 %
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 040 000		-2 040 000	-462 654	22,68 %
RAHAVARAT 31. 12.				9 032 161	
RAHAVARAT 1.1.				9 494 815	
RAHAVAROJEN MUUTOS				462 654	

Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden käytöstä (1000 €)

Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden käytöstä

Käyttötalous: sitovuustaso toimintakate vastuualueittain

Sitovuustaso (toimintakate)	TP	TA	TA + muutokset	TP	Ali/Yli	Totetuma-%
	2022	2023		2023		
Keskusvaalilautakunta	-4	-4	-4	-16	12	-300 %
Tarkastuslautakunta	-19	-15	-15	-20	5	-33 %
Kunnanhallitus	-13 713	-1 830	-1830	-1947	117	-6 %
Sivityslautakunta	-4 680	-6 724	-6724	-6634	-90	1,3 %
Tekninen lautakunta	-1 343	390	390	391	1	0,3 %

Rahoitusosa

Sitovuustaso (netto)	TP	TA	TA + muutokset	TP	Ali/Yli
2022	2023	2023			
yhTEensä	-695	16	16	-657	-673

Sitovuus (netto hankeryhmittäin)	TP	TA	TA + muutokset	TP	Ali/Yli
2022	2023	2023			
Investointimenot	-1 223	-1 511	-1 511	-1 441	70
Investointitulot		56	56	537	481

Lainakannan muutokset

Sitovuus (netto)	TP	TA	TA + muutokset	TP	Ali/Yli
2022	2023	2023			
Antolainan lisäykset	722				
Antolainan vähennykset		-150	-150	-25	-125
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 500	2 000	2 000	2 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3514	-3 300	-3 300	-3 416	-116
lyhytaikaisten lainojen muutos	40			1 500	1 500

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Kunnan tuloslaskelma

Ulkoiset tulot ja menot, euroa	TP 2023	TP 2022	Muutos
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	1 054 017,61	4 258 531,88	-3 204 514,27
MAKSUTUOTOT	87 932,31	724 325,67	-636 393,36
TUET JA AVUSTUKSET	195 615,44	534 828,07	-339 212,63
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 739 721,41	1 332 599,36	1 407 122,05
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 077 286,77	6 850 284,98	-2 772 998,21
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-5 559 912,35	-9 169 723,52	3 609 811,17
PALKAT JA PALKKIOT	-4 456 590,08	-7 055 475,32	2 598 885,24
HENKILÖSIVUKULUT	-1 103 322,27	-2 114 248,20	1 010 925,93
ELÄKEKULUT	-943 847,00	-1 673 474,30	729 627,30
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-159 475,27	-440 773,90	-281 298,63
		-15 180	
PALVELUJEN OSTOT	-3 289 097,65	941,80	11 891 844,15
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 550 612,57	-1 628 157,81	77 545,24
AVUSTUKSET	-317 904,92	-321 907,98	4 003,06
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 826 933,06	-309 899,89	-1 517 033,17
		-26 610	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-12 544 460,55	628,00	14 066 167,45
		-19 760	
TOIMINTAKATE	-8 467 173,78	343,02	11 293 169,24
VEROTULOT	5 506 603,33	9 272 219,02	-3 765 615,69
		12 804	
VALTIONOSUUDET	5 091 583,00	797,00	-7 713 214,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
KORKOTUOTOT	112 536,62	51 218,05	61 318,57
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 553 103,74	800 144,33	752 959,41
KORKOKULUT	-627 305,58	-255 438,51	-371 867,07
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 696 796,46	-1 291 209,80	-405 586,66
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHT.	-658 461,68	-695 285,93	36 824,25
VUOSIKATE	1 472 550,87	1 621 387,07	-148 836,20
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 048 242,71	-1 073 147,97	-119 147,77
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-1 192 295,74	-1 073 147,97	-119 147,77
SATUNNAISET ERÄT			
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ			
TILIKAUDEN TULOS	280 255,13	548 239,10	-267 983,97
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	280 255,13	548 239,10	-267 983,97

3.2. Kunnan tase

KUNNAN TASE

VASTAAVAA	TP 2023	TP 2022
euroa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	85 567	114 754
Aineettomat oikeudet	0	10 622
Muut pitkävaikutteiset menot	85 567	104 132
Aineelliset hyödykkeet	27 512 797	27 292 121
Maa- ja vesialueet	1 637 225	1 604 823
Rakennukset	22 723 670	21 481 673
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 790 179	1 895 793
Koneet ja kalusto	1 114 201	1 166 501
Muut aineelliset hyödykkeet	189 219	189 219
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	58 303	954 113
Sijoitukset	3 597 548	3 791 104
Osakkeet ja osuudet	1 656 292	1 824 954
Muut lainasaamiset	1 408 880	1 433 774
Muut saamiset	532 376	532 376
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	31 195 912	31 197 950
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	7 143	7 143
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	7 143	7 143
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
Saamiset	3 240 486	3 531 309
Pitkäaikaiset saamiset	2 640 008	2 714 006
Lainasaamiset	2 554 831	2 628 831
Muut saamiset	85 177	85 175
Lyhytaikaiset saamiset	600 478	817 303
Myyntisaamiset	233 209	303 265
Lainasaamiset	38 750	0
Muut saamiset	201 025	338 218
Siirtosaamiset	127 494	175 820
Rahoitusarvopaperit	9 013 434	9 002 943
Osakkeet ja osuudet	2 388 266	2 123 570
Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin	6 625 168	6 879 373
Rahat ja pankkisaamiset	18 728	491 872
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	12 272 647	13 336 124
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 475 703	44 231 217

VASTATTAVAA	TP 2023	TP 2022
euroa		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	9 342 790	9 032 449
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	924 371	376 131
Tilikauden ylijäämä	280 255	548 239
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	10 547 416	9 956 819
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	48363	48 363
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	48363	48 363
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	7 143	7 143
Muut toimeksiantojen pääomat	27 380	26 370
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	34 451	33 513
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	20 357 165	21 896 619
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 560 455	18 975 615
Lainat julkisyhteisöiltä	128 007	159 340
Muut velat	2 668 703	2 761 664
Lyhytaikainen	12 488 307	12 295 903
Joukkovelkakirjalainat	7 500 000	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 319 781	9 290 603
Lainat julkisyhteisöiltä	30 166	29 000
Saadut ennakot	638	181 065
Lyhytaikaiset ostovelat	493 278	1 020 595
Muut velat	222 750	273 221
Siirtovelat	921 694	1 501 419
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	32 845 472	34 192 522
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 475 703	44 231 217
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	24,4	22,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	223,9	117,6
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	463,7	350,7
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	28 538	28 455
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	10 869	10 795
Lainasaamiset, 1000 euroa	1 408	1656
KUNNAN LAINAKANTA	TP 2023	TP 2022
euroa		
Pitkäaikaiset lainat	17 688 462	19 134 955
Lyhytaikaiset lainat, kuntatodistuslainat, pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	10 849 947	9 319 603
Korollinen vieras pääoma	28 538 409	28 454 559

Avaavan taseen vertailutietojen muutokset edelliseen tilikauteen

1203 Kuntayhtymäosuudet	Edell. tilikaudelta siirtynyt avaava tase	442 631,83
	K-P sosiaali- ja terveystalvelu ky HVA järjestely *	-165 734,16
	Selänteen avaustaseen muutos HVA järjestely **	<u>476 076,01</u>
	Avaustase 1.1.2023	752 973,68
2000 Peruspääoma	Edell. tilikaudelta siirtynyt avaava tase	-9 032 448,57
	K-P sosiaali- ja terveystalvelu ky HVA järjestely *	165 734,16
	Selänteen avaustaseen muutos HVA järjestely **	<u>-476 076,01</u>
	Avaustase 1.1.2023	-9 342 790,42

* Kunnan taseessa 31.12.2022 olevat ky-osuudet
165 734,16 €.

** Selänteen avaustaseen 1.1.2023 muutos: 3 089 396,59 €,
josta Reijjärven osuus 15,41 % 476 076,01 €.

3.3. Kunnan rahoituslaskelma

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA	TP 2023	TP 2022
euroa		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 472 551	1 621 387
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-27 200	-56 854
	1 445 351	1 564 533
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 441 462	-1 222 737
Investointitulot		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	55 900	79 723
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	507 982	178 200
	-877 580	-964 814
Toiminnan ja investointien rahavirta	567 771	599 719
Rahoituksen rahavirta		
SVOP-rahastosijoitusten lisäykset		
Antolainasaamisten lisäys		-1 032 376
Antolainasaamisten vähennys	24 864	57 393
	24 864	-974 983
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 416 150	-3 514 341
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500 000	
	83 850	-3 514 341
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	938	1 393
Vaihto-omaisuuden muutos		17 595
Saamisten muutos	290 823	31 428
Korottomien velkojen muutos	-1 430 900	308 660
	-1 139 139	359 076
Rahoituksen rahavirta	-1 030 424	-4 174 764
Rahavarojen muutos	-462 654	-3 575 045
Rahavarat 31.12.	9 032 161	9 494 815
Rahavarat 1.1.	9 494 815	13 069 860
Rahavarojen muutos	-462 654	-3 575 045

3.4. Konsernin tuloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA

euroa	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot	3 324 298	30 159 189
Toimintakulut	-12 165 381	-49 415 499
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		802
Toimintakate	-8 841 084	19 255 509
Verotulot	5 487 819	9 256 737
Valtionosuudet	5 859 748	12 804 797
Rahoitustuotot ja -kulut	-751 353	-774 683
Korkotuotot	66 598	15 044
Muut rahoitustuotot	1 555 541	827 301
Korkokulut	-673 316	-290 798
Muut rahoituskulut	-1 700 177	-1 326 185
Vuosikate	1 755 130	2 031 387
Poistot ja arvonalentumiset	-1 577 416	-1 680 612
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 433 363	-1 680 612
Arvonalentumiset	-144 053	
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	177 714	350 776
Tilinpäätössiirrot	1 442	49 412
Tilikauden verot	-8502	-2 553
Vähemmistöosuudet	1226	-470
Tilikauden ylijäämä	171 880	397 165

3.5. Konsernin rahoituslaskelma

euroa	TP 2023	TP 2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 755 130	2 031 387
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-8502	-2 553
Tulorahoituksen korjaukset	71 936	-114 178
Toiminnan rahavirta	1 818 564	1 914 656
Investointimenot	-1 782 812	-2 385 778
Rahoitusosuudet investointeihin	79 185	81 630
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	48 841	184 965
Investointien rahavirta	-1 654 786	-2 119 183
Toiminnan ja investointien rahavirta	163 778	-204 527
Antolainauksen muutokset	24 864	-469 136
Antolainasaamisten lisäykset		-526 529
Antolainasaamisten vähennykset	24 864	57 393
Lainakannan muutokset	353 953	-3 390 305
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 410 403	104 296
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 516 477	-3 514 341
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 460 026	19 740
Oman pääoman muutokset		-138 644
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 051 431	-1 225 574
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-56 554	-28 530
Toimeksiantojen varojen ja po muutokset vastatavaa	57 492	
Vaihto-omaisuuden muutos	-19 793	-169 681
Saamisten muutos	1 714 625	796 274
Korottomien velkojen muutos	-2 747 201	-1 823 636
Rahoituksen rahavirta	-672 615	1 375 651
Rahavarojen muutos	-508 837	4 300 314
Rahavarojen muutos	-508 837	4 300 314
Rahavarat 31.12.	11 062 845	11 571 682
Rahavarat 1.1.	11 571 682	15 871 996

3.6. Konsernin tase

VASTAAVAA	TP 2023	TP 2022
euroa		
PYSYVÄT VASTAAVAT	34 867 704	37 068 270
Aineettomat hyödykkeet	85 594	269 199
Aineettomat oikeudet	0	165 066
Muut pitkävaikutteiset menot	85 567	104 132
Ennakkomaksut	27	
Aineelliset hyödykkeet	33 324 787	35 281 186
Maa- ja vesialueet	1 853 775	1 750 066
Rakennukset	26 648 165	27 401 801
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 806 764	2 008 811
Koneet ja kalusto	1 172 555	1 411 479
Muut aineelliset hyödykkeet	1 770 810	1 620 918
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	72 718	1 088 117
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	1 457 324	1 517 886
Osakkuusyhteisöosakkeet	469 138	
Osakkeet ja osuudet	244 792	742 115
Lainasaamiset	208 880	236 519
Muut saamiset	534 514	539 252
ARVOSTUSERÄT	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	228 273	171 719
Valtion toimeksiannot	116 812	83 070
Lahjoitusrahastojen varat	7 942	7 942
Muut toimeksiantojen varat	103 520	80 707
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 315 457	18 427 375
Vaihto-omaisuus	249 635	370 718
Aineet ja tarvikkeet	229 080	307 211
Keskeneräiset tuotteet	15 515	18 467
Ennakkomaksut	5040	
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	104 088	853 890
Myyntisaamiset	856	486 987
Lainasaamiset	18 055	
Muut saamiset	85 177	194 923
Siirtosaamiset		153 979
Lyhytaikaiset saamiset	825 844	2 316 133
Myyntisaamiset	418 932	1 494 370
Lainasaamiset	18 271	
Muut saamiset	216 250	535 532
Siirtosaamiset	172 392	28 613
Rahoitusarvopaperit	9 013 434	9 002 943

Osakkeet ja osuudet	2 388 266	2 123 570
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	6 625 168	6 879 373
Muut arvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	1 122 456	2 566 046
VASTAAVAA	46 411 434	52 289 373
	TP 2023	TP 2022
VASTATTAVAA		
euroa		
OMA PÄÄOMA	10 915 813	10 536 131
Peruspääoma	9 342 790	9 032 448
Arvonkorotusrahasto	1 057	
Muut omat rahastot	609 001	644 066
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	791 085	462 452
Tilikauden ylijäämä	171 880	397 165
VÄHEMMISTÖOSUUDET	221 687	205 136
PAKOLLISET VARAUKSET	48 363	137 737
Muut pakolliset varaukset	48 363	137 737
ARVOSTUSERÄT	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	255 586	267 250
Valtion toimeksiannot	155 282	80 070
Lahjoitusrahastojen pääomat	7 941	7 942
Muut toimeksiantojen pääomat	92 362	176 238
VIERAS PÄÄOMA	34 969 984	41 143 117
Pitkäaikainen vieras pääoma	22 010 734	24 655 359
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	19 204 702	21 826 953
Lainat julkisyhteisöiltä	128 007	146 353
Lainat muilta luotonantajilta	0	-57 805
Muut pitkäaikaiset velat	2 678 025	2 739 859
Lyhytaikainen vieras pääoma	12 959 251	16 487 758
Joukkovelkakirjalainat	7 500 000	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	3 465 306	9 574 811
Lainat julkisyhteisöiltä	30 166	10 265
Lainat muilta luotonantajilta	0	39 750
Saadut ennakot	1 437	178 267
Ostovelat	612 434	3 306 443
Muut velat	293 885	615 157
Siirtovelat	1 056 022	2 763 065
VASTATTAVAA	46 411 434	52 289 373

OIKAISU KONSERNITASEEN VERTAILUTIETOIHIN

Vuoden 2023 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä on konsernitilinpäätöksessä huomattu olennainen 911 488,85 euron virhe, joka on oikaistu vuoden 2023 tilinpäätöksessä vuoden 2022 vertailutietoihin.

Oikaisut on tehty taseessa seuraavasti:

edellisen tilikauden yli-/alijäämään on lisätty (+ 911 488,85 euroa)

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien yli-/alijäämä oli -449 034,51

Vuoden 2022 oikaistu ylijäämä: - 449 034,51+ 911 488,85=462 452,34

Lyhytaikainen vieras pääoma:

Siirtovelkoihin on tehty oikaisu 3 674 544,22 - 911 488,85 = 2 763 065 euroa

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoituksena on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta sekä toiminnasta.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä on varauduttu pelastuslaitoksen takautuvien varallaolokorvausten maksamiseen varaamalla tähän varat tasetilien kautta. Laskelman mukaan Reisjärven osuus kokonaissummasta 2,45 miljoonaa euroa on 48 363 euroa. Tämä varaus säilyy edelleen vuoden 2023 tilinpäätöksessä.

Liitetietojen sisällöstä on säädetty pääasiassa kirjanpitoaissa. Liitetiedoilla tarkoitetaan taseen, tulos- laskelman ja rahoituslaskelman liitteinä ilmoitettavia tietoja. Kirjanpitolain mukaisesti liitetietoina on selostettava yleisistä tilinpäätösperiaatteista tehtyjä poikkeuksia sekä poikkeamien perusteita ja vaikutusta.

Kunnan tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään tilinpäätöksessä

- tilinpäätöksen laatimista
- tilinpäätöksen esittämistapaa
- tuloslaskelmaa
- taseen vastaavia ja vastattavia
- vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä
- henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskeviin liitetietoihin.

4.2. Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Liitetiedot on esitetty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tilinpäätöksen liitetietoja koskevan yleisohjeen (2020, 6. tarkistettu painos) mukaisesti numeroituina 1–46. Liitetiedot, joista ei ole ilmoitettavaa, on jätetty esittämättä.

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät:

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulo on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle. Vastaavalla tavalla samansuuruisina jatkuvat leasingvuokrien erät on merkitty yhdelle vuodelle, vaikka niiden laskutus olisi keskellä vuotta.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelustuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tilinpäätöslaskelmien ja liitetietojen esitystavat ovat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaiset. Taseen yksittäiset erät eivät sisällä useisiin tase-eriin kuuluvia olennaisia eriä. Tilinpäätökseen ei sisälly ulkomaanrahan määräisiä saamisia, velkoja tai muita sitoumuksia.

3) Oikaisut ja tarkennukset tilikauden tietoihin tai edellisen tilikauden vertailutietoihin on merkitty tiedon esittämiskohtaan, mikäli niitä on tehty.

4) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia oleellisia tuottoja ja kuluja sekä virheiden korjauksia ei ole ollut.

4.3. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana (KuntaL 114 §).

Kunnan konsernitilinpäätöksen liitetietoina esitetään soveltuvin osin vastaavat tiedot kuin kunnan tilinpäätöksen liitetietona (KPA 4:1 §). Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostuvat lähtökohtaisesti erillistilinpäätösten liite-tietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätöksen laadinnan yhteydessä suoritettujen eliminointien ja oikaisujen otetaan huomioon myös liitetiedoissa. Konsernitilinpäätöksen liitetietoinformaatio koskee konsernitilinpäätöksessä olevaa asianomaisen nimikkeen rahamäärää.

Kuntayhtymien liitetiedot yhdistellään konsernitilinpäätökseen lukuarvoltaan peruspääoman jäsenosuuden

mukaisessa suhteessa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kunnan kaikki tytäryhteisöt.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä 31.12.2023. Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kiinteistöverot sekä kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Kiinteistötytäryhteisöjen aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt on jätetty yhdistelemättä, koska niiden vaikutus konsernin tulokseen ja omaan pääomaan ei ole olennainen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Osakkuusyhteisöistä liitetiedossa 11 on ilmoitettu nimi, omistusosuus ja omistusosuutta vastaava määrä omasta ja vieraasta pääomasta sekä tilikauden voitosta tai tappiosta viimeksi laaditusta tilinpäätöksestä.

4.4. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5) Toimintatuotot vastualueittain

Toimintatuotot ulkoiset erät	Kunta 2023	Kunta 2022
Hallintotoimi	45 311,16	4 576 450,11
Sivistystoimi	383 584,34	572 057,78
Tekninen toimi	1 560 577,36	1 701 777,09
Yhteensä	1 989 472,86	6 850 284,98

Toimintatuotot lajeittain

Toimintatuotot ulkoiset erät	Kunta 2023	Kunta 2022
Myyntituotot	361 229,73	4 258 532,88
Maksutuotot	87 932,31	724 325,67
Tuet ja avustukset	195 615,44	534 828,07
Muut toimintatuotot <i>josta vuokratuotot</i>	1 344 695,38 <i>1 206 883,41</i>	1 332 599,36 <i>1 123 592,48</i>
Yhteensä	1 989 472,86	6 850 284,98

6) Verotulojen erittely

Verotulot	Kunta 2023	Kunta 2022
Kunnan tulovero	4 337 013,30	7 763 401,12
Osuus yhteisöveron tuotosta	731 624,66	707 704,79
Kiinteistövero	437 965,37	801 113,11
Yhteensä	5 506 603,33	9 272 219,02

7) Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	Kunta 2023	Kunta 2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 260 890,00	10 897 136,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	<i>1 795 428,00</i>	<i>3 142 967,09</i>
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-20 267,00	13 579,00
Verotulomenestysten korvaus	640 960,00	1 894 082,00
Valtionosuudet ja verotulomenestysten korvaukset yhteensä	5 091 583,00	12 804 797,00

8) Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostot	Kunta 2023	Kunta 2022
Palvelujen ostot	2 613 248,60	15 180 941,80
Asiakaspalveluiden ostot	606 032,43	12 598 674,87
Muut palveluiden ostot	2 007 216,17	2 582 266,93
Yhteensä	2 613 248,60	15 180 941,80

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa (Valt 27.9.2021 § 97). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvonnäköalaveron aktivoitiraja on 10 000 euroa.

Reisjärven kunta	POISTOSUUNNITELMA		Nykyinen poistosuunnitelma		Uusi poistosuunnitelma	
	Kilan kuntajaoston suositus (2016)		Kunnanvaltuusto 6.5.2014 § 22		Kunnanvaltuusto 27.9.2021 §	
PYÄYVÄT VASTAAVAT	Tasapoisto	Menojäännös-	käytetään investointeihin		käytetään investointeihin	
	aika vuosina	poisto-%	Nykyinen	Menojäännös-	Tasapoisto	Menojäännös-
			Tasapoisto	poisto-%	aika vuosina	poisto-%
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Kehittämismenot	2 - 5	ei suositella			2	
Aineettomat oikeudet	5 - 20	ei suositella	5		5	
Liiketoiminta	2 - 5	ei suositella			2	
Muut pitkävaikutteiset menot						
Tietokoneohjelmistot	2 - 5	ei suositella	5		2	
Osallistuminen toisen yhteisön						
- tiehankkeisiin	15 - 20	ei suositella			15	
- ratahankkeisiin	30 - 40	ei suositella			30	
- väylähankkeisiin *)		ei suositella				
Osake- ja vuokrahuoneistojen	5 - 10	ei suositella			5	
Muut	2 - 10	ei suositella	5		2	
AINEELLISET HYÖDYKKEET						
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa					
Rakennukset ja rakennelmat						
Häällinto- ja laitusrakennukset	20 - 50	1 % - 10 %	50		20	
Tehdas- ja työtantorakennukset	20 - 30	10 % - 15 %	30		20	
Talusrakennukset	10 - 20	15 % - 20 %	20		10	
Vapaa-aajan rakennukset	20 - 30	10 % - 14 %	30		20	
Asuinrakennukset	30 - 50	5 % - 10 %	50		30	
Kallioliuolat, -tunnelit, väestösuojat	30 - 70	4 % - 10 %			30	
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	15 % - 20 %	20		15	
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30	10 % - 25 %	20		10	
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	10 % - 20 %	30		15	
Vedenjakeluverkko	30 - 40	7 % - 10 %			30	
Viemäriverkko	30 - 40	7 % - 10 %	40		30	
Kaukolämpöverkko	20 - 30	10 % - 15 %	30		20	
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovaistalaitteet	15 - 20	15 % - 20 %			15	
Puhelin-, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12	20 % - 22 %			10	
Maakaasuverkko	20 - 25	12 % - 15 %			20	
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	15 % - 20 %	40		15	
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	10 - 20	15 % - 25 %			10	
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	15 % - 20 %			15	
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15	20 % - 25 %			10	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	20 % - 25 %	20		10	
Koneet ja kalusto						
Rautaiset alukset	15 - 20	15 % - 20 %			15	
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15	20 % - 27 %			8	
Muut kuljetusvälineet (autot)	4 - 7	25 % - 27 %	10		4	
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10	25 % - 30 %	10		5	
Muut raskaat koneet	10 - 15	20 % - 25 %			10	
Muut kevyet koneet	5 - 10	25 % - 30 %			5	
Sairaala-, terveydenhuolto- ym. Laitteet	5 - 15	20 % - 30 %			5	
Ict-laitteet	3 - 5	30 % - 40 %	5		3	
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	30 % - 40 %	5		3	
Muut aineelliset hyödykkeet						
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto					
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa					
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa					
PYSYVIEN VASTAAVIEN SUOITUKSET						
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa					

Erillispäätökset:

- * Kivatien koulun ensikalustamisen poistoaika: 20 v 800.000 euron hankintameno osalta (Valt 17.12.2018 § 74)
- * Niemenkartanon koulun ensikalustamisen poistoaika: 20 v 90 % hankintameno osalta ja 5 v 10 % hankintameno osalta (Valt 6.11.2019 § 61)
- * Päiväkoti Tuulenpesän ensikalustamisen poistoaika: 20 v 85 % hankintameno osalta ja 5 v 15 % hankintameno osalta (Valt 15.12.2020 § 92)
- * Valokuituverkon poistoaika: 20 v (Valt 4.3.2021 § 9)

12) Pakollisten varausten muutos

Pakolliset varaukset	Konserni 2023	Konserni 2022	Kunta 2023	Kunta 2022
Jokilaaksojen pelastuslaitos varallaolokorvaus 1.1. Lisäykset kaudella Vähennykset kaudella Jokilaaksojen pelastuslaitos varallaolokorvaus 31.12.		48 363,00		48 363,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.				
Potilasvahinkovakuutusvastuu 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella Potilasvahinkovakuutusvastuu 31.12.	0,00 0,00	139 131,00 -49 757,44		
		89 373,56		

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

Myyntivoitot ja -tappiot	Konserni 2023	Konserni 2022	Kunta 2023	Kunta 2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot		51 441,02	27 200,00	51 441,02
Rakennusten luovutusvoitot				
Asunto-osakkeet				
Muut luovutusvoitot		60 540,48		53 775,65
Luovutusvoitot yhteensä		111 981,50	27 200,00	105 216,67
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueet				
Rakennusten luovutustappio				
Muut luovutustappiot				
Luovutustappiot yhteensä				

14) Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset erät	Kunta 2023	Kunta 2022
Satunnaiset tuotot/korvaus jäännöspääomasta		124 537
Satunnaiset kulut		
Yhteensä satunnaiset tuotot+/kulut-		124 537

15) Muut rahoitustuotot

Osinkotuotot	Kunta 2023	Kunta 2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	27 456,35	39 236,74
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	27 456,35	39 236,74

4.5 Tasetta koskevat liitetiedot

19. Tiedot pysyvästä vastavasta tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat hyödykkeet		Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	10 622,15	0	1 604 822,89	21 481 672,94	1 895 793,05	1 166 501,25	189 218,82	27 292 121,52
Lisäykset tilikauden aikana			90 080,63	1 193 605,16	33 123,77	66 349,41	58 303,36	1 441 462,33
Rahoitusosuudet tilikaudella			55 900,00					55 900,00
Vähennykset tilikauden aikana			1 778,30					1 778,30
Siirto erien välillä				944 794,75	9 317,82		-954 112,57	0,00
Tilikauden poisto	10 622,15	18 565,32		752 330,32	148 035,66	118 649,26		1 019 053,24
Arvonlaskukset ja niiden palautukset				-144 033,03				-144 033,03
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	1 637 225,22	22 723 669,50	1 790 178,98	1 114 201,40	189 218,82	27 512 797,28
Arvonkorotukset								
Kirjaupitoarvo 31.12.	0,00	0,00	1 637 225,22	22 723 669,50	1 790 178,98	1 114 201,40	189 218,82	27 512 797,28
Eritytyä olennaisista lisäpoistoista								

Pysyvien vastaavien sijoitukset											
	Osakkeet ja osuudet				Lainat, muut lainat ja muut saamiset						
	Osakkeet/ konserni- yhtiöt	Osakkeet/ omistajat yhteisöt	Kunta- yhtymä osuudet	Muut osak- keet ja osuu- det	Yhteensä	Saamiset/ kunta- yhtymät	Saamiset/ konserni- yhteisöt	Saamiset/ muut yhteisöt	Muut saamiset	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.	677 238,06	469 137,99	752 973,68	235 946,07	2 135 295,80	0,00	1 200 000,00	0,00	233 743,76	532 376,31	1 966 120,07
Lisäykset					0,00					0,00	0,00
Vähennykset			479004,01						24 864,11		24 864,11
Siirto erien välillä											0,00
Hankintameno 31.12.	677 238,06	469 137,99	273 969,67	235 946,07	1 656 291,79	0	1 200 000,00	0,00	208 879,65	532 376,31	1 941 255,96
Arvoalennukset											0,00
Arvonkorotukset											0,00
Kirjauspoisto 31.12.	677 238,06	469 137,99	273 969,67	235 946,07	1 656 291,79	0	1 200 000,00	0,00	208 879,65	532 376,31	1 941 255,96

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
1000 euroa						
20) Tytäryhteisöt						
Asunto Oy Reisjärven Keskusrivi	0189559-8	52,10 %	52,10 %	36 096,45	1047,91	582,35
Asunto Oy Reisjärven Viljamäki II	0914904-7	70,94 %	70,94 %	205 666,86	1 919,32	-3 164,54
Asunto Oy Reisjärven Viljamäki III	0914902-0	79,81 %	79,81 %	229 078,86	1 702,25	-1 256,90
Kiinteistö Oy Reisjärven Santala	1087623-3	100 %	100 %	503 244,99	3 402,63	2 048,58
Reisjärven Teollisuushallit Oy	0982129-4	100 %	100 %	227 668,63	6 237,03	-13 698,55
Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokratalot	2934520-5	100 %	100 %	389 357,83	1 138 927,50	-47 782,72
R-Net Oy	2922855-1	60,00 %	60,00 %	69 449,26	412 248,52	-220,89
Reisjärven Lämpö Oy	3008903-4	100 %	100 %	36 091,52	3 285 249,72	6 648,75
Yhteensä				1 696 654,40	4 850 734,88	-56 843,90
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Asunto Oy Reisjärven Koivurinne	0417026-9	50,00 %	50,00 %	31 900,88	463,43	894,59
Asunto Oy Reisjärven Vuorilanpuhto	0556800-9	25,33 %	25,33 %	50 392,24	4 813,56	-1 636,30
Asunto Oy Reisjärven Kanttorila	2441099-5	49,22 %	49,22 %	359 947,58	1 554,40	-1 255,43
Yhteensä				442 240,70	6 831,39	-1 997,13
21) Kuntayhtymät						
Peruspalvelukuntayhtymä Selänne*	0198186-7	2,77 %	2,77 %	526,22	12 291,76	0,00
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä, Jedu	0210010-1	2,50 %	2,5 %	789 586,98	143 976,14	5 438,32
Keski-Pohjanmaan liitto	0959806-1	1,22 %	1,22 %	24 798,81	5 967,10	3 733,21
Pohjois-Pohjanmaan liitto	0922484-4	0,78 %	0,78 %	14 242,09	7 473,35	657,87
Yhteensä				829 154,10	169 708,35	9 829,40

* Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminta on päättynyt 30.9.2023

23) Saamiset yhteisöiltä, joissa kunta on jäsenenä

Saamisten erittely	Kunta 2023		Kunta 2022	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		95 019,13		17 338,55
Lainasaamiset	2 536 776,16	8 270,80	2 628 831,28	
Muut saamiset			85 175,00	
Siirtosaamiset				
Yhteensä	2 536 776,16	103 289,93	2 714 006,28	17 338,55
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset		28 216,23		30 545,76
Lainasaamiset				
Muut saamiset		4 072,90		124 537,00
Siirtosaamiset		37 794,37		
Yhteensä		70 083,50		155 082,76
Saamiset osakkuus- ja omistusyhteisöt				
Myyntisaamiset		1 267,00		26,22
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		1 267,00		26,22
Saamiset yhteensä	2 536 776,16	174 640,43	2 714 006,28	172 447,53

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamiset	Konserni 2023	Konserni 2022	Kunta 2023	Kunta 2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	34 368,65		34 368,65	
Kelan korvaus työterveydenhuolto	15 739,00	35 526,49	15 739,00	35 526,96
UPM kaupan loppumaksu	55 407,57	6 501,81	55 407,57	6 501,81
Muut tulojäämät	68 222,20	244 202,93	21 978,61	137 022,47
Tulojäämät yhteensä	173 737,42	286 231,23	127 493,83	175 820,27
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	173 737,42	286 231,23	127 493,83	175 0,27

25) Oma pääoman erittely

Oman pääoma	Konserni 2023	Konserni 2022	Kunta 2023	Kunta 2022
Peruspääoma 1.1.	9 342 790,42	9 183 262,31	9 342 790,42	9 032 448,57
Lisäykset				
Vähennykset		150 814,15		
Peruspääoma 31.12.	9 342 790,42	9 032 448,16	9 342 790,42	9 032 448,57
Konserniyhtiöiden peruspääoma 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Konserniyhtiöiden peruspääoma 31.12.				
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 31.12.				
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 057,00			
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 057,00			
Muut omat rahastot				
Rahastopääomat 1.1.	644 065,67	661 099,50		
Siirrot rahastoon		49 040,06		
Siirrot rahastosta	-35 064,92	-66 073,89		
Rahastopääoma 31.12.	609 000,75	644 065,67		
Muut omat rahastot 31.12.	609 000,75	644 065,67		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	791 085,45	-429 223,72	924 370,59	420 647,52
Siirto vahinkorahastoon				
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	791 085,45	-449 034,51	924 370,59	376 131,49
Tilikauden ylijäämä	171 880,85	397 164,96	280 255,23	548 239,10
Oma pääoma yhteensä	10 915 813,32	9 624 644,28	10 547 416,14	9 569 819,09

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Kunta 2023	Kunta 2022
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 560 455	18 975 615
Lainat julkisyhteisöiltä	128 007	159 340
Lainat muilta luotonantajilta		
Yhteensä	17 688 462	19 134 955

29) Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset	Konserni 2023	Konserni 2022	Kunta 2023	Kunta 2022
Muut pakolliset varaukset				
Jokilaaksojen Pelastuslaitos, varallaolo- korvaukset	48 363,00	48 363,00	48 363,00	48 363,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu		89 373,56		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	48 363,00	89 373,56		

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä limiitti

Lyhytaikaisen rahoituksen kuntatodistusohjelma	Kunta 2023	Kunta 2022
Kuntatodistustulot, limiitti 31.12.	10 000 000,00	6 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	2 500 000,00	0,00

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

33) Siirtovelkojen erittely

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni 2023	Konserni 2022	Kunta 2023	Kunta 2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja sivukulujen jaksotukset	656 757,21	1 848 341,34	656 757,21	1 159 685,27
Korkojaksotukset	54 353,13	16 568,03	54 353,13	16 586,03
Muut siirtovelat	344 911,65	1 809 043,17	210 583,34	325 147,47
Yhteensä	1 056 021,99	3 673 952,54	921 693,68	1 501 418,04

34–37) Vakuudet ja vastuusitoumukset

Velat, joista kunta on antanut vastuusitoumuksia	Kunta 2023
34) Velkojen kiinnitykset	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta/R-Net Oy	381 720
Vakuudeksi annetut kiinnitykset/R-Net Oy	409 080
Lainat julkisyhteisöiltä	158 173
Kiinteistötietojärjestelmässä merkityt kiinnitykset	
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	

36) Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	
Vuokraoikeus	217 600,00
Vakuudet samaan konserniin kuuluvien puolesta	217 600,00

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

38) Vuokravastuut

Merkittävät vuokravastuut	Kunta 2023	Kunta 2022
Leasingvastuut yhteensä	1 125 830,31	2 014 152,20
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	234 026,52	125 568,40
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuu	202 007,52	90 959,38
-myöhemmin maksettavat	1 105 102,80	2 261 108,85
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuu	1 574 070,85	1 695 103,67

39) Vastuusitoumukset

Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut	Kunta 2023	Kunta 2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma (takausvastuu)	2 450 000	2 050 000
Jäljellä oleva pääoma	1 621 274	1 254 900
Takaukset muiden puolesta Alkuperäinen pääoma (takausvastuu)		
Jäljellä oleva pääoma		

40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Takausvastuu	Kunta 2023	Kunta 2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	21 867 806	20 364 963
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	17 407	11 777

40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

Leppälahden kaatopaikan vakuus	Kunta 2023	Kunta 2022
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	85 177,00	85 177,00

41) Taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn tarkoitus	Kunta 2023	Kunta 2022
Muut järjestelyt		
Urakoitsijoiden vakuustalletukset	0,00	68 809,00
Maa-aineslupien vakuudet Ympäristölu-papäätösten vakuudet		
Yhteensä	0,00	68 809,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 600 431,04	

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön määrä 31.12

Henkilöstön määrä 31.12.	Kunta
Vakinaiset, määräaikaiset ja työllistetyt	2023
Yleishallinto	6
SivistystoimiTekninen	89 20
Yhteensä	115

43) Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Sisältää myös investointien henkilöstökulut	Kunta 2023	Kunta 2022
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	4 456 590,08	7 055 475,32
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	943 847,00	1 673 474,30
Muut henkilösivukulut	159 475,27	440 773,90
Henkilösivukulut yhteensä	1 103 322,27	2 114 248,20
Investointien henkilöstökulut	20 779,85	63 559,28
Henkilöstökulut yhteensä	5 580 692,20	9 233 282,80

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Tilitetyt luottamushenkilömaksut	Kunta 2023	Kunta 2022
Suomen Keskusta		4 273,13
Kansallinen Kokoomus		
Suomen Kristillisdemokraatit		
Perussuomalaiset	589,00	685,50
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue		
Vasemmistoliitto		
Vihreä liitto		
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	589,00	4 958,63

44) Tilintarkastajan palkkiot

TALVEA Julkishallinnon palvelut Oy, JHTT-yhteisö	Kunta 2023	Kunta 2022
Tilintarkastuspalkkiot	10 655,27	12 444,34
Lautakuntatyöskentely	2 485,70	3 403,99
Muut palkkiot	66,00	346,50
Yhteensä	13 206,98	16 194,83

45) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu (Valt 27.5.2020 § 38) kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuntalain 43 §:n mukaisen irtisanomismenettelyn toteutuessa 6 kk palkkaa vastaavasta irtisanomisajan palkan sisältävästä erokorvauksesta. Konsernin lähipiiriin tai intressipiiriin kanssa ei ole ollut muita tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

Pysyviin vastaaviin sisältyviä aktivoituja pitkävaikutteisia ympäristömenoja	Kunta 2023	Kunta 2022
Muut pitkävaikutteiset menot		
Kunnan osuus Vuohijärven kunnostukseen	20 886	20 886
Aktivoidut ympäristömenot	20 886	20 886

5. Konsernin tytäryhteisöjen tilinpäätöstiedot

Kunnan konsernirakenne koostuu kaikkiaan 8 eri yhtiöstä, kolmesta asuntoyhtiöstä, kolmesta kiinteistö-osake-yhtiöstä ja kahdesta liiketoimintayhtiöstä. Vuokrataloyhtiö huolehtii uusien vuokratotalojen rakentamisesta ja niiden asuntojen vuokrauksesta. Ensimmäinen rivitalo on ollut asuttuna vuoden 2019 lopulta saakka ja toinen rivitalo valmistui vuoden 2022 aikana.

R-Netin toiminta keskittyy valokuituverkon rakentamisen jälkeen asiakaspalveluun ja hallinnollisiin tehtäviin. Teollisuushallit-yhtiön tilat on luovutettu kaupalla kunnan omistukseen, ja ne on vuokrattu lunastussopimuksella Ny-Tekille.

Kaukolämpö- ja viemärlaitoksen toiminta siirtyi kunnan tytäryhtiö Reisjärven Lämpö Oy:lle vuoden 2019 lopussa toteutuneen yhtiöittämisen seurauksena. Reisjärven Lämpö Oy:n varsinainen toiminta alkoi vuoden 2020 alussa. Yhtiö keskittyi kaukolämpöverkoston kunnostuksiin kapasiteettitarpeen ja verkoston kunnan edellyttämällä tavalla.

Muiden yhtiöiden toiminta oli vakiintuneella tasolla.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhtiöt ja kunnan äänivalta yhtiöissä:

Asunto Oy Reisjärven Keskus-Rivi	52,10 %
Asunto Oy Reisjärven Viljamäki II	70,94 %
Asunto Oy Reisjärven Viljamäki III	79,81 %
Kiinteistö Oy Reisjärven Santala	100,00 %
Reisjärven Teollisuushallit Oy	100,00 %
Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokratalot	100,00 %
Reisjärven Lämpö Oy	100,00 %
R-Net Oy	60,00 %

Seuraavassa esitetään keskeisimmät tiedot tytäryhtiöiden toimintakertomuksista ja tilinpäätöslaskelmistä. Vertailutietona edellisen vuoden tieto on ilmoitettu sulkeissa.

5.1. Asunto Oy Reisjärven Keskus-Rivi

Tilikaudella ei ollut olennaisia tapahtumia. Isännöintiä hoitaa Jarmo Kokkonen.

Tilikauden tulos oli 73,90 euroa (1 560,61). Taseen loppusumma 69 566,07 euroa (69 326,23).

5.2. Asunto Oy Reisjärven Viljamäki II

Tilikauden aikainen toiminta on ollut normaalia asuntoyhtiön toimintaa. Yhtiön osakeluettelo on siirretty Maanmittauslaitoksen ylläpitämään huoneistotietojärjestelmään tilikauden aikana. Yhtiön toiminnassa ei ole tiedossa poikkeavia tekijöitä.

Tilikauden tulos oli -4460,87,87 euroa (977,87) ja taseen loppusumma 292 622,23 euroa (295 792,66).

5.2. Asunto Oy Reisjärven Viljamäki III

Tilikauden aikainen toiminta on ollut normaalia asuntoyhtiön toimintaa. Yhtiön osakeluettelo on siirretty Maanmittauslaitoksen ylläpitämään huoneistotietojärjestelmään tilikauden aikana. Yhtiön toiminnassa ei ole tiedossa poikkeavia tekijöitä.

Tilikauden tulos oli -1 574,87 euroa (1350,90) ja taseen loppusumma 289 163,15 euroa (289 859,07).

5.3. Kiinteistö Oy Reisjärven Santala

Yhtiön osakeluettelo on siirretty Maanmittauslaitoksen ylläpitämään huoneistotietojärjestelmään tilikauden aikana.

Tilikauden tulos oli 2048,58 euroa (6237,80) ja taseen loppusumma 506 647,62 (504 997,85).

5.4. Reisjärven Teollisuushallit Oy

Tilikauden tulos oli -13 698,55 euroa (-6 799,50) ja taseen loppusumma 233 905,66 euroa (252 665,29).

5.5. Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokratalot

Toiminnan tavoitteena on vastata uusien hyväkuntoisten vuokra-asuntojen tarpeeseen ja pitää yhtiön toiminta taloudellisesti kannattavana ilman voitontavoittelua. Isännöinti Kiinteistöpalvelu Puurula Ky. Tilikauden tulos oli -47 782,72 euroa (-23 779,86) ja taseen loppusumma 1 528 285,33 euroa (1 599 946,39).

5.6. R-Net Oy

R-Net on toiminut infrayhtiönä vuokraten rakennettua valokuituverkkoa PyhäNet Oy:lle. Vuokra pohjautuu käytössä olevien liittymien määrään. Vuokrattujen liittymien määrä nousi tilikauden aikana 6 liittymällä. Käytössä olevia liittymiä vuoden lopussa oli yhteensä 346 liittymää. Yhtiöllä ei ole merkittäviä lyhyen aikavälin riskejä. Käytössä olevien liittymien määrän kehittyminen vaikuttaa yhtiön kannattavuuteen. Aktiivisessa käytössä olevien liittymien määrä jatkaa kasvuaan ja vuoden 2024 tuloksen arvioidaan nousevan positiiviseksi.

Tilikauden tulos oli -368,15 euroa (-2655,47) ja taseen loppusumma 802 829,64 euroa (848 422,24).

5.7. Reisjärven Lämpö Oy

Reisjärven Lämpö Oy on 100 % kunnan omistama tytäryhtiö, joka tuottaa kaukolämpöä alueella n. 100 asiakkaalle. Lisäksi Lämpö Oy:n toimintaan kuuluu Reisjärven kunnan viemäriverkosto ja viemärilaitos, jossa puhdistetaan n. 300 kotitalouden jätevedet.

Tilikauden tulos oli 6648,75 euroa (-72 873,49) ja taseen loppusumma 3 321 341,24 euroa (2 964 471,26).

6. Allekirjoitus ja merkinnät

Reisjärvellä 27. päivänä maaliskuuta 2024

REISJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Sari Huuskonen, puheenjohtaja

Sanna-Mari Vesanen, vs. kunnanjohtaja

Kaarlo Paavola, 1. vpj

Teuvo Nyman 2. vpj

Oili Kiviranta

Ulla Pietilä

Marko Pohlman

Arto Vähäsöyrinki

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Reisjärvellä _____, _____ 2024

TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy

Tilintarkastusyhteisö

Marko Paasovaara Tilintarkastaja KHT, JHT

7. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Pääkirja

Päiväkirja

Ostoreskontra

Myyntireskontra

Palkkakirjanpito

Tasekirja, joka sisältää toimintakertomuksen, tilinpäätöslaskelmat ja tilinpäätöksen liitetiedot

Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt